Pomáz Város Önkormányzata
6/2020.ÖTÜ

KIVONAT

Pomáz Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2020. július 16-i ülésének jegyzőkönyvéből

"Kihagyva a kihagyandók"

Pomáz Város Önkormányzatának 106/2020 (VII.16.) számú Önkormányzati határozata Pomáz Város Képviselő-testületének gazdasági programjának, fejlesztési tervének megalkotásáról I.forduló

Pomáz Város Önkormányzata Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § alapján az alábbi határozatot hozza:
Pomáz Város Önkormányzatának Képviselő-Testülete első olvasatban megtárgyalta a gazdasági program tervezetét és felkéri a Polgármestert, hogy a beérkező javaslatok tükrében azt dolgozza át és terjessze jóváhagyásra a Képviselő-Testület elé.

Felelős: Leidinger István Polgármester,
Határidő: a Képviselő-Testület munkatervében szereplő augusztusi ülése
Végrehajtásban közreműködik: Városfejlesztési és Városüzemeltetési Csoport
Végrehajtásról jelentést tesz: Városfejlesztési és Városüzemeltetési Csoport

A kiadmány hiteléül:
Pomáz, 2020. augusztus 18.

Zengődi Zsoltné
Szervezési előadó

Fotó: Czímer Mihály

GAZDASÁGI PROGRAM

2019-2024

KIVONAT

A városi címet eredményező értékeinket veszni látjuk. Történelmi, kulturális, idegenforgalmi adottságaink, a kistérségi együttműködésben rejlő lehetőségek kihasználatlanok. A város működése, a közpénzek felhasználása nem átlátható. A helyi vállalkozások, a civil szervezetek nincsenek megbecsülve. Romló közbiztonság, terjedő droghasználat, legyengített tűzoltóság, környezet- és természetrombolás, fairtások, járhatatlan utak, járdák, közlekedési dugók, nem működő közösségi közlekedés, rosszul működő csapadékvíz-elvezetés, zsúfoltság, sorban állás, hiányzó közösségi terek, programok, hiányos ellátórendszerek, legyengített közszolgáltatások, pökhendiség, gazdátlanság. Ez jellemzi jelenleg Pomázt. Párhuzamosan működnek struktúrák, de ezek nincsenek rendszerbe foglalva, összehangolva, így működésük pazarló, rossz hatásfokú. Ezen változtatni kell! Nem struktúrákban, hanem szisztémában kell gondolkodni!

Leidinger István

Tartalomjegyzék

Bevezetés 4
A nehéz örökség kezelése 5
Az előző ciklus gazdasági programjának főbb elemei: 5
Az önkormányzás helyreállításának programja 7
Az önkormányzat feladata 8
A gazdasági program végrehajtásának garanciái 11
A képviselő testület 11
Kabinetvezetés 11
Bizottsági munka 12
A Polgármesteri Hivatal 13
Adósságkezelés 14
Pénzügyi egyensúly 14
Koronavírus és hatása 14
Kistérségi együttműködési lehetőségek programja 15
Gazdasági-szolgáltatási szerep 16
Turisztikai dominancia 16
Oktatási funkció 16
Az egészségügyi és szociális 16
A kultúra és a közművelődés 16
Funkciók szerinti vonzáskörzet 17
A város gazdálkodásának az alapjai 18
SWOT-analízis 20
Gazdaság 23
Mezőgazdasági fejlesztés 24
Kereskedelem 25
Szolgáltatások 26
Idegenforgalom 26
Turista-útvonalak, turista-látnivalók 27
Adópolitika 29
Településfejlesztés 34
Fejlesztési akcióterületek kijelölése 38
Intézményfejlesztés 40
Oktatási, művelődési intézmények 40
Egészségügyi-, szociális és gyermekjóléti intézmények 43

Egészségügyi intézmények 43
Szociális intézmények és feladatok 45
Igazgatási intézmények 46
Városüzemeltetés 48
Közszolgáltatások 50
Pomáz az élhető város programja 52
Pomáz a gondoskodó város 56
Pomáz a tiszta város 57
Pomáz az okos város 58
Pomáz az erős város 60
Pomáz a fiatalos város 61
Befektetések támogatása 62
Munkahelyteremtés 63
Ingatlangazdálkodás 64
Zárszó 65

Bevezetés

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a az önkormányzatok gazdasági programjával kapcsolatban a következőket írja elő:

(1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklus időn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

Az Önkormányzati törvényből következik, hogy a képviselő testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit a ciklusra és azon túlra is vonatkoztatva a fejlesztés, a város üzemeltetése és a közszolgáltatások színvonalának javítását szolgálóan kell elkészíteni. E feladatok megfogalmazását csak elemzés, gazdasági elemzés és a társadalmi igények összehangolásával, a járási és megyei szintű területfejlesztési elképzelésekkel összhangban kell elvégezni.

Az eddigi gazdasági programok nem rendszerszemléletű, hanem a kialakult struktúra fenntartását mutatják. Az egykor több évtizeden keresztül járási székhelyként organikusan fejlődő Pomáz, majd a túlnőtt, túlméretezett csecsemőkén aposztrofált rendszerváltásig tartó állapot és a rendszerváltás utáni dinamikus fejlődés Pomáznak városi rangot eredményezett, de – mint ahogy a várossá válási pályázatban is kiemeltem – a várossá válás pillanatát tekintsük egy kiinduló állapotnak és minden évben vizsgáljuk meg, hogy attól az alaptól merre halad a város fejlesztése. Sajnos tárgyilagosan meg kell állapítanunk, hogy az organikus fejlődés lelassult, megállt, sok esetben visszafelé indult.
Ma már Pomáz nem kaphatna városi rangot!
A gazdasági program kiindulópontjaként meg kell fogalmazni, hogy milyen Pomázt akarunk gyermekeinkre, unokáinkra hagyni, meg kell próbálnunk megfogalmazni vágyainkat és megvizsgálni lehetőségeinket, ugyanis ez volt az utolsó 5 éves ciklus, amikor Magyarország vissza nem térítendő támogatásokhoz juthatott, amelynek nagy részét a hazai vállalkozások fejlesztésére kellett volna fordítani.

A nehéz örökség kezelése

A Városunkat 13 éve vezető, 8 évig semmit sem produkáló képviselő testület utolsó ciklusában vannak elismerendő eredmények is, ezt nem kívánom vitatni, de méltatni sem, ezt megtették és megteszik ők maguk. Ami viszont a mi dolgunk: egyrészt rámutatni azokra a hibákra, hiányosságokra, amelyek nagyrészt a városvezetés alkalmatlanságából erednek, és amelyek miatt Pomáz igencsak szerény, vagy inkább elégtelen fejlődése még a térségi településekhez képest is csak stagnálás. Másrészt azt szeretnénk bemutatni, hogy mit fogunk másképp csinálni, és hogyan tervezzük egy új szellemű, a városlakók közösségének igényeire, javaslataira, együttműködésére építő csapat tevékenységét.

A városi címet eredményező értékeinket veszni láttuk. Történelmi, kulturális, idegenforgalmi adottságaink, a kistérségi együttműködésben rejlő lehetőségek kihasználatlanok. A város működése, a közpénzek felhasználása nem átlátható. A helyi vállalkozások, a civil szervezetek nincsenek megbecsülve. Romló közbiztonság, terjedő droghasználat, legyengített tűzoltóság, környezet- és természetrombolás, fairtások, járhatatlan utak, járdák, közlekedési dugók, nem működő közösségi közlekedés, rosszul működő csapadékvíz-elvezetés, zsúfoltság, sorban állás, hiányzó közösségi terek, programok, hiányos ellátórendszerek, legyengített közszolgáltatások, pökhendiség, gazdátlanság… Ez jellemezte Pomázt. Párhuzamosan működnek struktúrák, de ezek nincsenek rendszerbe foglalva, összehangolva, így működésük pazarló, rossz hatásfokú.

Ezen kellett változtatni kell! A legnehezebb feladat a gondolkodásmód átformálása, ne struktúrákban, hanem szisztémában kell a továbbiakban gondolkodni!

Kampányunknak ezek voltak a fő gondolatai, amely az október 13-i választáson kétharmados többséget eredményezett a képviselőtestületben[1]. Minden egyéni körzetet megnyertünk, így elmondható, hogy Pomáz Város lakosságától megkaptuk a politikai felhatalmazást a változások véghezvitelére.

Az előző ciklus gazdasági programjának főbb elemei:

- a költségvetés bevételi forrásainak dinamikus és folyamatos bővítése
- a település meglévő kiváló adottságainak kihasználása, a tudatosan tervezett és kis lépésekben való gondolkodás
- hagyományaihoz ragaszkodó, nemzetiségi kultúrát ápoló népességből eredő erősségek kiaknázása, munkahelyteremtés.
- új, kiépített infrastruktúrával rendelkező gazdasági területekkel segíteni a gazdaságot,
- a kistérségi együttműködések elhanyagolása, megszüntetése,
- növekvő lakosságszámra pozitívumként való hivatkozás.
- lakóterületi fejlesztés, kertvárosi arculat megtartásával,
- közösségi kohézió folyamatos erősítése, helyi kultúra, nemzetiségi identitás megőrzése, továbbadása
- a települési környezet értékőrző fejlesztése
- helyi adópolitika
- településfejlesztési célok:
    - új óvoda építése
    - kerékpárút Szentendre és Pomáz között

- Alcsevicze közművesítése
- kültéri fitnesz park
- rekultivált szeméttelepre napelempark létesítése
- új hulladékgazdálkodási rendszer bevezetése, házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés
- ipari park bővítése, inkubátorház létesítése
- közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- helyi vízgazdálkodás fejlesztése

Ezzel szemben:

- a költségvetés bevételi forrásainak dinamikus és folyamatos bővítése a ciklus alatt nem valósult meg. A források elapadtak, megalapozatlan adópolitika miatt az adók virtuálisan emelkedtek, a kivetések messze elmaradtak a tervezet bevételektől. A politikai kampányfogásként bevezetett építményadóknál alkalmazott „rezsicsökkentés" a lakosságnál nem volt érezhető hatású volt, de a költségvetésben súlyos sebet ütött. A ciklus alatt a gépjárműadó helyben maradó része a 100%-ról lecsökkent 40 %-ra, amit 2020 elején tovább, 0%-ra csökkentettek. A rossz, határozatlan időre kötött lakásbérleti szerződések, a rossz tulajdonosi hozzáállás a bérleti díjak csökkenését eredményezte.
- a település meglévő kiváló adottságainak kihasználására semmi törekvés nem történt, a tudatosan tervezett és kislépésekben való gondolkozással főleg látszatberuházásokat eszközöltek.
- hagyományaihoz ragaszkodó, nemzetiségi kultúrát ápoló népességből eredő erősségek kiaknázása, munkahelyteremtés nem történt meg. A néprajzi gyűjtemény felszámolásra került, az épületet értékesítette az önkormányzat, a felújított tájház a felújítás óta zárva van, a régészeti lelőhelyek az enyészeté. Önkormányzati segítséggel nem történt munkahelyteremtés, az önkormányzat nem folytatott vállalkozóbarát politikát.
- új, kiépített infrastruktúrával rendelkező gazdasági területekkel segíteni a gazdaságot, a négy év alatt születtek elképzelések, de ezek tervezése, rendbetétele, megvalósítása az új önkormányzat feladata lesz.
- a kistérségi együttműködések elhanyagolása, megszüntetése. Ezt sikerült teljes egészében megvalósítani, az új önkormányzatnak feladata lesz a kistérségi kapcsolatok újjáépítése.
- növekvő lakosságszámra pozitívumként való hivatkozás. A lakosságszám növekedése a városüzemeltetése szempontjából nem kedvező. Az új önkormányzat minden újabb lakóterület bővítését és a lakosságszám további emelést ellenzi és törekszik annak megállítására.
- lakóterületi fejlesztés, kertvárosi arculat megtartásával. A Szelistyében, a Béke utcában, a Mártírok útján látjuk ennek a kedvezőtlen hatását, amikor a karvalytőke és az önkormányzati önös érdekek találkoznak.
- közösségi kohézió folyamatos erősítése, helyi kultúra, nemzetiségi identitás megőrzése, továbbadása. A ciklus alatt a civil szervezetek mozgástere csökkent, tevékenységükre az

önkormányzat ellenségként tekintett. Nem született helyi újság, kiadvány, könyv, bezártak, gazdátlanok lettek a gyűjtemények, a kulturális élet visszaesett.

- a települési környezet értékőrző fejlesztése nem valósult meg. A Dera patak rekonstrukciója felért egy természetrombolással, az árvízi veszélyeztetést nem szűnt meg, a patak fenntartásáról, élő vízfolyás és a város szimbiózisából még elképzelés sem született. Ez is az új önkormányzat feladat lesz.
- helyi adópolitika értelmezhetetlen, mint az előző ciklus gazdasági programjának egy pontja, hisz koncepciójában nem született új adópolitika.
- településfejlesztési célok közül:
    - új óvoda építése megtörtént, átadásra került, jelenleg fél házzal üzemel beékelődve három magánóvoda közelségébe, a megalapozatlan és átgondolatlan fejlesztésnek köszönhetően.
    - kerékpárút Szentendre és Pomáz között megépült. A kerékpárút fenntartására, állagmegóvására nem volt elképzelés, azt az új önkormányzatnak kell megoldani,
    - Alcsevicze közművesítése elindult, amely további vizsgálatot igényel.
    - kültéri fitnesz parkok megépültek.
    - rekultivált szeméttelepre napelempark létesítése el sem kezdődött.
    - új hulladékgazdálkodási rendszer bevezetése, házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés bevezetése megtörtént.
    - ipari park bővítése, inkubátorház létesítése – a feladatot az új önkormányzatnak kell átgondolnia.
    - közlekedési infrastruktúra fejlesztése – annak ellenére, hogy komplett tervek vannak, a közlekedés fejlesztésében nem történt előrelépés.
    - helyi vízgazdálkodás fejlesztésében nem született előrelépés.

Pomáz Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megbízatásának időtartamára (2019-2024), a *Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény* előírásai alapján, építve a Képviselő-testület korábbi gazdasági programjaira, *Integrált Városfejlesztési Stratégiára* (IVS), valamint a Képviselő-testület 118/2018. (VI.20.) Ök. sz. határozatával elfogadott *Településfejlesztési Koncepcióra*, az alábbi ötéves gazdasági programot fogadja el:

Az önkormányzás helyreállításának programja

Kezdjük azzal, hogy mi is az „önkormányzás”? Idézet az önkormányzati törvényből: „a helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széleskörű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot”. Önkormányzatunk vajon megfelel-e ennek a kitételnek, vagy visszasüllyedt a rendszerváltás előtti tanácsi rendszerbe? Gondoljunk csak a lakosság és önkormányzat közötti párbeszéd teljes hiányára, a polgármestert fényező, két azonos tartalmú havi lapunkra (kettőt fizet, egyet kap), a válasz nélkül maradó lakossági bejelentések „kezelésére”, a támogatások kegyúri rendszerére, az évi egyetlen, és lehetetlen időpontban tartott közmeghallgatásra. Igazi helyi demokráciát, és nyilvánosságot akarunk!

A jelenlegi önkormányzat a párbeszédet és partnerségi viszony megteremtését célozza meg az önkormányzat és lakosság között: Szervezzünk Fórumot minden fontos kérdésről, vagy

utcafórumokat egy-egy városrészre, utcára tartozó témában. A közmeghallgatásokat is gyakorítani fogjuk mind a költségvetés kérdésében, mind olyan, a lakosságot érintő kérdésben, amely mindennapi életünket befolyásolják (Pl. együttélés szabályai, zaj rendelete stb.)

Átalakítjuk a polgármesteri hivatal telefonközpontját, megpróbáljuk elérni, hogy munkaidőben városi „forró drót"működjön. A tűzoltóság 24 órás ügyeleti szolgálatát a közérdekű bejelentések fogadására és elsődleges intézkedések megtételére alkalmassá tesszük[26]. 24 órában hívható és a bejelentéseket érdemben intéző szolgálatot hozunk létre. Ezzel párhuzamosan elindítjuk az ügyfélszolgálatot és megteremtjük az elektronikus probléma bejelentési platformokat[27], amelyekre érdemi ügyintézést szervezünk. Rendszeres utcabejárásokat tartunk, ahol a város vezetői szemrevételeznek egy-egy utcát és a szükséges közterület-felügyeleti, karbantartási, fejlesztési és fenntartási feladatokat a helyszínen tudják egyeztetni, illetve tudnak találkozni közvetlenül az utca lakóival[28].
Újra fogalmazzuk a „partnerségi rendeletet", valós partnerséget biztosítva mindnyájunknak, és teret a civilek, polgárok energiájának, tudásának, tenni akarásának, az önként vállalt és az önkormányzattól átvett feladatok megvalósításához.
Bevonjuk a civil szervezetek képviselőit a döntések előkésztésébe, létrehozzuk a képviselő testület mellett működő „felsőházat"[29].
Helyet biztosítunk a fiataloknak a közéletbe, bevonjuk őket a döntésekbe. Megteremtjük a feltételeit az Ifjúsági polgármester és ifjúsági képviselő testület választásának biztosítjuk a működésüket[30].
Legyen rendszeres és kielégítő lakossági tájékoztatás a testületi határozatokról, rendeletekről. Megteremtjük a testületi ülések, közmeghallgatások közösségi csatornákon való közvetítésének lehetőségét[31]. Kiadjuk Pomáz város házirendjét, amely tartalmazza az önkormányzat által előírt szabályokat, rendeleteket és a lakosság kötelességeit, a békés együttélés szabályait[32]. Biztosítjuk a békés együttélés szabályainak a betartását és betartását, ehhez a szükséges helyi rendeleteket megalkotjuk[33]. Lesz hozzászólási joga bármely helyi polgárnak a testületi üléseken. Kötelező lakossági beszámolója lesz minden képviselőnek a körzetében évente. Megteremtjük a lehetőségét, hogy a lakosságnak évente értékelni tudja a Városvezetés, képviselője munkáját[34].
Visszaállítjuk a helyi médiát a lakosság szolgálatába. A Pomázi Polgár nem a polgármesterről fog szólni és helyet kapnak a polgármestert kritizáló írások is. Megszüntetjük a cenzúrát[35].

Az önkormányzat feladata

Az önkormányzati törvény értelmében (Mötv) a helyi önkormányzat ellátja a törvényben meghatározott kötelező és az általa önként vállalt feladat- és hatásköröket. A helyi önkormányzat - a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével - önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe. Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes. Az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását, finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges. A helyi önkormányzat - törvényben meghatározott esetekben - az állammal kötött megállapodás alapján elláthat állami feladatokat. A megállapodásban rendelkezni kell a feladatellátás finanszírozásáról. A

megállapodás közigazgatási szerződésnek minősül.
Jogszabály a hatáskör telepítésével egyidejűleg meghatározza a feladat- és hatáskör ellátáshoz szükséges minimális szakmai, személyi, tárgyi és gazdasági feltételeket.
A nagyobb gazdasági teljesítőképességű, lakosságszámú települési önkormányzat számára előírt kötelező feladat- és hatáskör ellátását - annak egyetértésével - más települési önkormányzat vagy társulása önként akkor vállalhatja, ha azt

- a lakossági igények indokolják;
- gazdaságosabban és legalább változatlan szakmai színvonalon;
- többlet állami támogatás igénybevétele nélkül

képes ellátni. A feladat- és hatáskör vállalása esetén a települési önkormányzat a központi költségvetéstől igényelheti a vállalt feladattal arányos fedezet biztosítását.
A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

1. **településfejlesztés, településrendezés**;
2. **településüzemeltetés** (köztemetők kialakítása és fenntartása, a **közvilágításról való gondoskodás**, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, **a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása**, **közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása**, **gépjárművek parkolásának biztosítása**);
3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
4. **egészségügyi alapellátás**, az **egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások**;
5. **környezet-egészségügy** (**köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása**, **rovar- és rágcsálóirtás**);
6. **óvodai ellátás**;
7. **kulturális szolgáltatás**, különösen a nyilvános **könyvtári ellátás** biztosítása; filmszínház, **előadó-művészeti szervezet támogatása**, a **kulturális örökség helyi védelme**; a **helyi közművelődési tevékenység támogatása**;
8. **gyermekjóléti szolgáltatások** és **ellátások**, **szociális szolgáltatások** és **ellátások**, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
9. **lakás- és helyiséggazdálkodás**;
10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a **hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása**;
11. **helyi környezet- és természetvédelem**, **vízgazdálkodás, vízkárelhárítás**;
12. **honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem**, helyi közfoglalkoztatás;
13. **helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok**;
14. **a kistermelők, őstermelők számára** - jogszabályban meghatározott termékeik - **értékesítési lehetőségeinek biztosítása**, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
15. **sport, ifjúsági ügyek**;
16. **nemzetiségi ügyek**;
17. **közreműködés a település közbiztonságának biztosításában**;
18. **helyi közösségi közlekedés biztosítása**;
19. **hulladékgazdálkodás;**
20. távhőszolgáltatás;
21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

A helyi közösségi közlekedési feladatellátás forrása helyi önkormányzatnál a helyi iparűzési adóból származó bevétel.
A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során - törvényben meghatározott módon és mértékben - biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladat ellátásba történő bevonását.
A helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozási (parkolási) közszolgáltatást

- a helyi önkormányzat,
- kizárólag e közszolgáltatási feladat ellátására alapított költségvetési szerv,
- 100%-os önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság, továbbá e gazdasági társaság 100%-os tulajdonában álló gazdasági társaság,
- önkormányzati társulás, vagy
- a közterület-felügyelet

láthatja el külön törvényben szabályozottak szerint.
A települési önkormányzat a helyi közbiztonságról, vagyonának, más értékének védelméről kényszerítő eszköz alkalmazására törvény alapján jogosult szervezet létrehozásával is gondoskodhat.
Ha törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet a polgármester, a jegyző, valamint a polgármesteri hivatal ügyintézője

- számára államigazgatási feladat- és hatáskört állapít meg, vagy
- honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófa-elhárítási ügyekben az országos államigazgatási feladatok helyi irányításában és végrehajtásában való részvételét rendeli el,
- az ellátásukhoz szükséges költségvetési támogatást a központi költségvetés biztosítja.

Ha a polgármester, a jegyző, valamint a polgármesteri hivatal ügyintézője államigazgatási feladat- és hatáskörében jár el, a képviselő-testület, közgyűlés nem utasíthatja, döntését nem bírálhatja felül.

A képviselő-testületet a polgármester képviseli. Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják.
A képviselő testület szervei:

- a polgármester,
- a képviselő-testület bizottságai,
- a polgármesteri hivatal,
- a jegyző.

Önkormányzati döntést a képviselő-testület, a helyi népszavazás, a képviselő-testület felhatalmazása alapján a képviselő-testület bizottsága, a polgármester, továbbá a jegyző hozhat.
A képviselő-testület - e törvényben meghatározott kivételekkel - hatásköreit a polgármesterre, a bizottságára, a jegyzőre ruházhatja át. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, e hatáskört visszavonhatja. Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható.
A képviselő-testület a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátására - jogszabályban meghatározottak szerint - költségvetési szervet, a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezetet (a továbbiakban: gazdálkodó szervezet), nonprofit szervezetet és egyéb szervezetet (a továbbiakban együtt: intézmény) alapíthat, továbbá szerződést köthet természetes és

jogi személlyel vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel.A helyi önkormányzat képviselő-testülete kinevezi az intézmény vezetőjét.
Törvény előírhatja, hogy meghatározott közszolgáltatást kizárólag erre a célra alapított költségvetési szerv, olyan állami vagy legalább többségi önkormányzati tulajdonban álló, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, amelyben az állam vagy az önkormányzat legalább többségi befolyással bír vagy e gazdasági társaság legalább többségi tulajdonában álló és legalább többségi befolyása alatt álló jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság vagy önkormányzati társulás láthat el.
A helyi önkormányzat képviselő-testülete az államháztartáson kívüli forrás átvételére és átadására vonatkozó rendelkezéseket rendeletben szabályozza.

A gazdasági program végrehajtásának garanciái

A képviselő testületi programok (fejlesztési projektek) határozzák meg a vezetői és működési (munkamódszer) struktúrát és nem fordítva. Hasonlóképpen a korszerű költségvetés készítés elvéhez, a programfinanszírozáshoz. Ezzel javulhat a döntés-előkészítés, eredményesebbé válhat a végrehajtás, és hatékonyabb lehet az ellenőrzés. Sikeresebb lehet a településfejlesztés és gazdálkodás feltételeinek, illetve pénzügyi alapjának biztosítása.

A képviselő testület

A döntéshozatal legfelsőbb szintje, ezért ide kell telepíteni valamennyi alapfunkciót, például:

- **DÖNTÉSI ÉS SZABÁLYOZÁSI FUNKCIÓK (**testületi rendeletalkotás, határozathozatal stb.)
- **STRATÉGIAI ÉS TERVEZÉSI FUNKCIÓK** (általános önkormányzati stratégiák kidolgozása, gazdasági – fejlesztési program kidolgozása stb.)
- **ELLENŐRZÉSI ÉS FELÜGYELETI FUNKCIÓK** (vezetői feladat meghatározás és követelés rendszerének kiépítése, hivatali és intézményi beszámoltatás és ellenőrzés kialakítása stb.)
- **GAZDÁLKODÁSI FELTÉTELEK ÉS PÉNZÜGYI (ERŐFORRÁS) FUNKCIÓK (**költségvetés és zárszámadás megalkotása, vagyongazdálkodás és vagyonkezelés meghatározása, helyi adógazdálkodás és egyéb forrásteremtés stb.)

Kabinetvezetés

A képviselőtestület legfőbb döntés-előkészítő és végrehajtást koordináló informatív szerve, ezért ide kell telepíteni, például:

- **MENEDZSMENT FUNKCIÓK** (a hatékony testületi működés biztosítása, operatív jellegű döntés-előkészítés, feladat végrehajtás szervezése, koordinálása stb.)
- **MARKETING ÉS KOMMUNIKÁCIÓS FUNKCIÓK** (lakossági tájékoztatás, közösségkapcsolatok, sajtófigyelés és elemzés, arculatgondozás stb.)

A módszer előnye:

- Új, a valós problémákhoz igazodó témafelelősöket lehet megnevezni.
- Rugalmas, eltérő összetételű teameket enged felállítani vezetői szinten.
- Felértékelődik a képviselői munka, mivel az végigkíséri a konkrét programot: részese a döntésnek, részt vesz a menedzselés (kabinet munka) folyamatában, ellenőrzi a végrehajtást.

- Megnő a képviselői felelősség, számon kérhető módon gazdája lesz valamelyik kiemelt feladatnak.
- A képviselő vállalásával arányos munkát lát el, nem vész el az operativitásban.
- A képviselő eredményesebb „politikai" munkát fejthet ki fontos ügyek kapcsán, jobban pozícionálhatja vállalt feladatát, önmagát és ezzel a település egészét.
- Nem okoz adminisztratív terhelést, nincsenek kötelező elemek.

Bizottsági munka

A képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatában határozza meg bizottságait, a bizottságok tagjainak számát, a bizottságok feladat- és hatáskörét, működésük alapvető szabályait. A bizottság tagjává nem önkormányzati képviselő tag is választható. A nem önkormányzati képviselő tag jogai és kötelezettségei a bizottság ülésein megegyeznek az önkormányzati képviselő bizottsági tag jogaival és kötelezettségeivel.

A képviselő testület a ciklusra az alábbi bizottságokat hozta létre[36]:

- Pénzügyi és Ellenőrzési Bizottság
- Városfejlesztési, Városüzemeltetési és Műszaki Bizottság
- Szociális és Egészségügyi Bizottság
- Kulturális, Oktatási és Sport Bizottság
- Közbiztonsági Bizottság
- Környezetvédelmi és Természetvédelmi Bizottság

Az önkormányzat költségvetési pozícióját alapjában a központi támogatások és a saját bevételek határozzák meg. Előreláthatólag a kötelező feladatellátásból adódó kiadások növekedése meghaladja a központi költségvetésből származó bevételek növekedését. Részben ezért is kiemelt jelentőséggel bírnak a saját bevételek.

A folyó bevételek legfeljebb az infláció mértékének megfelelően növelhetők. A helyi adók körében számítunk az iparűzési adóbevételek növekedésére, valamint a nem lakás célú építményadók növekedésére. Folytatjuk az 5 évre visszamenőleges adótartozások beszedését, az adóalanyok felderítését, az önbevalláson alapuló építményadók bevallott alapterületeinek visszaellenőrzését, amellyel adóbevétel növekedést remélünk.
Fokozottan kell építeni a központi források igénybevételére, különböző pályázatokon való részvételre. A korábbi években benyújtott jelentős számú pályázathoz készült megvalósíthatósági tanulmányok felhasználásával ismételten pályázni kell az elutasításra kerülő témákban.

Szorgalmazni kell a fejlesztésre kijelölt területek hasznosítását, gondoskodni kell az elmaradt bevételek realizálásáról.

A költségvetés egyensúlya hosszabb távon csak a mértéktartó tervezés, a gazdálkodásban pedig a tervszerűség és fegyelem - minden területen történő - érvényre juttatása mellett biztosítható.

A felhalmozási kiadások finanszírozására igénybe kell venni a pályázat útján elnyerhető támogatásokat, az út- és közműépítésekhez az érintett ingatlan-tulajdonosok –helyi rendeletben szabályozott mértékű – hozzájárulását, a működtetésbe, városüzemeltetésbe be kell vonni a lakosságot, civil szervezeteket, támaszkodni kell az önkéntesség erejére.

Nagyobb volumenű beruházást/felújítást –a vis maior esetek kivételével - csak a támogatási

lehetőségek maximális kihasználása esetén lehet megkezdeni.

A Polgármesteri Hivatal

Az Mötv 84. § (1) bek. szerint „*a helyi önkormányzat képviselő-testülete az önkormányzat működésével, valamint a polgármester vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására polgármesteri hivatalt vagy közös önkormányzati hivatalt hoz létre. A hivatal közreműködik az önkormányzatok egymás közötti, valamint az állami szervekkel történő együttműködésének összehangolásában.*"
A Polgármesteri Hivataltól elvárható, hogy a mindenkori képviselő testülethez lojálisan lássa el a feladatát. A választók a polgármesteri hivatalt és az önkormányzatot nem tudják szétválasztani, ennek tudható be, hogy nagyon sok elégedetlen választópolgár hivatali sérelmek, elintézetlen ügyek miatt szavazott az előző városvezetés ellen. Az előző hivatali struktúra vezetője, a jegyző, több, mint harminc évet töltött köztisztviselőként a polgármesteri hivatalban. A kampány során egyértelmű volt, hogy pártatlansága megkérdőjelezhető, hisz a Területi Választási Bizottság három esetben marasztalta el a kampányunk akadályozása miatt. Így elmondható, hogy az új képviselőtestület és a hivatali (vezető) apparátus kötött feszültség volt érezhető. A hivatal létszáma 42 fő volt a váltáskor. A középvezetői állomány szinte teljes mértékben hiányzott, személyi ellentétek, sajátos vezetői stílus, intrikák, bérfeszültség és munkahelyi pszichoterror jellemezte a jegyzői irányítást. A hatásköri listáról sok feladat nem volt lefedve. Nem volt aljegyző, főépítész, beruházási előadó, hagyatéki előadó, felmentési idejét töltötte a beruházási csoportvezető, közigazgatási ügykezelő. Nyugállományba vonult a közútkezelő hatósági előadó. Az új testület munkába állása után néhány hónapon belül távozott a jegyző, a pénzügyi csoportvezető, szervezési előadó, hatósági előadó, pénzügyi előadó, nyugállományba vonult az ülésszervező és a beruházási előadó[2].
Ekkora fluktuációt egy jól felépített és jól szervezett hivatal is nehezen visel, hát még egy legyengített, elavult csoport-struktúrában működő, egyszemélyi vezetéssel irányított szervezet. Ezért elsődleges cél a hivatal és az önkormányzat működésének megerősítése, a hiányzó munkaerő pótlása, a státuszok feltöltése, a feladatok, ügyek szétosztása és a dolgozók párokba szervezése, hogy egymás ügyeit tudják vinni, tudjanak besegíteni, vagy hiányzó embert tudjanak pótolni. Ezt követően a hivatal átszervezését[3] és a kampányban tett ígéreteink megvalósítását a dolgozók bérfeszültségének enyhítését kell elvégezni. Egy stabil, nyugodt és pártetlen polgármesteri hivatal felállítása és szervezése az önkormányzatiság és a testületi munka alapja.
A hivatal állománya három különálló épületben látja el a munkáját. Szerencsétlen, hogy az Okmányiroda foglalja el a földszintet, ami a Pest Megyei Kormányhivatal vagyonkezelésében van. A polgármesteri hivatal az 1. emeleten és tetőtérben helyezkedik el. Ügyfélfogadáskor ügyfelek tömegei lépcsőznek a hivatalon belül. De az egész Polgármesteri Hivatalra rányomja bélyegét az az amortizálódott állapot, ami a földszintet jellemzi. (új épületrészként vették át). Feladatul tűzzük ki a földszint visszaszerzését és az okmányiroda más épületben való elhelyezését[4].
Programunknak megfelelően ügyfélszolgálatot alakítunk[5] ki, ahol a lakosság az egyszerűbb ügyeket a hét minden munkanapján intézheti, illetve egy bevezetett közös naptár segítségével lehet időpontot foglalni a szakügyintézőhöz, valamint az iktatás, postázás, „ügyecskék"[6] indításának átszervezésével már érezhető kedvező hatást látunk.
Szintén programunkban szerepelt a Városőrség megszervezése, amelynek első lépésében 2 fő motoros rendészt állítottunk szolgálatba.[7]

Feladat még a beléptető rendszer[8], a képviselői munkát támogató informatikai rendszer[9], a gyermek étkezést segítő menzakártya[11] rendszer és a forródrót bevezetése[10], hogy minden telefonhívást, ami a hivatalba érkezik, fogadjon valaki.

Adósságkezelés

Az új önkormányzat nehéz, máig ható örökséggel kezdett. Az előző városvezetés minden mozgatható forintot elköltött a kampányra és úgy vállalt kötelezettséget, hogy annak nem volt fedezete. Felhasználásra kerületek azok az állami támogatás-előlegek is, amelyek egy-egy célfeladatra, beruházásra érkeztek és elhatároltan kellett volna a számlán tartani. A választások után 127 millió forint lejárt követelés maradt elődeinktől, amelyben jelentős 30-60 és 90 napos számlatartozások voltak. Az átadás-átvétel után további tízmilliós tételeket kellett az új képviselő-testületnek kifizetni, vagy az elkülönített számlákra az állami támogatások előlegeit visszapótolni. Ehhez szükség volt 200 millió forint likvid hitel felvételére.

Pénzügyi egyensúly

Úgy tervezzük fejleszteni a várost, hogy folyamatosan fenntartsuk és megőrizzük a város pénzügyi stabilitását. A folyószámlahitel kizárólag az évközi likviditási egyensúly kezelésére szolgáljon. Az önkormányzat pénzügyi egyensúlyának fenntartása érdekében az önkormányzat által nyújtott szolgáltatások árában (szemétszállítás, közétkeztetés, szennyvíztisztítás, bérleti díjak, kulturális szolgáltatások stb.) meg kell jelenniük a tényleges költségeknek.
Az adott szolgáltatás árát mindig az azt igénybe vevő fizesse meg, ne a lakosság egésze.
A szociálisan rászorulókat az önkormányzat az adott szolgáltatás tényleges költségének részbeni átvállalásával támogassa.

Koronavírus és hatása

A bő két hónap alatt összesen több, mint 23 millió forintot költöttünk a járvány elleni védekezésre. Elsősorban a kézfertőtlenítésre és az egyéni védőfelszerelésre helyeztük a hangsúlyt. Kezdetben az intézmények próbáltak önállóan vásárolni egyéni védőeszközöket, kézfertőtlenítőket, gumikesztyűket, maszkokat, majd ezeket a beszerzéseket központosítottuk, egyrészt, mert nem lehetett kapni semmit, másrészt meg nagyobb tételben jobb alkupozíciót lehetett kiharcolni.
Az önkormányzat ellátott olyan szervezeteket is egyéni védőeszközökkel az óvodák, művelődési ház, gondozási központ, polgármesteri hivatal mellett, amelyek nem közvetlenül önkormányzati intézmények. Ilyenek voltak az orvosi rendelők, orvosi ügyelet, gyermekorvosok, tűzoltóság, polgárőrség. Tettük ezt főleg azért, hogy a szervezetek ebben az időben inkább az alapfeladataikkal tudjanak foglalkozni és ne az interneten próbáljanak egyéni védőeszközökre vadászni.
Elláttuk helyi szabóságaink és önkéntes varrónők által készített maszkokkal a lakosságot is. Az országos kötelezés előtt 2 héttel már elrendeltük a maszkok használatát, illetve a száj és orr eltakarását a zárt helyeken, ehhez önkénteseink a hétvégéken, boltoknál, forgalmas helyeken varrott maszkokat osztottak.
Egyéni védőeszközre fordítottunk 3.237.867 forintot. Ebből arcvédő pajzsokra az orvosok részére 171.450 forintot, gumikesztyűkre, egyszer használatos védőruhákra 3.066.417 forintot költöttünk. Szájmaszkokra összesen 13.359.695 forintot fordítottunk. Ebből 2.690.000 forintért varrattunk maszkokat, 68.370 forint értékben vásároltunk orvosi maszkokat és 10.601.325 forintért vettünk munkavédelmi és orvosi egyszer használatos maszkokat.

5.724.955 forintot költöttük kézfertőtlenítőkre és vírus elleni fertőtlenítőszerekre. A legnagyobb tételek, a Győri Szeszgyárból vásárolt két raklapnyi 70 %-os alkohol (2.886.583 forint), amelyet tűzoltók hoztak el Szentendrének és Budakalásznak is, és az 50 db automata adagolású, szenzoros kézfertőtlenítő gép, belevaló fertőtlenítő géllel és a működtetéshez szükséges elemekkel (1.232.925 forint), amelyeket a közintézményeinkbe, óvodákba, iskolákba, orvosi rendelőkbe szereltünk fel.
Gyógyszereket az SZSZK vásárolt 72.607 forint értékben.
179.071 forintértékben nyomtattunk a járvánnyal kapcsolatos figyelemfelhívások miatt szórólapokat, plakátokat, amelyeket szintén az önkénteseink terjesztettek, illetve helyeztek ki.
441.246 forintért vásároltunk műanyag dobozokat, szatyrokat, tasakokat, hogy az iskolában, az óvodában és a gondozási központba, valamint a szociális étkeztetéshez biztosítani tudjuk.
Eddig 91.875 forintot költöttünk gyorstesztre a bentlakó idősek gondozását végző szakszemélyzet szűrése miatt. (Szerencsére mindenki negatív lett).
Az önkormányzat által vásárolt fertőtlenítők, egyéni védőeszközök igénylésének és elszámolhatóságának rendszerét kidolgoztuk. Hozzájutni írásos igénylés alapján lehetett, egy kiutalási jeggyel, amelyet természetesen aláírt a kiadó és az átvevő is.
Kiadtunk: 2400 db orvosi sebészmaszkot, 425 db gyermek és 871 db felnőtt FFP2 légzésvédő álarcot, 20 db munkavédelmi szemüveget, 68 db arcvédőt, 431 db egyszer használatos védőruhát, 111 doboz védőkesztyűt, 116 üveg kézfertőtlenítő alkoholt, 79 db kézfertőtlenítő sprayt, 87 kanna (5 literes) felületfertőtlenítőt. A maradék készletet természetesen tartalékoljuk a járvány következő hullámára (ha lesz). Kiosztottuk az összes varrt maszkunkat.
Az összességében több, mint 23 millió forintos kiadásból 4.486.813 forint általános forgalmi adót fizettünk be az államkasszába.
Szolidaritási alapot hoztunk létre, ahova a magánszemélyek, vállalkozások befizetéseit váruk a vírusjárvány nem tervezett kiadásainak fedezésére.

Kistérségi együttműködési lehetőségek programja

Pomáz térségben betöltött szerepe jelentősen visszaesett. A járások visszaállításával a korábbi kistérségi központi szerepkörre való törekvés zsákutca, beékelődve két járási székhely- Szentendre és Pilisvörösvár - és egy főváros közé, reálisan **a korábban megszerzett, de az utóbbi években elhanyagolt mikrotérségi központi szerepkört kell erősíteni,** ennek minden színterét fel kell használnunk.
A megyei fejlesztési stratégiákban a Dunakanyar, mint kiemelt terület szerepel, azonban a pilisi rész, a Dera patak völgye elhanyagolódott. Még van esély egy Budakalász-Pomáz-Csobánka-Pilisszentkereszt-(Pilisszántó) mikrotérségi formális és informális együttműködés kialakítására és az együtt gondolkodás, a lehetőségek kiaknázására. Ennek színtere lehet az önkormányzati tűzoltóság, a Pomáz Környéki Orvosi ügyelet, a Városőrség, óvodáink, iskoláink, a Pedagógiai Szakszolgálat, a Szociális Szolgáltatási Központ, az Okmányiroda, turizmus-idegenforgalom, közösségi és helyközi közlekedés[12]. Megalapozható egy Budakalász-Szentendre-Pomáz együttműködés is[13], mint a járás három legnagyobb és legmeghatározóbb települése, elsősorban gazdasági-pályázat menedzseri, közlekedési, HÉV-vonal, területfejlesztési idegenforgalmi területeken. Egy lazább együttműködés lehetséges a Kevély körüli települések együttműködésében[14] is kereshető, főleg az M0 és az M10-M100 autóutak megépítésének szorgalmazás miatt.
Városunk tagja a TÖOSZ-nak, valamint csatlakozási szándékát fejezte ki az Agglomerációs

Önkormányzati Szövetséghez[15].

Pomáz **jövőkép**ének kialakításakor számos külső tényezőt (pl. kedvező geopolitikai helyzet, a budapesti agglomerációban való szerep betöltés, térszervező erő, központi feladatok, városok közötti verseny) figyelembe kell venni, amelyek meghatározzák a város átfogó fejlődésének lehetséges irányvonalait és korlátait. Mindezek alapján Pomáz a társadalmi integráció helyeként és a gazdasági fejlődés motorjaként hosszú távon megerősíti térségi szervező és integrátor szerepét, egyúttal fenntartható módon javítva a természeti és az épített környezet minőségét. A város számára nagy kihívást jelent, hogy megtalálja azokat a pozíciókat, amelyek fenntarthatják a fejlődés dinamikáját. A jövőkép elérése érdekében egyszerre szükséges a város működésének, gazdaságának, termelő infrastruktúrájának és (köz)szolgáltatásainak hatékonyság-elvű fejlesztése, valamint a városban és környékén élő lakosság életminőségének emelése – kiemelten kezelve a leszakadó társadalmi rétegek helyzetének javítását is. Azt kell tehát elérni, hogy a gazdasági potenciál kiegyensúlyozott növekedésével és az agglomerációs szerepkör erősödésével párhuzamosan új szerepköröket találjon és élhető, lakható, szolidáris hely maradjon. Ez csak akkor lesz lehetséges, ha a város a közös érdekekből kiindulva kooperál a közszféra többi szereplőjével, a lakossággal és a piaci szereplőkkel, a környező településekkel és Budapesttel.

Gazdasági-szolgáltatási szerep

A településnek jelenleg tényleges regionális szerepe nincs, e szerepkör az ipari park fejlesztésével gazdasági, szolgáltató, innovációs-szolgáltatói tevékenységekkel kialakítható (háttéripar, egyes területeken akár országos logisztikai szerepkör, központi kutatóintézetek háttéripara, stb.)

Turisztikai dominancia

A Dunakanyar és a Pilis turisztikailag meghatározó a település vonzerői között. E funkció (Pilis Kapuja) továbbfejleszthető, és jelenleg is meghatározó a település szerepkörei között, ezért a regionális szerepkör erősítésében továbbra is kitörési pontként kezelhető.

Oktatási funkció

Szentendréhez hasonlóan a településen kiemelkedő a művészeti jellegű középszintű oktatás, sajátossága a német nemzetiségű általános iskola. A regionális szerepkör erősíthető a megfelelő, a gazdasághoz illeszkedő képzési területek fejlesztésével (idegenforgalom, tudás-intenzív szakterületek, elektronika, informatika, tudományos tevékenységhez illeszkedő kiszolgáló jellegű szakmák, stb.)

Az egészségügyi és szociális

Csobánka és Pilisszentkereszt lakosai számára gyermekjóléti szolgáltatások nyújtása, idős emberek szállítása a pomázi SZSZK-ba. Pomáz, Csobánka, Pilisszentkereszt vonzáskörzetében nyújt alapszolgáltatást és bizonyos szakellátást az Átmeneti Gondozóházban.

A kultúra és a közművelődés

Pomáz idegenforgalom területén elért eredményei, és földrajzi helyzete révén tölt be regionális szerepkört. Pomázi rendezvények egyes elemei országosan is meghatározóak, képzőművészei nemzetközi hírnévvel is rendelkeznek.

Funkciók szerinti vonzáskörzet

A Városrehabilitáció 2007-2013-ban – Kézikönyv a városok számára című módszertani útmutatóban felsorolt funkciók alapján Pomáz regionális szinten mutatja a legnagyobb **funkcionális koncentráció**t. Ennek alapján gazdasági, kereskedelmi, közlekedési, közigazgatási, oktatási, egészségügyi, szociális ellátási, kulturális, turisztikai, munkaerő-piaci vonzáskörzettel rendelkezik. A Pomázi Szociális Szolgáltató Központ gyermekjóléti tagintézménye Pomázon, Csobánkán, és Pilisszentkereszten nyújt szakmai segítséget. Lakókörzet. A város lakosságának közel 50%-a Budapestre, ill. Budapest környékére jár dolgozni naponta. Ebből következően a főváros kereskedelmi és szolgáltató funkcióit veszik igénybe. Ez sajátos agglomerációs funkció, mely a település pihenő lakókörzetté válását eredményezte.

A város funkcióinak területi hatóköre (a „Városrehabilitáció 2007-2013-ban – Kézikönyv a városok számára" útmutatóban felsorolt funkciók alapján)

	Nemzetközi	Országos	Regionális	Megyei	Mikroregionális
Gazdaság	Vállalkozói park		Ipartelep		
Közlekedés, távközlés		M0 autópálya	HÉV, Távolsági autóbusz	Főközlekedési útvonal (1111. sz.)	Összekötő útvonalak
Kereskedelem			Piac	Szaküzletek	Kiskereskedelmi üzletek
Államigazgatás				Tűzoltóság, rendőrség	Okmányiroda
Oktatás				Középiskolák	Óvodák, általános iskolák
Egészségügy				Szakellátás	Szakellátás, körzeti orvos, gyógyszertár, ügyelet
Szociális ellátás					SZSZK, bölcsődék, nappali és alapellátás
Kultúra	Nemzetközi rendezvények	Múzeum	Zenei rendezvények	Rendezvények	Könyvtár, művelődési és kulturális központ, mozi
Turizmus, rekreáció	Dunakanyar	Pilis, Dunakanyar, Dobogókő nemzeti kultúrtörténeti szakrális központ, Kék túra útvonal	Turisztikai látványosságok, Pilis kapuja	Szabadidő rendezvénysorozatok, vendéglátó helyek	Sport infrastruktúra, kultúrház, vendéglátás, játszóterek

A táblázatból látható, hogy Pomázon több olyan funkció található, amely a mikroregionális ellátáson túlmutató megyei, vagy regionális funkciókat is lefed.

A város gazdálkodásának az alapjai

Egy gazdasági program alapja a város vagyonának számbavétele. Ehhez az önkormányzat rendelkezik adatokkal, de ezeket az adatokat át kell emelni a gazdasági programba, hiszen ez lesz az, ami meghatározza a fejlesztési lehetőségeinket.

Mennyi a város ingatlanvagyona, ebből mennyi a forgalomképes, a korlátozottan forgalomképes és a forgalomképtelen, azaz a törzsvagyon? Nézzük meg, hogy az elmúlt 25 évben mi történt a település ingatlan vagyonával és fogalmazzuk meg, hogy mit szeretnénk az elkövetkező 5 évben, az ingatlan vagyont gyarapítani, felélni, vagy gazdálkodó/vállalkozó önkormányzatként a gazdasági fellendülést szolgálva vagyonból vagyont létrehozva, az itt lakók komfort fokozatát emelni, fejleszteni, pályázati önrészként figyelembe venni tervezzük?

év	lakosságszám (fő)	éves növekedési ráta (%)
1869	3247	
1880	3292	0,13
1890	3397	0,32
1900	3830	1,27
1910	4354	1,37
1920	4815	1,06
1930	5083	0,56
1940	5725	1,26
1949	5445	-0,54
1960	7679	3,73
1970	8983	1,70
1980	11706	3,03
1990	12435	0,62
2000	14404	1,58
2011	16622	1,40
2015	16624	0,00
2017	17765	3,43
2018	17889	0,70
2019	18085	1,10
2020	18283	1,09

Pomáz életében az első lakosságszám-robbanást a háború után a vidéki lakosság fővárosba és az agglomerációba való költözése eredményezte. 3,03 %-os éves lakosságszám gyarapodás történt. Ekkor épültek be családi házas házakkal a Bajcsy-Zsilinszky utca és a keresztutcái környéke, főleg a korábban gyümölcsös területek. A második lakosságszám-robbanás a 70-80-as években történt a Vörösmarty lakótelep és környezetének beépítésével 3,73 %-os éves növekedést okozva. A rendszerváltás utáni években a fővárosi lakosság vidékre költözése indult meg, először lakópark jellegű társasház és villaszerű beépítésekkel, önkormányzati telekalakítás történt az Orlováczon, a Margitligeti úton, az Óbuda Tsz parcellázása a Majdánpola É-i lejtőjén és elindult a Szelistye beépítése. A legdurvább népesedés növekedés 2015-17 között történt 3,43 %-os éves lakosságszám emelkedést eredményezett. Mivel a lakosságszám emelkedés infrastruktúra fejlesztést is igényelne, amire nem volt forrás, a város egyre élhetetlenebbé vált és komoly saját forrásokat kellett beleforgatni az óvodák, iskolák, szociális ellátórendszer, közbiztonság, közlekedési infrastruktúra működtetésébe, de a fejlesztésére már nem volt forrás. Megállapítható, hogy a lakosságszám növekedés gazdaságilag nagyon nem volt jó üzlet a városnak. A rendszerváltás óta 2347 lakással nőtt a város lakásállománya

Jelenleg a korábbi évekből megörökölt Alcsevicze területfejlesztés kísérti az új önkormányzatot, amely hamarosan be fog épülni, valamint a korábban elkezdett lakásépítések befejezése és az elkövetkező néhány évben 1% fölött tartják a lakosságszám-növekedési rátát. Ezért új lakóterületek

belterületbe vonása kerülendő! A jelenkor veszélye az elszabadult ingatlanárak miatt a külterületek beépíthetőségének terjedése, amely hatalmas költséggel orvosolható útépítési, közműfejlesztési, közlekedésfejlesztési, vízelvezetési igényeket generál. Szintén hatalmas költséggel hozható helyre a pontatlan telekhatárok, a rosszul kiszabályozott utak, ingatlanok.

Időpont	Lakónépesség	Lakások száma	Területnagyság (hektár)	lakásszám növekmény	százalékos növekmény
2019.01.01	17 284	6 424	4 903	131	2,08
2018.01.01	17 139	6 293	4 903	66	1,06
2017.01.01	16 994	6 227	4 903	18	0,29
2016.01.01	16 764	6 209	4 903	21	0,34
2015.01.01	16 624	6 188	4 904	58	0,95
2014.01.01	16 451	6 130	4 903	15	0,25
2013.01.01	16 445	6 115	4 903	46	0,76
2012.01.01	16 385	6 069	4 903	248	4,26
2010.01.01	16 871	5 821	4 903	136	2,39
2009.01.01	16 677	5 685	4 903	83	1,48
2008.01.01	16 408	5 602	4 903	91	1,65
2007.01.01	16 202	5 511	4 903	97	1,79
2006.01.01	15 936	5 414	4 903	141	2,67
2005.01.01	15 799	5 273	4 903	112	2,17
2004.01.01	15 298	5 161	4 904	123	2,44
2003.01.01	14 818	5 038	4 904	193	3,98
2002.01.01	14 405	4 845	4 904	114	2,41
2000.01.01	14 109	4 731	4 904	70	1,50
1999.01.01	13 744	4 661	4 904	72	1,57
1998.01.01	13 394	4 589	4 904	95	2,11
1997.01.01	13 103	4 494	4 904	79	1,79
1996.01.01	12 969	4 415	4 904	77	1,78
1995.01.01	12 761	4 338	4 904	50	1,17
1994.01.01	12 731	4 288	4 904	63	1,49
1993.01.01	12 606	4 225	4 904	35	0,84
1992.01.01	12 574	4 190	4 904	51	1,23
1991.01.01	12 450	4 139	4 904	62	1,52
1990.01.01	12 474	4 077	4 904		

Ezért kijelenthető, hogy az önkormányzatnak nem jó üzlet a belterületbe vonás és beépítés, ezért a választási ciklus alatt nem preferáljuk. A költségvetés stabilizációjához szükséges ingatlanértékesítések is csökkenő tendenciával jelennek meg a bevételi oldalon.

Ma 18.085 fő az állandó lakosok száma. Az 1990-2011 közötti időszakra jellemző megyei (28,18 %) és városi (26,91 %) átlagos népességnövekedés helyett a településen nagyobb népességnövekedés volt tapasztalható (33,67 %). Az utóbbi évtizedek népességszám változására (növekedésére) jellemző, hogy erős bevándorlás figyelhető meg, ugyanakkor a természetes szaporodás mértéke változó volt.

A korcsoportok szerinti népesség megoszlása adatait figyelembe véve (az ún. korfa alakját vizsgálva) megállapítható, hogy a település népesség korösszetétele szerint öregedő volt 2011-ben, azaz viszonylag kevés a gyermekek, és ezzel párhuzamosan magas az időskorúak aránya a lakónépességen belül. Az egyes egymás utáni korosztályok létszámbeli változása sem egyenletes (nagy ugrások tapasztalhatóak), ami a korosztályonként eltérő igények kielégítésének tervezhetőségét, gazdaságosságát nagyban rontja. Ebből következik, hogy az idősgondozásnak kell prioritást élveznie a ciklus alatt.

2011-ben a 7 évesnél idősebb korú népességen belül a felsőfokú végzettségűek aránya a megyei átlagot (15,87 %) és a megyei városi átlagot (17,13 %) is meghaladta. A településen ez a mutatószám 22,44 % volt.

A 2011-es népszámlálás adatai alapján a nemzetiségi hovatartozását megjelölő lakosság 90,89 %-a tartja magát magyarnak. A kisebbségek közül a legnagyobb a német nemzetiség aránya (2,60 %), jelentős a szerb (1%) és a roma nemzetiség aránya is (2,3%).

Pomázon is megfigyelhető jelenség az egy családból álló háztartások számának dominanciája (72,70%), és a nem családháztartások igen magas aránya (26,13 %).

A városban kimutathatók ugyan jelentős státuszbeli különbségek a lakosságon belül, de alapvető és tartós társadalmi konfliktussal Pomázon nem kell számolni. Pomázon szegregátumok, telepek kialakulása egy esetben jellemző, össztársadalmi problémaként viszont nem jelenik meg. Az

utóbbi években ennek ellenére a szegényebb rétegek bizonyos fokú koncentrációja figyelhető meg a város egyes részein. Az integrált városfejlesztési stratégia részeként elkészült antiszegregációs terv meghatározta a szükséges intézkedéseket.

A volt zártkerti településrész sajátos státuszú, amely ma már nem tud normális üdülőterületként működni. Közművel, úthálózattal nem vagy rosszul ellátott. A gazdasági épületeket lakóházakként használja az ott élő, és folyamatosan duzzadó számú lakosság. Cél lenne a dzsumbujosodás ésszerű mederbe terelése. Ennek egy lehetséges módja - másutt jól bevált gyakorlat alapján - a központi vagy önkormányzati fejlesztések indukálta egyéni tulajdonosi fejlesztések. A várost Budakalász felől elkerülő út megépítése követően kerüljön sor a Főutca megújítására, amely fejlesztés magával húzza a magáningatlanok megújítását is.

SWOT-analízis

Fogalmazzuk meg a gazdasági programban, hogy melyek a település erősségei, amelyek fejlesztésébe újabb lehetőségek nyílnak, újabb értékek teremtődnek és melyek a gyengeségei, amelyeket el kell viselünk, ha lehet ki kell kerülnünk, vagy legalábbis a hatásukat tompítani kell. Ezeket tovább kell elemezni. Az elemzés a mellékletben található.

Elemezni szükséges a város költségvetését, nem elegendő több évre visszamenően csak egymás mellé helyezni kiadási és bevételi oszlopokat, hiszen a települések feladatellátása, finanszírozása jelentősen átrendeződött, így az adatok nem összehasonlíthatók. De a tényszerű elemzésen alapuló következtetések levonása teremti csak meg az organikus fejlődést!
Pomáz város önkormányzatának bevételi forrásait tekintve három csoportra osztható:

- Államtól visszaosztott adóbevételek (pl. állami támogatás, állami alapoktól kapott támogatás, lakosságtól beszedett állami adók helyben maradó, vagy visszaosztott része)
- Saját közhatalmi, működési bevételek (pl. saját adók, intézményi működési bevételek, bírságok)
- Vagyonértékesítési és pályázati bevételek

Vizsgáljuk meg, hogy a költségvetés hogyan oszlik meg e három csoport között, milyen trend figyelhető meg?

A kiadásoknál látjuk, hogy mi megy el működésre, mit fordítunk fejlesztésre. Elemezzük ezeket az adatokat! Keressük a trendeket, vonjuk le következtetéseket, fogalmazzuk meg a stratégiai célokat! Mutassuk ki pontosan, hogy egy-egy szakfeladat ellátására milyen arányú állami, saját forrást biztosítunk. A képviselő testület is akkor tud korrekt és felelősségteljes döntést hozni, ha tudjuk, hogy bármely intézményben jelentkező státuszfejlesztésre milyen forrásból lesz fedezet. Tudjuk kimutatni, hogy egy-egy fejlesztés, egy-egy döntésünk mennyibe fog kerülni a működési-üzemeltetési oldalon, mert nem elegendő fejleszteni, azt fenntartani, működtetni, üzemeltetni is tudnunk kell. Ezért volt óriási stratégiai hiba az elmúlt időszakban pl. a Dera patak rekonstrukciója, külső kerékpárút pályázata, hiszen arra senki nem gondolt, hogy ki, hogyan és miből fogja fenntartani, működtetni ezeket a fejlesztéseket, rekonstrukciókat. Nem épültek be a fejlesztési összegekbe.

És nagyon lényeges, hogy keressük a lehetőségeket, hogy a működési, üzemeltetési költségeket csökkentsük. Ezen fejlesztéseknek, prioritást kell élvezni! Úgy érzem, hogy rengeteg kihasználatlan lehetőségünk van fejlesztési oldalon, de ugyan ilyen rengeteg racionalizálási lehetőségünk van a működési oldalon, elfekvő kapacitásaink ki nem használásáról nem is beszélve. A város igazából működőképes és organikusan fejlődő csak akkor lesz, ha a bevételei a működési költségeit fedezik. A történelem során mindig a helyi közösség adta össze a település (természetesen nem csak a település) működtetésének, fejlesztésének a forrásait. A szocialista berendezkedésű országokra jellemző a jövedelmek újraelosztása, úgy tűnik nálunk még egy darabig ez lesz a jellemző. Az állam újraelosztó szerepének a növekedésével az önkormányzatok lehetőségei visszaszorulnak, csökkennek. A nem teljes feladatfinanszírozás azt eredményezi, hogy a fejlesztési forrásként számba vehető saját források is a működtetésbe kerülnek felhasználásra. A költségvetési forrásokat elemezve megállapítható, hogy az állam újraelosztó szerepe egyre erősödik, ezáltal az önkormányzati fejlesztési lehetőségek megszerezhetőségének és kihasználásának lehetősége csökken. Ebből a szempontból nem kedvező városunk geopolitikai fekvése, a főváros közelsége, a Közép-magyarországi Régió fejlesztési és pályázhatósági esélyei rosszak. Ebben előremozdulást hozhat Pest megye és a Főváros különválása, valamint az európai uniós források önkormányzatok számára közvetlen pályázhatóságának elérése. E feltételek nélkül városunk pályázati forráshoz jutásának esélye nem jók.

A mindenkori képviselő testületnek az elvitathatatlan felelőssége, hogy a helyi közösség által összeadott adóforintokból milyen módon finanszíroz állami, vagy a helyi közösség komfortérzetét javító feladatokat. Ezért elkerülhetetlenül ki kell mutatni, hogy mire költjük az adófizetők pénzét[16]. Célunk, hogy Pomázon közösségi költségvetés készüljön lehetőleg 2020-tól[17], amelyből mindenki számára egyértelművé válik, hogy sokszor állami feladatokhoz mennyit kell az adófizetőknek hozzátenni, hogy működőképes legyen a város. Természetesen a közösségi költségvetésbe a közösséget, a város lakói is be kell vonni.

De elvitathatatlan, hogy a helyi bevételek növelése a város működőképességének elemi érdeke. Ezért a gazdaságélénkítést, az új értéket teremtő munkahelyteremtés alapvető prioritást kell, hogy élvezzen, mivel ez a város alapvető érdeke, ez képezi a város eltartó képességét, ez jelenti a saját bevételek több, mint 50 %-át.

Adataink szerint Pomázon 1720 társas vállalkozás van bejelentve, amelyből 1003 vállalkozásnak pozitív az értékesítésből származó nettó árbevétele, 61,8 milliárd forint árbevétel termelődik. 660 cégnél pozitív az adózott eredménye, ami 15,4 milliárd forintot meghaladó összeget jelent. 2225 fő az alkalmazotti létszám. A jogi személyiségű társaságok magas száma, illetve az ipari vállalkozások 20 %-os részaránya a helyi gazdaságot erősítik.

Az egyéni vállalkozásokat is beszámítva Pomázon 2001 év végén 1834 működő vállalkozást regisztráltak, a 2013. évben pedig már 2703 db, vállalkozás működött. Így a vizsgált 12 év alatt több mint közel 1,5-szeresére emelkedett a vállalkozások száma. A KSH adatait figyelembe véve megállapítható, hogy a vállalkozások tevékenysége míg 2001-ben 7 nemzetgazdasági ágat ölelt fel, 2013-ban már 16-ot.

A korábbi 7 nemzetgazdasági ágat tekintve három esetében tapasztalható nagyobb mértékű változás a 2001 óta eltelt időszakot vizsgálva. A mezőgazdasági ágazatban tevékenykedők száma 2001. után több mint négyszeresére növekedett, azonban ezek aránya még mindig csekély mértékű a többi ágazathoz képest (2013-ban 127 db). Ezek a vállalkozások főleg családi vállalkozások és önfoglalkoztató őstermelők, foglalkoztatást – jellemzően – nem, vagy esetlegesen idényjelleggel

végeznek. Az egykor nagy arányt képviselő (24%) kereskedelem, gépjárműjavítás területén 81 új vállalkozás jelent meg az utóbbi 10 évben, s ma is jelentős szektorát jelenti a vállalkozásoknak. Emellett a szálláshely-szolgáltatásban, vendéglátásban tevékenykedő vállalkozások száma 62%-al növekedett. A többi gazdasági ág tekintetében a vállalkozások számának változása csupán kisebb mértékű, 10%-on belüli, összességében stagnáló tendenciát mutat. A korábban legnagyobb arányt (34%) képviselő ingatlanügyletek 2013-ra a gazdasági ágak már csak 15%-át adta, azonban még így is a második legnagyobb arányú szektor maradt.

Az építőiparban 2013-ra kis mértékben növekedett a vállalkozások száma, viszont az egyes gazdasági ágak között az eredeti arányhoz képest 7%-os visszaesés tapasztalható. A jelenleg legnagyobb arányt képviselő a szakmai, tudományos és műszaki tevékenység ágazatban tevékenykedő vállalkozások adják 17%-al.

A vállalkozások profilja az évek során folyamatosan bővült, a statisztikai adatokban is 2011-ben megjelentek új tevékenységi csoportok, azonban szinte mindegyik a szolgáltatási ágazat területéről. Érezhető a gazdasági szerkezet változása a kereslet és a jövedelemtermelő lehetőségek hatására. A megnövekedett lakosságszám a szolgáltató szektor erősödését hozta Pomázon.

A területen dolgozó vállalkozásokkal az önkormányzatnak lényegesen szorosabb kapcsolatokat kellene ápolni, hiszen a város működőképességét biztosítják, egy-egy vállalkozás megszűnése, elköltözése messzemenő gazdasági problémát jelenthet a városnak.

Az ipari park kialakítása, új vállalkozások indulásának segítése, új vállalkozások megtelepedése stratégiai célfeladatnak számít, de ehhez az önkormányzatnak kell a közhatalmi feladatait kihasználni.

A már kialakult ipari területen, a Kis Petine területen és a 11. sz. főutat tehermentesítő új út mentén van lehetőség vállalkozásfejlesztési területek kijelölésére. A HÉV-től keletre települt ipari terület bővítésére mintegy 50 hektár, a Kis Petine területén ipari-gazdasági célra 20 hektár, a 11. sz. főúttal párhuzamosan – Szentendrével, Budakalásszal összefüggő terület-felhasználási sávban – kb. 55 hektár kereskedelmi- gazdasági zóna jelent beruházási kínálatot, a jelenleg mezőgazdasági területek felhasználásával. De ezeken a területeken addig mezőgazdasági termelés fog folyni jellemzően nadrágszíj parcellákon, ameddig az Önkormányzat (vagy egy ügyes vállalkozó) a terület előkészítését nem végzi el, vagy az önkormányzat nem folytat vállalkozóbarát politikát. A meglévő vállalkozások helyben tartása, fejlesztési lehetőségeiknek a megteremtése, segítése, partnerség kialakítása és a helyben megtermelt áruk és szolgáltatások igénybevételével lehetne (és kell) a helyi adó termelő képességét növelni. Az önkormányzatnak elsősorban a területek kiszabályozásában, az utak megépítésében, a közvilágítás kiépítésében, a közművek kiépítésében (elsősorban tűzivíz biztosításában) van.

Az Ipari parkot illetően problémát okoz, hogy a ma kiadható ipari terület állomány megtelt. Jelenleg új területet nem tud ajánlani az Önkormányzat a befektetőknek. A város ipari gazdasági területei kárpótlásként kiosztott földterületeket érintenek. A bonyolult tulajdonosi szerkezet jellemzően meggátolja az egységes fejlesztéseket.

Az Ipari park út- és közmű ellátottsága teljes körűen még nincs megoldva. Az ipari park 1112. j. ök. úti csomópontjában új körforgalom építése szükséges, amely jelentősen megkönnyítené a terület megközelítését. Ez a fejlesztés 2021-2022-ben realizálódik a NIF Zrt beruházásában. Az ipari park a jövőben jelentős közműfejlesztést igényel: a meglévő régi, elavult vízhálózat korszerűsítése szükséges. Tüzivíz biztosítása nincs meg. A csatornarendszer részlegesen épült ki, korlátozott kapacitással, ennek is további fejlesztése szükséges. A villamos energia hálózat

esetleges további bővítési igényéhez a terület megfelelő adottságokkal rendelkezik. Az iparterület gázhálózata is részlegesen, korlátozott kapacitásokkal épült ki, ennek bővítése szükséges . A csapadékvíz elvezetés jelenleg nem megoldott, az egyes ingatlanokon sok esetben szivárgók és záportározók elhelyezése szükséges.
Az ipari park további több tíz hektárnyi területtel bővíthető, amelynek egy része még nem betelepített terület. A már betelepített ingatlanok bevonása az ipari park területébe csupán adminisztratív kérdés. A még betelepíthető ingatlanok esetében azonban a bővítésnek és az ipari övezetté válásnak elengedhetetlen feltétele a jelenlegi ingatlan tulajdonosokkal való teljes körű egyezség megteremtése, amit a kárpótlási folyamat során kialakult széttagolt birtokstruktúra jelentősen megnehezíti.
Jelentős gazdasági-kereskedelmi potenciál rejlik az ún. Tripolszki terület fejlesztésében is, amit ugyancsak a széttagolt birtokstruktúra okozta adminisztratív akadályok, a tulajdonosok oldalán felmerülő eltérő érdekek, körülmények nehezítenek.
Az önkormányzat rendelkezik a leendő Gksz területen (településszerkezeti tervben már kijelölt, de Szabályozási tervben a tulajdonosok nélkül nem tudja kijelölni az önkormányzat) egy olyan 2,5 hektáros földterülettel, amelyen – a környező területek tulajdonosainak bevonásával – ipari-kereskedelmi parkot alakíthat ki. A mostani ipari park melletti önkormányzati telken egy inkubátorház megépítésével a helyi kisvállalkozásokat lehetne helyzetbe hozni, elindulásukat segíteni. A vállalkozásokkal támogatási szerződés köthető, melynek keretében meghatározott ideig kedvezményesen bérelhetnek iroda-, ill. üzemi területet az inkubátorházban. Ennek lejártát követően kötelesek lennének továbbra is Pomázon működni, ezzel is növelve a helyi iparűzési adó bevételeket, valamint a foglalkoztatottságot. A tervezett fejlesztés illeszkedik a Pest Megyei Területfejlesztési Program GD1.f projekt csomagjához. Illeszkedik a Pest Megyei Területfejlesztési Program GD2.g projekt csomagjához.
A fejlesztések koordinálására javasolt egy Fejlesztési Társaság létrehozása, melybe az Önkormányzattól az érintett vállalkozók és tulajdonosokon át a településfejlesztéssel foglalkozó szakemberek egyaránt képviseltetnék magukat.
Az Ipari Parkban kizárólag olyan ipari tevékenységek legyenek elhelyezhetők, amelyek összhangban vannak Pomáz egyéb hosszú távú fejlesztési céljaival (minőségi lakókörnyezet, mezőgazdaság, turizmus) is. Eszerint környezetszennyező, fokozott zajjal, rezgéssel járó tevékenységek ne kapjanak helyet.
A helyi ipar támogatásán túl, a helyi legnagyobb iparűzési adót fizetőket is kitüntetett figyelemmel kell kísérni. Stratégiai cél, hogy kerüljenek be a város vérkeringésébe, érezzék, hogy számíthatnak ránk, érezzük, hogy számítunk rájuk! [18]

Gazdaság

A hatvanas évek végén a település keleti szélén, a lakóterülettől jól elkülönülő, de nagyon jó közlekedési adottságokkal rendelkező ipartelep alakult ki. A legjelentősebb megtelepülő vállalatok az ICO Írószer Szövetkezet és a MÜÁRT. Elkészült az Elektromos Művek Transzformátorállomása, amely a környező településeken túl, Pilisvörösvár és Dorog környékét is ellátja transzformált elektromos energiával. A kilencvenes évek végén a településen működő szövetkezetek, nagyvállalatok elvesztették piaci monopóliumukat. Többségük a piaci körülményeknek megfelelően átalakult, de néhányuk helyére új vállalkozások, új cégek telepedtek

jelentek meg. Pomáz vállalkozási aktivitása országos viszonylatban is jó. Főleg a tercier ágazat térhódítása figyelhető meg. A jogi személyiségű társaságok magas száma, illetve az ipari vállalkozások 20%-os részaránya a helyi gazdaságot erősítik. A foglalkoztatottak főleg településünkről, Pilisszentkeresztről, Csobánkáról, Szentendréről, Budakalászról és Budapestről járnak hozzánk dolgozni. Az M0 autóút és a Megyeri híd megnyitotta a pomázi munkaerő piacnak a Duna túloldalán lévő településeket is. A régió többi településétől eltérő módon, Pomázon megfigyelhető a közép- és nagyvállalatok jelenléte. Kiemelve a működő jogi személyiségű vállalkozásokból az ipari termelést végzőket, megállapítható, hogy településünkön az elektronika-műszeripar (16 %), a fa és papír feldolgozás és a fémipar (14-14%), a gépgyártás (11%), valamint a bútorgyártás és a nyomdai, kiadói tevékenység (9-9 %) dominál. A jogi személyiségű ipari vállalkozások számát tekintve – a Dunakanyar Észak- Nyugati régiójának nagyobb lélekszámú településeivel összehasonlítva – megállapítható, hogy Pomáz Esztergom és Szentendre után a legjelentősebb központi település.

Legjelentősebb ipari vállalkozások: ICO Író- és Irodaszereket Gyártó és Forgalmazó Zártkörűen Működő Részvénytársaság, BATZ HUNGARY Korlátolt Felelősségű Társaság
NETRAX Építőipari Korlátolt Felelősségű Társaság, PLASTOPLAN Polymer Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság
E.R.C. Berendezésgyártó és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság
EUROGATE 2000 Építőipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság
ZSALU Asztalosipari és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság, "HÁsZ" Építőipari Kivitelező és Tervező Korlátolt Felelősségű Társaság, EURO Irodaszergyártó Korlátolt Felelősségű Társaság, Petrov és Társa Építőipari és Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság, SAX Irodaszergyártó Korlátolt Felelősségű Társaság, K6 Stúdió Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, Csaszikert Bau Építőipari Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság.

Mezőgazdasági fejlesztés

Pomázon a helyi gazdaság szerkezetében a mezőgazdaság, kiemelten a gyümölcstermesztés évtizedek óta meghatározó. Egy részük azonban kivágásra került, a megmaradt állományt pedig az elöregedés fenyegeti. A város Dobogókői út menti és a dolinai részén találhatók a legnagyobb kiterjedésű gyümölcsösök, amelyek megmentésre érdemesek. Ez a fejlesztési cél összhangban van a város azon törekvésével, miszerint nem kíván jelentős új lakóterületi fejlesztéseket végrehajtani. Segítjük a tulajdonos-beruházókat a sikeres pályázat benyújtásához, a terület és azon átmenő út rendezésében.
A Pilis déli előtere, a déli kitettségű lejtők Pomáz határában jó gyümölcstermő területek voltak évtizedeken át. Pomázon a szőlészet-borászat is képviseltette magát. Cél a mezőgazdasági tevékenységek újraélesztésénél illetve korszerűsítésénél elsősorban ennek a két termesztési kultúrának (gyümölcsösök, szőlészet) a visszaállítására törekedni.
A Kő-hegy oldalában borászat fejlesztése tervezett vállalkozói alapon, ami támogatásra érdemes, mivel amellett, hogy hagyományos tájhasználati elemet éleszt újjá és gazdaságilag is értékelhető, színesíti a város turisztikai kínálatát is.
A gyümölcs- és szőlőtermesztés bázisára épülő gazdaságfejlesztés mellett fontos a meglévő kisebb helyi állattartó, illetve vegyes gazdaságok (ezek nagy része családi gazdaság) fenntartása,

illetve segítése is, továbbá az ezekre épülő helyi feldolgozási és értékesítési lehetőségek bővítése. Emellett, a mezőgazdasághoz kapcsolódóan fontos célkitűzés lehet az öngondoskodás, önellátás erősítése a lakosság körében (különösen a falusias részeken élők, illetve a szegényebb lakosok körében) – pl. közösségi kert mozgalmak támogatása.
Hosszú távú cél lehet – összhangban a fenntarthatósági követelmények érvényesítésével - helyi, azaz helyi érdekű önfenntartó/önműködő rendszerek létrehozása, amelyek minél kevésbé függnek a nagy ellátórendszerektől. Az új fejlesztési megoldások „tesztelése" érdekében mintaterületek, mintahelyszínek kialakítása (amennyiben az adott fejlesztés megfelelően működik a mintaterületen/mintahelyszínen, kiterjeszthető a település többi részére is.)
A mezőgazdaság fejlesztése nem nélkülözheti az elérhető forrásokat. A fejlesztések anyagi hátterének megteremtéséhez lényeges feltétel, hogy a vállalkozók legyenek képesek eredményesen pályázni a rendelkezésre álló fejlesztési forrásokra (Vidékfejlesztési Operatív Program, VEKOP, agrártámogatások), akár helyi szinten, akár a térség hasonló adottságokkal rendelkező és hasonló érdekeltségű településeivel összefogva.

Kereskedelem

A kiskereskedelmi egységek közül 3000 m2 élelmiszer jellegű, 1000 m2 nem élelmiszer jellegű, lakosságot közvetlenül kiszolgáló magán bolthálózat. A boltok többsége 10-30 m3 eladótérrel rendelkezik, mely néhány utca lakóinak napi élelmiszer igényét elégíti ki. Jelentősebb élelmiszer áruházak a Szelistyében a Spar Áruház, az Állomási Coop, a Vörösmarty, a Piac téri és a Marci bolt, mely térségi ellátást is biztosít.
Néhány év alatt ugrásszerű növekedés mutatkozott a ruházati boltok számában is. Legtöbbjükhöz saját varroda is csatlakozik. A településünket székhelynek választotta a Hungagent Rt, mely nemzetközi kereskedelemmel foglalkozik. Az ICO ZRt. nyitott a telephelyén egy kis- és nagykereskedelmi áruházat, melyben a helyben gyártott termékeik értékesítését végzik.
Jelentős kereskedelmet bonyolít a Piliskert Kft, mely az év során megtermelt alma, szilva, körte, őszi és kajszibarack, meggy, cseresznye értékesítését a „szedd magad" mozgalom keretén belül végzik. Maga a mozgalom is Pomázról indult a nyolcvanas évek végén. A pomázi őstermelők a termett zöldség- és gyümölcsféléket a rendszeres piaci napokon értékesítik.
Jelentős műszaki ellátást biztosít a Vertikál Kft. műszaki szaküzlete, melynek boltja van Tahitótfaluban is és a Ru-bi Kft. tulajdonában lévő kétszintes „Malom műszaki áruház", az elektromos alkatrészeket forgalmazó Sína-Vill, vagy a festék-építőanyag forgalmazó Színpompa, vagy az építőanyagot forgalmazó Már- Team Kft. . A kereskedelmi és vendéglátó intézményeknek nagy szerepük van a települések infrastrukturális ellátottsági viszonyainak fejlődésében. Az általuk lebonyolított forgalom nagysága és szerkezetének jellege a lakosság életkörülményeinek, életszínvonalának alakulását meghatározó tényezők egyike.
Nagyobb kereskedelmi vállalkozások: Piliscsoport Nagykereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság, BET Pharma Logisztika, Gyógyszergyártás és Minőségbiztosítás Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, LOLL FRUIT Korlátolt Felelősségű Társaság, HART-Technik Ipari Eszközkereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság, LAHRA Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

Szolgáltatások

A településen önkormányzati bölcsőde és óvoda működik hat tagintézménnyel, négy magánóvoda, három általános iskola, alapfokú művészetoktatási intézmény, gimnázium működik. Hat felnőtt háziorvos, három gyermekorvos és négy fogorvos biztosítja a lakosság egészségügyi alapellátását, négy gyógyszertár működik, hat fős védőnői szolgálat és gyermekjóléti szolgálat vigyáz a legkisebbek egészségére, emellett Pomáz mellett Pilisszentkeresztet, Csobánkát, Budakalászt, Ürömöt is ellátó körzeti orvosi ügyelet, valamint négy állatorvosi szakrendelés is működik Pomázon. Kórházi és szakorvosi ellátást a Gálfi Béla Nonprofit Kft kórháza és szakrendelője lát el a településen, ahol 686 betegággyal belgyógyászati, pszichiátriai, addiktológiai és gerontológiai betegeket gyógyítása zajlik. Működik a bölcsődei ellátás, a Családsegítő Szolgálat, a Gyermekjóléti Szolgálat, valamint az idősek ellátása.
Rendőrség, polgárőrség, önkormányzati rendészet és tűzoltóság, valamint biztonsági szolgálat vigyáz a polgárok életére, vagyonára. A tűzoltóság ügyeletéből 24 órás diszpécserszolgálatot szervezünk, amely alapja lesz a Városőrségnek.[7] Két postahivatal, két üzemanyagtöltő állomás van a településen. A művelődési házban több országos hírű klub és egyesület működik, valamint a több mint 30 ezer kötetes könyvtár is itt kapott helyet. A művelődési házat megnyitjuk a civil szervezetek előtt[20,] amelytől a civil közösségek elhelyezési gondjának megoldását reméljük és a pezsgő kulturális élet beindulására számítunk. Helyi faluházban ismerkedhet meg a látogató a település múltjával, amit látogathatóvá teszünk.[21] 12 egyesületben, 3 tornaterem és két tornapálya, illetve sportpálya áll a sportolni vágyók rendelkezésére. A tornatermek a Váci Tankerület vagyonkezelésébe kerültek, de korábbi szerződés szerint hozzájárulunk annak rekonstrukciójához[22]. A Sashegyi Sándor Általános Iskola és Gimnázium melletti területen helyi mikro- és kisvállalkozások társasági adó-hozzájárulásából az MLSZ-szel együttműködve sportpályát építünk[23]. A környező erdők, hegyek várják a túrázást, kirándulást kedvelőket. Mintegy háromezer üdülőtelken közel kétezer hétvégi ház nyújt pihenési lehetőséget a kiskerttulajdonosoknak. A Pomázon élők az alapvető pénzintézeti szolgáltatásokhoz helyben, a Takarékbank, a K&H Bank, az OTP és a postahivatali Posta Bank által jutnak. Településünkön négy ATM automata üzemel. HÉV és Volánbusz-járatok látják el az utazással kapcsolatos szükségleteket, emellett rendszeres taxi szolgáltatás is működik a településen. A helyi közösségi közlekedés újraszervezése és indítása is fontos feladata a városnak, amelyhez rendelkezésre áll 2 db kisbusz[24].

Idegenforgalom

Pomáz a térszerkezeti adottságai, táji, természeti, kulturális értékei alapján fejlesztésre alkalmas húzóágazatának tekinti az üdülést és idegenforgalmat a szakmai, zöld- és kultúrturizmus, a napi rekreáció, a sportolás, a hétvégi kirándulás-üdülés, valamint a tartós üdülés területén egyaránt. Az egyes területek társadalmi és ezáltal gazdasági felértékelődésének nagyon fontos eszköze a Duna-Ipoly Nemzeti Park kialakítása, s a hozzá kapcsolódó eszmeiség értékként való elfogadtatása. A Nemzeti Park és Nemzeti Örökség Program intézményei, illetve rendezvényei kiváló alkalmat nyújtanak a természetet, történelmi hagyományokat tisztelő magatartás elterjesztésére. Pomáz a fővárosi lakosság közkedvelt pihenőhelye. A települést körülölelő zártkerti övezet a nyári napokban megtelik a kiskerttulajdonosok hadával. A kiskertek száma meghaladja a háromezer-

nyolcszázat.
Pomáz a Pilis kapuja. Egy-egy szép tavaszi nap 3-4000 bakancsos turista keresi fel a környék kiránduló helyeit. Jelentős utazó réteget képviselnek a Németországba kitelepített hajdani pomáziak leszármazottai, akik többnyire rokonlátogatásra jönnek. Évente 10-12 alkalommal főként ünnepek, szabadságok ideje alatt érkeznek a településünkre. A városban 2 panzió (egy 102 fős és egy 12 fős) és egy önkormányzati tulajdonban lévő kastélyszálló ad szállást az utazóknak. A kastélyszálló a városnak jelentős deficitet termelt, így bezárásra került, újranyitását a koronavírus járvány lehetetlenítette el. A kastély beindítása és tartalommal való megtöltése közös érdekünk[25].

Turista-útvonalak, turista-látnivalók

A Pilis hegység turista útjainak egyik fő kiindulási pontja és bázisa Pomáz. A HÉV állomástól gyalogtúrával egy-másfél óra alatt elérhető a legszebb kirándulóhelyek bármelyike.
A Klisza dombon található középkori épületrom (udvarház, templom) feltárásának terve régóta foglalkoztatja a településen élőket, korábban komoly tervek is készültek erre vonatkozóan. A terület műemléki és régészeti védettséget élvez. Hosszútávon egy bemutatásra alkalmas romkertet lenne célszerű kialakítani, amelynek komoly kulturális és idegenforgalmi jelentősége lenne. A feltárásig a városlakók kedvelt piknikező helye, amelyet alkalmassá kell tenni közösségi rendezvények, park és a romterület virtuálisa bemutatását szolgáló rendezvényhelyszínné[37]. A Klisszai romterületen található a Luppa és Mandics család kriptája, amelynek tulajdonjogi rendezése után állagmegóvó beavatkozásokat kell végrehajtani[38].

Pomáz azon kevés települések egyike, amelynek ófaluja/óvárosa ma is őrzi a török utáni újratelepülési szerkezetét. Legfontosabb "műemlék" az évszázadokon át fejlődött, kialakult település szerkezet, jellegzetessége a völgyi egy (fő) utcás fésűs utcafronti oldalhatáros illetve zártsorú valamint félig zártsorú beépítés és ehhez csatlakozó mellék és haránt utak az általuk közrezárt terekkel, teresedésekkel, mint a települési alközpontok területei. A település, mint vonzó lakóterület, a bevándorlás egyik kitüntetett célpontja. A Pomázon tervezett és megvalósult lakóterület-fejlesztések jelentősek.

Pomáz idegenforgalmi lehetőségei kiválóak, természeti környezete, kulturális hagyományai és jó megközelíthetősége okán is. A fejlesztés lehetősége éppen abban rejlik, hogy e sokrétű potenciál egyes elemeit egymást erősítő módon tudja ötvözni, építve a szinergiákra. Cél, hogy a helyi gazdaság bevételeihez a turizmusipar is hozzájáruljon, növekvő mértékben.
A térségbe, a Pilisbe irányuló jobbára ökoturizmus (gyalogos természetjárók, lovasturizmus, kerékpáros turizmus) ma még nem hozza azt a hasznot Pomáz számára, amit pedig a település frekventált fekvése csomóponti szerepe lehetővé tenne számára. Cél a turistaforgalom egy részét behozni a városba. Cél, hogy a turisták érintsék és fedezzék fel Pomázt, szolgáltatásokat vegyenek igénybe és végső soron költsenek is a településen.
A turisztikai vonzerő eddig ki nem használt fejlesztése kell, hogy legyen a város területén ismert régészeti emlékek feltárása, és ezek bemutatása akár régészeti tematikus séta útvonalakkal (hasonlóan, ahogy pl. Nagykovácsi településrészen a magántulajdonos kezdte el feltáratni és a nyilvánosságnak bemutatni a középkori templomot és üveggyártó műhelyt), a Klisszán régészeti parkkal.

Pomáz idegenforgalma a sokrétű adottságok marketingszemléletű hasznosításán kell, hogy alapuljon. Cél, hogy minél szélesebb potenciális vendégkört legyen képes megszólítani a település és vonzó célpont legyen minden korosztály és kikapcsolódni vágyók számára. A térben és időben kevésbé koncentrált **csendes ökoturizmus és a kulturális, különösen a nemzetiségi hagyományok,** egyaránt **férjen meg** a nagy tömegek érdeklődésére számot tartó vagy fiatalokat megcélzó egy-két napos, intenzív **program- és rendezvényturizmussal.**
Pomáz látványosságait, attrakcióit helyi kulturális bemutató **útvonal kialakításával fel** kell fűzni, **egységes programcsomaggá** tenni. A turisztikai infrastruktúra terén cél az alapvető **hiányosságok felszámolása.** Cél a vendéget megfogni, marasztalni **vendéglátással, szálláslehetőséggel** is, hogy itt realizálódjon a fogyasztás egy része.
Cél a kerékpáros összeköttetés és a városon belüli **kerékpáros infrastruktúra** mennyiségi és minőségi fejlesztése. Fontos turista csalogató **tanösvények** létesítése a városon belül és kívül egyaránt, a látnivaló bemutatására (Natura2000 területek, régészeti értékek, épített környezet, stb.). A pomázi Nagyrét tájgazdálkodási célú hasznosítása is ide kapcsolható, ami a különböző gazdálkodási haszonvételi lehetőségek (pl. extenzív állattartás, rét- és legelő gazdálkodás, réti halászat) mellett, természetvédelmi és idegenforgalmi szempontból is előnyös lenne (bemutató hely, tanösvény).
Évek óta több fesztivál, programsorozat is sikeres a térségben (Pomázon pl. a Magyar Vár rendezvényei, Szüreti felvonulás, Pomázi Szent István Búcsú, Pomáz Napja, stb.), cél ezek összehangolása a települések között, hogy egymást erősítsék. A rendezvények vonzerejét, látogatottságát növeli, és a szervezési feladatok optimalizálását is lehetővé teszi a szomszédos **településekkel** – elsősorban Szentendre, Budakalász, Csobánka - együttműködve **összekapcsolt rendezvények,** programok megrendezése. Cél a pilisi összehangolt térségi turizmus, amelyben az együttműködő települések közösen lépnek fel, nem konkurenciái egymásnak. Közösen kialakított programokkal az egyes települések sajátos látványosságainak, rendezvényeinek, összehangolt „tálalásával" (pl. térségi élménytérképpel, barangoló füzetekkel, települési ismertetőkkel), Pomáz válhatna a kistérség turisztikai centrumává, kiinduló pontjává, hogy „Pomáz a Pilis kapuja" ne csak egy üres szlogen maradjon. A Dunakanyar nyüzsgő turistacsalogató programjainak legyenek részei a pomázi programok is, kihasználva, hogy erre Budapest és Szentendre között országosan is igen kedvező lehetőségek kínálkoznak.

Pomáz turisztikai fejlesztései akkor lehetnek igazán sikeresek és akkor hozhatják meg a remélt hasznot, amelyből a település egésze profitálhat, ha azok kellő propaganda tevékenységgel is párosulnak. Ehhez jól kidolgozott, átfogó és **hatékony településmarketingre** van szükség. A település már meglévő rekreációs lehetőségeinek, programkínálatának, attrakcióinak és újabb értékeinek „reklámozásában" fontos, hogy Pomáz internetes portálja legyen gyors, folyamatosan frissülő és interaktívvá tehető. Legyen naprakész a közérdekű információk tekintetében, magas marketingértékű képet mutasson be a település értékeiről, látnivalóiról. Pomáznak, mint településnek, és a területén kínált turisztikai programcsomagoknak meg kell jelenniük valamennyi nívósabb szakkiállításon, vásáron, illetve az információs kiadványok el kell, hogy jussanak a Főváros és Pest megye turisták által nagy számban látogatott idegenforgalmi helyszíneire.
Manapság egyre jobban használható, és kifejezetten egy-egy tájegység igényes turisztikai bemutatására szakosodott mobil alkalmazások fejlesztése is elterjedőben van Magyarországon is, ez a Pilis esetében is mindenképpen támogatandó irány. Pomáz térségének bemutatására is

szükséges a QR kódok és alkalmazása . A környező térségben és a településen kifejlesztett programcsomagokhoz és a tematikus útvonalakhoz kapcsolt információkat **mobilalkalmazás** segítségével tölthetik le a látogatók okostelefonra. A QR kódok és az alkalmas eszköz a személyzet tehermentesítésére, és megsokszorozza az információszerzés lehetőségét is. A város frekventált helyein információs táblákat **(info pontok)** kell elhelyezni. Ez a megoldás a népszerűsítés mellett nagy lépést jelent a település turisztikai arculatának formálásában, az általános megítélésének javulásában, az idelátogatók „első benyomás" élményének javításában.

Adópolitika

Egy város önkormányzatának alapfelfogása kell, hogy legyen ciklusokon átívelően, hogy csak annyi helyi adót vessen ki, amennyi a város működtetéséhez illetve a lépésről lépésre haladó normális fejlődéshez minimálisan szükséges.
Ennek szellemében Pomázon 2004. 01.01-től építményadó (450 Ft/m^2), nem lakás céljára szolgáló helyiségek adója (450 Ft/m^2), telekadó (80 Ft/m^2), mint vagyoni típusú adók, kommunális jellegű adó az idegenforgalmi adó (400 Ft/nap). Helyi iparűzési adó a nettó árbevétel 2%-a, vagy ideiglenes jelleggel végzett tevékenység után 4000 Ft/nap.
Megjegyzem, hogy az építményadó korábban 500 Ft/m2 volt egységesen, de politikai okokból, a rezsicsökkentésre hivatkozva 10% adócsökkentést hajtottak végre. Ez elhibázott döntés volt, hiszen az adó az nem rezsi.
2013. január 1-től a beszedett (megfizetett, behajtott) gépjárműadó bevétel 60%-a a központi költségvetést illette meg, a települési önkormányzatnál mindösszesen 40% marad. Pomáz esetében ez 64 millió forintot jelentett volna, de a 2020. évi koronavírus elleni védekezés miatt ez az adónem több évre előre elvonásra kerül 100%-ban. Súlyosbítja a helyzetet, hogy az adó kivetés és beszedés költségei az önkormányzatot terhelik.
Az időközben bevezetett új önkormányzati törvény (Mötv.) és az államháztartási törvény egyértelműen azt az irányelvet követi, hogy az önkormányzatoknak maguknak kell előteremteniük a fejlesztéseikhez szükséges forrásokat, az állam csak a kötelező önkormányzati feladatok finanszírozását vállalja, de azt is csak a település fejlettségének, rászorultságának függvényében.

Bevezetett helyi adók

Település neve	Vagyoni típusú adók				Kommunális jellegű adók			
	Építményadó				Magán-személyek kommunális adója	idegenforgalmi adó	Állandó jelleggel végzett tevékenység után	Ideiglenes jelleggel végzett tevékenység után
	Lakás	Nem lakás céljára szolgáló	Ingatlanon elhelyezett reklámhordozó			Tartózkodási idő utáni		
	Ft/m2 (több lehetséges mérték esetén a maximum)	Ft/m2 (több lehetséges mérték esetén a maximum)	Ft/m2 (több lehetséges mérték esetén a maximum)	Ft/m2 (több lehetséges mérték esetén a maximum)	Ft/év (több lehetséges mérték esetén a maximum)	Ft/nap (több lehetséges mérték esetén a maximum)	Nettó árbevétel %-a (több lehetséges mérték esetén a maximum)	Ft/nap (több lehetséges mérték esetén a maximum)
Budakalász	1100	1100	12000	200	24000		2	5000
Dunakeszi	240	1080		120		100	2	5000
Fót	100	1000	0	200			2	5000
Göd	1000	1820	12000	260			2	5000
Pilisborosjenő	1000	1000		200	12000	300	1,5	500
Piliscsaba	300	300	12000	100		100	1,5	5000
Pilisjászfalu	1580	1000	12000	180		400	1,9	2500
Pilisvörösvár					18000	300	1,55	2000
Pomáz	450	450	0	80		400	2	4000
Szentendre	300	1350	12000	200	17240	420	2	5000
Tahitótfalu	200	735	12000			400	1,5	
Vác		600	0		20000	300	2	5000

A társadalmi igazságosság megköveteli, hogy a közterhek viseléséből a közösség minden tagja kivegye a részét, ezért a cél egy olyan helyi adórendszer működtetése, amely a lehető legszélesebb réteget vonja be az adófizetésbe, továbbá mindenki annyi adót fizessen, mint amennyit fizetnie kell.

Az adóbevételek ésszerű, célszerű, takarékos és átlátható felhasználásával növelni kell az adózási morált. Folyamatosan nagy figyelmet kell fordítani az adók szabályszerű kivetésére, beszedésére, behajtására, az adót meg nem fizetők bírságolására, az adókintlévőség csökkentésére. A szociálisan nehéz helyzetben lévőket nem az adórendszeren, hanem a szociális rendszeren keresztül kell segíteni.

Vizsgálat alá kell vonni a helyi adópolitikánkat. A legnagyobb tételt képező iparűzési adóbevételt, az adózók számának bővítésével növelni kell. A 2020-as koronavírus által okozott gazdasági visszaesés csak a 2021-es adóbevételeinknél fog jelentkezni. Célszerű előzetesen a helyi vállalkozások megszólítása és információgyűjtéssel felkészülni a 2021-es évre[19].

A táblázat a 2019-es év költségvetéséből származik. Látható a 2018-as zárszámadási adóbevételek megoszlása, a 2019-2022-es terv.

	Megnevezés	2018. évi eredeti előirányzat	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év
80	Magánszemélyek jövedelemadói (=81+82+83) (B311)	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
93	Jövedelemadók (=80+84) (B31)	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
109	Vagyoni tipusú adók (=110+…+115) (B34)	300 000 000	370 000 000	380 000 000	390 000 000	400 000 000
116	Értékesítési és forgalmi adók (=117+…+138) (B351)	445 000 000	480 000 000	485 000 000	495 000 000	505 000 000
144	Gépjárműadók (=145+…+148) (B354)	55 000 000	90 000 000	93 000 000	97 000 000	102 000 000
149	Egyéb áruhasználati és szolgáltatási adók (=150+…+166) (B355)	2 000 000	3 000 000	3 500 000	3 800 000	4 200 000
167	Termékek és szolgáltatások adói (=116+139+143+144+149) (B35)	502 000 000	573 000 000	581 500 000	595 800 000	611 200 000
168	Egyéb közhatalmi bevételek (>=169+…+185) (B36)	15 000 000	13 000 000	13 000 000	13 000 000	13 000 000
186	**Közhatalmi bevételek (=93+94+104+109+167+168) (B3)**	**819 000 000**	**958 000 000**	**976 500 000**	**1 000 800 000**	**1 026 200 000**

Az építményadó a második legjelentősebb bevételünk, azonban mérlegeli kell, hogy a lakóházak növelése, azaz új területek bevonása milyen járulékos terheket okoz a városnak. A Szelistye percellázása és beépítése, vagy a Majdánpola északi lejtőjének parcellázása, az Orlovácz beépítése milyen járulékos kiadásokat jelentett az önkormányzatnak? Stratégiai hiba, a mértéktelen új lakóterületek nyitásával teret biztosítani a település útjainak, infrastruktúrájának további zsúfolásához, újabb Budapestről kiköltözőknek jó levegőt, kisvárosi lakhatási lehetőséget biztosítani, ezzel párhuzamosan az ingatlanárak elszabadításával gyerekeink lakhatáshoz jutását akadályozzuk. Ez lakosságcseréhez, az elkötelezett, lokálpatriótizmus elhalásához vezet.

Hangoztatott cél a turizmus fejlesztése, mint a jövő egyik kibontakozásának lehetősége. Ezzel szemben a város költségvetése 2 millió Ft idegenforgalmi adóbevétellel számol. A turizmusban rejlő lehetőségeket sosem tudtuk kihasználni. A Pomázra jellemző bakancsos turizmus abszolút deficites a település számára, sem koncepció szinten, sem stratégiai célként nem határoztunk meg. Nincsenek kihasználva a Pomáz adta lehetőségek, amelyek közül a régészeti és történelmi városkép kiemelt projekt a megyei területfejlesztési tervben is szerepel. Romemlékeink elhanyagoltak, elpusztuló félben vannak, igazából nem tudunk olyan programot, rendezvényt, konferenciát szervezni, amely megállítja a turistát és hosszabb időre ideköti. Tűrhetetlen állapot, hogy a lúgi római villa mellett elmennek a kirándulók, mert nem tudják, hogy ott van. Erre teszünk kísérletet a Magyar Nemzeti Múzeummal közösen tett világra szóló régészeti bejelentésünkkel, amely hosszú távra határozhatja meg városunk idegenforgalmát[39].

Próbáljuk megállítani a turistákat Pomázon! Legyenek több napos kulturális, természetismereti, szakrális, programjaink, ahol meg kell szállnia az idelátogatónak. Itt kell kihasználnunk a mikrotérségünk adta természeti és történelmi környezet lehetőségeit is.

Kihasználatlan a kastélyunk is. Pangnak a szálláshelyeink. Manapság a wellness nélküli szállodaipar halálra van ítélve, de a kastély adta lehetőségek, a kihasználatlan pincék még tartogathatnak lehetőségeket (bowling pálya, lőtér kialakítása), amely megfelelő szórakozást nyújthatna az itt megszállóknak. Olyan programot kell kitalálni, amely csak Pomázra jellemző és ezért akár más országból, vagy más kontinensről is hajlandó eljönni érte a vendég. Ilyen volt a György Ádám kastélyakadémia, amelyet az idei koronavírus járvány sajnos elmosott. De a kastély beindítása minden pomázi elemi érdeke, ezért a Kastélydombi esték kulturális programsorozat szervezését látnám szívesen[40].

Jelentős nemzetközi idegenforgalom származhat a Magyar Vár területén rendezett Lovasíjász Világbajnokságokról is. Pomáz mára már tekinthető e sportág központjának[41].

Az idegenforgalom fellendítésében kihasználatlanul hagytuk a testvérvárosi kapcsolatainkat, a Pomázról elszármazott jelentős közösséget, nem fordítunk elegendő figyelmet a település szakrális, kultikus vonzerejére. Városi szintű partnertelepülések:

Apaj (Magyarország) A testvérkapcsolat kezdeményezője Hegedűs Lajosné, Pomáz szülötte, akit Apaj polgármesterévé választottak 3 cikluson keresztül. Jelenleg a kapcsolat nem aktív.

Blaenau-Gwent (Wales) – Oberhausen-Reinhausen partnertelepülése, amellyel a Pomáz is ápol külkapcsolatokat. Jelenleg a kapcsolat nem aktív.

Oberhausen-Rheinhausen (Németország) – A testvérvárosi kapcsolat szervezett keretek között (testvérvárosi szerződés révén) 1991 óta működik a két település között, lazább személyes, baráti kötődések azonban már a rendszerváltás előtt is működtek. A testvérvárosi kapcsolat kiépítésének fő szorgalmazója Liebl Mary volt, aki egy Pomázról kitelepített német család gyermeke, és aki a pomázi német nemzetiségi iskolába jött tanítani. Oberhausen-Rheinhausen 2007-ben ünnepelte fennállásának 800. évfordulóját. A nyári rendezvénysorozaton Pomáz város képviselőtestülete, a pomázi Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület, valamint a pomázi Német Kisebbségi Önkormányzat képviselői is jelen voltak. Martin Büchner polgármesterrel a városvezetésnek kiváló kapcsolata alakult ki, a két település közötti együttműködés széleskörű a mikulásvárástól a gyermekek nyári csere-táboroztatásáig, amely az utóbbi években sokat lazult. 2002-ben Oberhausen-Rheinhauseni Pomázt Segítő Kulturális Egyesület is létrejött a két település közötti testvérkapcsolatok ápolására Caludia Deutsch vezetésével. Fontos megjegyeznem, hogy azt a szemléletet, hogy majd a gazdag németek adnak valamit a szebény magyaroknak, sü rgősen el kell felejtenünk! A lassan 20 éve tartó kapcsolatban valóban sokat kaptunk a testvérvárostól, amit elfogadtunk. Egy valamint nem fogadtunk el, az pedig mérhetetlen nagy hiba: az önkormányzati szemléletet, az alulról jövő építkezés igényét, a gondolkozásmódot. A jövőben a kapcsolatunkat inkább a közös uniós pályázatokon való indulás, az európaiság irányába kellene elvinni, hasonlóan lengyel testvértelepülésünkkel is.

Krzywin (Lengyelország) – 1998-ban történt önkormányzati szintű kapcsolatfelvétel a lengyelországi Krzywien városával. Az elmúlt években a kapcsolat meggyengült.

Pála (Szerbia) – 2006-ban kötött települések közötti szerződés értelmében Pomáz partnertelepülése. Jelenleg a kapcsolat nem aktív.

Rangelsdorf (Ausztria) – Oberhausen-Reinhausen partnertelepülése, mellyel a Pomáz is ápol külkapcsolatokat. Jelenleg a kapcsolat nem aktív.

Sisheim-Waldangellock (Németország) – Az 1946-ban kitelepített pomáziak kulturális központjának számító település.

Visk (Ukrajna) – A testvértelepülési kapcsolat Visk-kel, mely a viski református gimnázium támogatásában és egyéb segélyszállítmányok szervezésében nyilvánul meg. Jelenleg nem aktív kapcsolat.

Farkaslaka (Erdély): Településszintű kapcsolat. Jelenleg a kapcsolat nem aktív.

Csíkdánfalva: (Erdély) Pomázi Önkéntes Tűzoltó Egyesület által kiépített kapcsolat.

Sigetec: (Horvátország) Önkormányzati Önkéntes Tűzoltóság által kiépített kapcsolat. Jelenleg a kapcsolat nem aktív.

Angelbachtal (Németország) Pomázi Önkéntes Tűzoltó Egyesület által kiépített kapcsolat. Jelenleg a kapcsolat nem aktív.

Hrasce (Horvátország) Önkormányzati Önkéntes Tűzoltóság által kiépített kapcsolat. Jelenleg a kapcsolat nem aktív.

Ada (Szerbia) Önkormányzati Önkéntes Tűzoltóság által kiépített kapcsolat. Jelenleg a kapcsolat nem aktív.
Izmit (Törökország) Önkormányzati Önkéntes Tűzoltóság által kiépített kapcsolat. Jelenleg a kapcsolat nem aktív.
Changcheng (Kína) a Magyar–Kínai Gazdasági Kamara elnöke Pető Ernő c. egyetemi docens kezdeményezésére a Foshan városának Changcheng Körzete együttműködési megállapodást kötött Pomáz várossal.
Első lépésében egy Memorandum került aláírásra, mely tartalmazza a közös együttműködést és kommunikációt az érintett területeken. Jó alapul szolgálhat a későbbiekben akár arra is, hogy Pomáz a magyar-kínai gazdasági kapcsolatok térségi központjává váljon.

Jelentős külföldi (olasz, német, osztrák) kapcsolatrendszerrel rendelkezik a MATASZ Pest megyei szervezete, amelynek elnöke pomázi, a szervezet pomázi székhellyel rendelkezik. Hasonlóan a civil szervezetek között kialakult partnerkapcsolatok is gyümölcsözhetnek.
Kihasználatlanul hagyjuk az erősségeinket, mert igazából nem derítettük fel még őket: Pl. Árpád sírja utáni kutatás a Holdvilág-árokban idén ismét beindul. Sashegyi hagyatéka, Tesla kutatásai és kötődése Pomázhoz, Pomáz a középkori templomok városa, a Pomázhoz kötődő jelentős események, legendák (Kikötött-e Noé a Kőhegyen? Honfoglalás dunai átkelése, Árpád a Kőhegyen, Bánk bán féle királynőgyilkosság a Podmanyiczky majornál volt-e? Lehel kürtjét találták a kőbányában? Miért van gyapjas orrszarvú lábszárcsont a Majdin, Mit találtak az 1920-as években a bányában, Wagner bácsi milyen aranyakat talált a kertjében, a Lúgi, vagy a Dolinai római villa rustica története, Miért Szamárhegy a Szamár? Hol volt Kossuth Lajos birtoka? Mit csinált Pomázon Kölcsey, Petőfi, Vitkovics, Radnai, Vujisics, Tesla, Marsallkó, Mocsáry, Jankovits, Gesztődy, Szálasi, Apponyi, Horthy, Bíró László és Goy Andor, hol volt a repülőtér, a katonai bunker, a főszolgabírói hivatal? Létezik-e Pomáz barlangrendszere, esetleg meleg víz maradt-e még alattunk…) Ezek mind olyan lehetőségek, amelyek vonzanák és idekötnék a hozzánk látogatókat. Kihasználatlanok és felderítetlenek a helyi humán erőforrásokban rejlő lehetőségeink. Az ország legjobban működő önkéntes tűzoltósága volt Pomázon, mégsem rendezünk tűzoltóversenyeket, mert nincs hely. A Pomázi Tűzoltózenekar is adja a tűzoltó és katonazenészek nemzetközi találkozójának megszervezését. Több olyan pomázi van, aki megyei, országos szervezet vezetője, van helyi kötődésű politikus, állami tisztségviselő, nemzetközileg elismert tudós, művészeink, derítsük fel, szólítsuk meg őket és használjuk a lehetőségeket.
A helyi idegenforgalmi adót fizetőkkel közös gondolkodás szükséges, hiszen nekünk is érdekünk lenne az idegenforgalmi adóbevétel növelése, nem beszélve a bővülő kereskedelem és foglalkoztatottság adta lehetőségekről[42].
Természetesen ne feledkezzünk meg a tradicionális rendezvényeiről sem, amelyek vonzhatnak idelátogatókat. Fontos, hogy az idelátogató igénybe vegye a város nyújtotta szolgáltatásokat és lehetőség szerint megszálljon valamely erre alkalmas szálláshelyen. Emlékeztetőül a hagyományos városi rendezvények:
Január 13. – Szerb Szilveszter (Szervező: Pomázi Szerb Kisebbségi Önkormányzat)
Január 22. – Magyar Kultúra Napja – rendezvénysorozat (Szervező: PMHK, Teleki-Wattay Művészeti Iskola)
Január – február – Magyar Bál (Szervező: Magyar Vár Alapítvány, PMHK)
Január – február – Farsangi sváb bál (Szervező: Pomázi Német Nemzetiségi Önkormányzat,

Pomázi Német Kulturális Egyesület)
Március 12. – Megemlékezés a Pomázról kitelepített német ajkú 1032 állampolgárról – koszorúzás, emlékműsorok (Szervező: Pomázi Német Nemzetiségi Önkormányzat, Pomázi Német Kulturális Egyesület)
Március 14. – Az 1948-49-es forradalom és szabadságharc emlékére rendezett fáklyás felvonulás. (Szervező: PMHK)
Március 15. – Az 1948-49-es forradalom és szabadságharc emlékére rendezett városi ünnepség. (Szervező: PMHK), Petőfi emléktúra a Kőhegyre.
Május 4. – Flórián nap ás tábori mise) (Szervező: Tűzoltóság, Szent István Plébánia)
Május 6. – Szerb Ortodox Szent György nap (Szervező: Pomázi Szerb Kisebbségi Önkormányzat)
Május – Dunakanyari Nemzetiségi Fesztivál – énekkarok, táncegyüttesek, zenekarok találkozója (Szervező: Pomázi Német Nemzetiségi Önkormányzat, Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület)
Június – augusztus – Nyári népművészeti, magyarságismereti alkotótáborok, szabadegyetem a Magyar Vár Táborban (Szervező: Magyar Vár Alapítvány)
Július 21. – Nyári napfordulós ünnepség a Kliszán (Szervező: Honalapítási Egyesület,)
Augusztus 20. – Szent István napi rendezvények (búcsús forgatag, városi ünnepség) (Szervező:Szent István Plébánia és PMHK)
Szeptember 23. – Pomáz Város Napja. 2000 óta évente megrendezésre kerülő egész napos rendezvény kicsiknek és nagyoknak (sátras sütés-főzés, főzőverseny, gyermekprogramok, színpadi zenés, táncos produkciók a város általános iskolásainak, óvodásainak, tánccsoportjainak fellépésével, esti nagyszínpadi produkcióval, tűzijátékkal). Részben már ma is megvalósulva jövőbeni cél a program Pomáz Város Hete léptékűvé válásának megalapozása, egész hetes sokszínű programsorozattal, és egy egész hétvégére szóló zenés-táncos mulatsággal, vásári forgataggal, szüreti és/vagy nemzetiségi felvonulással, kastélykerti „utcabál”-lal.
November vége-December eleje: Advent és mikulásváró (Szervező: PMHK)
December 21. – Téli napfordulós ünnepség a Kliszán (Szervező: Honalapítási Egyesület)

Településfejlesztés

A város átfogó településfejlesztési céljait a hatályban lévő legfrissebb országos elveknek, koncepciónak és stratégiának megfelelően fogalmaztuk meg. Ezeket **a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról szóló 1/2014. (I. 3.) OGY határozat** foglalja össze, illetve írja elő.

A Közép-magyarországi Operatív Program átfogó célul tűzte ki a régió nemzetközi versenyképességének növelését a fenntartható fejlődés elvének érvényesítése mellett. Ennek érdekében két specifikus célt határozott meg, a régió versenyképességét meghatározó tényezők fejlesztését, valamint a régió belső kohéziójának és a harmonikus térszerkezetének fejlesztését. Ezek a célok közvetlenül támogatják a növekedést, és foglalkoztatottság bővítését, a lisszaboni Nemzeti Akcióprogram és az Új Magyarország Fejlesztési Terv célkitűzéseivel összhangban.

A Közép-magyarországi Operatív Program a specifikus célok megvalósítása érdekében az alábbi prioritások megvalósítását tűzi ki célul:

1. A tudásalapú gazdaság innováció- és vállalkozásorientált fejlesztése

2. A versenyképesség keretfeltételeinek fejlesztése

3. A régió vonzerejének fejlesztése

4. A humán közszolgáltatások intézményrendszerének fejlesztése

5. A települések területeinek megújítása

A horizontális elvek alapján hangsúlyt fektet a program a fenntarthatóságra, valamint a területi és társadalmi kohézió erősítésére.

Pomáz településfejlesztési koncepciója a fentiek alapján és az 5 prioritáshoz kapcsolódóan 10 stratégiai célt jelöl ki, amelyek együttesen alkotják az Integrált Városfejlesztési Stratégia hosszú távú, **átfogó cél**ját:

A **középtávú, tematikus célok** alapvetően a településfejlesztési koncepciónak megfelelően, azt kismértékben kiegészítve, ágazati bontásban kerülnek meghatározásra.

T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása

T2. Fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra kiépítése a stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakításához

T3. A gazdaság igényeihez illeszkedő humánerőforrás-fejlesztés

T4. A(z inter)regionális szerepkör erősítése

T5. A fenntartható turizmus kialakítása és Pomáz versenyképes turisztikai célterületté tétele

T6. Kiegyensúlyozott településszerkezet kialakítása és az épített környezet védelme

T7. A természeti és környezeti állapot javítása, a környezeti ártalmak csökkentése

T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése

T9. A magas szintű kultúra és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása

T10. A szociális biztonság megteremtése

A 2-3 éves – helyenként hosszabb – időtartamra szóló **városrészi szintű célok** meghatározása az egyes városrészek átfogó gazdasági, társadalmi és településszerkezeti helyzetfeltárása, valamint az azokra épülő SWOT-elemzések alapján történt meg.

1) Belváros (Fő utca- Ó-falu)
2) Déli családiházas lakóterület (Majdánpola lejtője-Vörösmarty lakótelep – Klisovácz)
3) Északi családiházas lakóterület (Meselia)
4) Keleti családiházas lakóterület (Tiszolczy telep)
5) Új építésű társasházas lakóterület (Szelistye)
6) Tervezett társasházi lakóterület (Klissza-Rnkovce)
7) Tervezett családiházas lakóterület (Alcsevicze)
8) Meglévő, működő iparterület (Szmolnyica, Újdűlő -Ipartelep)
9) Potenciális iparterület (Petina-Triplszky)

A stratégiaalkotás során kirajzolódtak azok a funkciók, amelyek esetében fejlesztésekre van szükség, így megvalósítható **a város kiegyensúlyozott területi, gazdasági és társadalmi fejlődése**. Összességében az alábbi megállapítások tehetők:

- Pomáz helyzetét, fejlődési lehetőségeit meghatározza Budapest közelsége és az agglomerációban elfoglalt helye (ez korlátozza, de egyben bővíti is a város lehetőségeit)
- A város lakossága társadalom- és gazdaságökonómiai szempontból sajátos összetételű, gyorsan növekszik, szerkezete nyitott
- A fentiekből fakadóan egyes városi funkciók hiányosak, nem szervesültek
- A város a környezetéből, és helyzetéből fakadó gazdasági, turisztikai kapcsolati humánerőforrásbeli pozíciókat kevésbé tudja kihasználni
- Egyes területeken (közlekedés, közszolgáltatások, stb.) jelentős fejlesztésre szorul a város.

Mindezek a megállapítások a városrészi célok hátterét is alkotják hozzájárulva a városrészek közötti különbségek hosszú távú csökkentéséhez.

A kampány során összeállított problématérkép a mellékletben található.
Stratégiai fejlesztési célok megfogalmazására van szükség:

- A kamerarendszert tovább fejlesztjük, élővé tesszük, a közbiztonság javítása miatt. Ezáltal a közbiztonság erősödését várjuk, valós problémára azonnal reagálni tudó városőrség vonul a helyszínre.
- Folytatjuk az energetikai pályázatokat, napelemes és hőszivattyús rendszerrel, csökkentjük a település közüzemi számláit, ezáltal működési megtakarítások várhatók.
- Bevonjuk a lakosságát, önkénteseket a településtisztasági feladatok ellátásába, ezáltal csökkentjük a város működési kiadásait.

Szükséges lenne megfogalmazni a városfejlesztés stratégiáját és összefüggéseit is:

- Ha csökken az óvodások száma →bővítjük a lakóterületet ifjú házasok lakhatási lehetőségének segítésével, legyen több gyerek, lesz több óvodás.
- Óvodát építünk, vagy preferáljuk a magánóvodák, bölcsődék megnyitását. Valóban az önkormányzatnak konkurenciát kell csinálnia a saját adófizető vállalkozóival szemben, akik leveszik az önkormányzatról az építés, fenntartás, üzemeltetés gondját és ellátják a közszolgáltatási feladatot? Vagy inkább ösztönözni, hogy kevesebb önkormányzati fenntartású óvoda, bölcsőde üzemeljen. Az önkormányzatnak akkor kell ilyen intézményt nyitni, ha más módon ez nem valósítható meg, hiszen a városnak ez a legdrágább megoldás.
- Ha bővítjük a lakóterületeket→több lesz a lakó →több feladat a rendőrségnek, a tűzoltóságnak, a közigazgatásnak, az egészségügynek stb.
- Ha engedjük a zártkerti övezetek területrendezését, építési telkek kialakítását, bejelentkezést-út, közvilágítás, közműépítési problémákat generálunk.
- Ha öregszik a lakosság →fejlesztjük az SZSZK-t, kiépítjük az idősgondozást, bevezetjük a jelzőrendszert, kihasználjuk a kihasználatlan lehetőségeket és összekapcsoljuk a működő rendszereket.
- Komfortnövelési beruházásokat kell indítani. Hány park, vagy parkosítható területünk van, milyen elképzeléseket valósíthatunk meg, az akár néhány négyzetméteres zöld területen? Lehet, hogy csak egy virágos kert, lehet, hogy egy pad, lehet, hogy egy szabadtéri játék, lehet, hogy egy sportolási lehetőség, lehet, mégiscsak abszurd, hogy Pomázon sem egy szánkó pálya, sem egy korcsolyapálya nincs és nem is gondolkozunk

benne. Lenne-e igény mini golf pályára, vagy golf pályára, kutyafuttatóra, görzenálra?
Cél a barátságos, biztonságos, szép kisváros ideáljának további folyamatos közelítése. Minél több szolgáltatás helyben való elérhetőségének a megteremtése, ill. ennek katalizálása. A települési vonzerő növelése a Pilisi táj, a Pilisi-medence, Dobogókő, Holdvilág-árok karakterének, lehetőségeinek kihasználásával, a német, szerb, szlovák, cigány és nem utolsó sorban a magyar nemzetiségi gyökerek ápolásával, a meglévő kulturális programkínálat szélesítésével, aktív marketingtevékenységgel. Erősíteni kell Pomáz gazdasági alapját a helyi iparos-kézműves szakembergárdára, Ipartestületre, valamint a helyi kis- és közepes vállalkozásokra támaszkodva. Tovább kell segíteni Pomáz társadalmi- és kulturális életének folyamatos fejlődését, az összetartozás-érzés fenntartását és megerősítését, a hagyományokra és a hagyományos közösségi rendezvényekre alapozva.
A településfejlesztés fogalmát legtágabban értelmezve az önkormányzat legfőbb településfejlesztési feladata a közszolgáltatások minél magasabb színvonalon való biztosítása ill. megszervezése. A humán közszolgáltatások területén alapvető feladat az oktatási-, nevelési-, kulturális-, közművelődési-, szociális- és egészségügyi, közbiztonsági intézményeink, szervezeteink kiegyensúlyozott, színvonalas működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek folyamatos biztosítása. Lehetőleg minél többféle oktatási-, kulturális-, egészségügyi-, szociális-, közigazgatási- és kereskedelmi közbiztonsági szolgáltatás legyen helyben elérhető.
A szociális ellátások terén fontos szempont a pénzben nyújtott ellátások mellett a természetben nyújtott ellátások alkalmazása, a személyes gondoskodást nyújtó ellátások biztosítása, valamint a szociális ellátással együtt a közfoglalkoztatási lehetőségek maximális kihasználása.
A kommunális szolgáltatások terén fontos elv a korábban kiszervezett szolgáltatások esetleges visszaszervezésének vizsgálata a szolgáltatás színvonalának növelése, a szolgáltatás díjának csökkentése és a helyi munkahelyteremtés érdekében, a helyi vállalkozóknak versenyeztetés alapján, partnerként történő való bevonásával. (pl. a közétkeztetés visszaszervezése.)
A beszerzéseknél továbbra is meghatározó alapelv a verseny átláthatósága és tisztasága. Előnyben részesítendők a nyílt közbeszerzések, a zártborítékos ajánlatkérések, és minden egyéb olyan eszköz, amely a versenyt erősíti, és a verseny tisztaságát garantálja. Ehhez a közbeszerzési és beszerzési szabályzatainak kell módosítani.
A fejlesztések területén elsősorban a hétköznapi életünket megkönnyítő, a mindennapi közérzetünket javító beruházásokat kell előnyben részesíteni. Így továbbra is fontos feladat a város közterületeink további szépítése, fejlesztése (terek, parkok) és a közlekedési infrastruktúra további fejlesztése (szilárd burkolatú utak, járdák, parkolók, kerékpárutak.), utcabútorok kihelyezése. Ehhez is előzetes koncepció megalkotása szükséges, hogy a településképbe illő utcabútorok kerüljenek kihelyezésre.
A tárgyi fejlesztések mellett legalább olyan fontos a közösség fejlesztése, a város polgárai közötti összetartás erősítése, elsősorban a városi rendezvények, a kulturális programok és a hagyományápolás eszközeivel.
A műveltség, a kultúra, a művészetek és a sport fejlesztése, nemzetiségi hagyományaink megőrzése és ápolása érdekében biztosítani kell a szükséges forrásokat a városi rendezvényekhez és kulturális programokhoz, a nemzetiségi önkormányzatok és a civil egyesületek támogatásához.
A szükséges fejlesztések közül azoknak kell elsőbbséget adni, amelyekhez külső forrást is sikerül bevonni (állami és európai uniós pályázati támogatások, településfejlesztési megállapodás, adományok stb.).

Fejlesztési akcióterületek kijelölése

Pomáz arra törekszik, hogy a városrehabilitációs programokon kívül is a lehető legtöbb támogatási forrást és magántőkét tudja mozgósítani a város területileg kiegyensúlyozott fejlődése érdekében, azaz a városrészi célok teljesítéséhez kapcsolódó projekteket minél nagyobb arányban végrehajtsa elősegítve a városon belüli különbségek csökkenését.

Mindezek mellett a városrehabilitációs beavatkozásokat térben fókuszáltan kell végrehajtani a valódi hatásosság érdekében: az integrált városfejlesztés során a tevékenységeket akcióterületekre kell összpontosítani, amelyek **a városfejlesztés funkcionális magjai**ként szolgálnak. Az akcióterületek kijelölése tehát nem jelenti azt, hogy kizárólag ezekben a városrészekben történnek fejlesztések, hiszen a város egyéb projektjei és a magánszféra beruházásai Pomáz teljes területét érinteni fogják. Az akcióterületek kijelölése során az alábbi **alapelvek**et vettük figyelembe:

- teljesítsék az előírt feltételeket a szociális mutatók és a funkciók tekintetében;
- kiterjedésük ne legyen eltúlzott, csak azok az utcák kerüljenek bele, amelyek a fejleszteni kívánt épületek, közterek és a magánerős beruházások miatt indokoltak;
- megjelenésükben minél homogénebbek, térbelileg pedig koncentráltak legyenek;
- a funkcióváltásra és -bővítésre megfelelő helyszínt kínáljanak;
- a lehető legnagyobb addicionális hatást érjük el a magántőke mobilizálásával
- fenntartható legyen a megteremtett értékek megóvására, karbantartására, fenntartására is szülessen elképzelés már a tervezés időszakában, erre forrás is kerüljön megnevezésre.

(A számozás nem jelent fontossági sorrendet!)

1.	***Fő utca program:*** A csapadékvíz-elvezető árok befedése, a helyén parkolók kialakítása, Új buszmegállók kihelyezése, Új járda építése először Hősök terétől a Városházáig, majd a Szabadság térig. Virágosítási, fásítási, utcabútor program Belvároson áthaladó 1111-es út egyirányúsításának vizsgálata
2.	***Járdaépítési program*** További járdaszakaszok építése a legforgalmasabb helyeken
3.	***Útépítési program*** Évente átlagosan 500 folyóméter, négy év alatt összesen 2000 folyóméter új szilárd burkolatú út megépítése
4.	***Intézményfejlesztési program*** Bölcsőde építésének a befejezése Az egyik óvoda egyházi fenntartásba adása Városháza a földszintjének visszaszerzése ügyfélszolgálattá Igazgatási terület átstrukturálása Német Iskola C épületének statikai vizsgálata, átadása a Tankerületnek

	A Német Iskola B épületének külső felújítása, tetőszerkezet javítása
5.	**Közlekedés** Parkoló építés Ipartelepi körforgalom építése un. Budakalászi félelkerülő út építése 1112-es út elkerülő szakasz előkészítése, tervezése Hősök tere körforgalom kanyarodó sáv Gyalogátkelőhelyek tervezése, építése, korszerűsítése Gyalogoshíd építése a Huszár utca és Kossuth Lajos utca összekötése
6.	**Városüzemeltetés színvonalának fejlesztése** Városgondnokság létrehozása, minél több városüzemeltetési feladat saját ellátása érdekében (pl. közterület-gondozás, játszóterek és parkok karbantartása, hulladékgyűjtő edényzetek kihelyezése, ürítése stb, síkosságmenetsítés stb)
7.	**Közvilágítás-fejlesztés** Közvilágítási koncepció elkészítése Hiányzó hálózatbővítés Hiányzó oszlopok telepítése Eseti kisebb közvilágítás-fejlesztések a város különböző pontjain Közvilágítás korszerűsítése LED-es lámpatestekkel
8.	**Csapadékvíz-elvezetés** Csapadékvíz-elvezetési tanulmányterv felülvizsgálata Csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása, kiépítése, helyreállítása több helyen Kökény utca, Polgármesteri Hivatal, Autóbusz pályaudvar, Rózsa utca, Vár utca-Diófa utca, Bodza utca
9.	**Parképítési program folytatása** Közparkok kialakítása Dera patak partján sétáló területek kialakítása
10.	**Támogatás** Egyesületeknek működési támogatás Programok támogatása
11.	**Közbiztonság** Városőrség létrehozása, felszerelése, elhelyezése Kamerarendszer fejlesztés Ár-és belvízvédelmi felszerelés, meteorológiai előjelző állomás
12.	**Környezetvédelem** A veszélyes hulladékgyűjtés rendszeressé tétele Illegális hulladéklerakások felszámolása
13.	**Hagyományápolás** Hagyományos nemzetiségi ünnepeink színvonalas megrendezése Civil városrészi kezdeményezések felkarolása

Intézményfejlesztés

Városunk intézményrendszere szilárd, a feladatellátás rendje kialakult. Jelentős szerkezeti átalakítása nem indokolt, a fejlesztési stratégia középpontjában a tárgyi feltételek javítása áll. Kisebb átalakítás várható a művelődés-közművelődés területén, egyrészt az intézmény alapfeladatásul szánjuk a tájház, népi mesterségek udvarának, a múzeumnak a kezelését. Másrész intézményi átalakításra is szükséges lehet jogszabályi változások miatt. A másik intézményi átalakítás az óvodákat érint. A bölcsődét önálló intézményként tervezzük a jövőben két tagintézménnyel működtetni. Az intézmény-hálózat egészét illetően elsősorban a kötelező feladatok ellátásának megfelelő minőségelvű fejlesztésére törekszünk. Önként vállalt feladatokat csak a megfelelő feltételek biztosítását követően vállal a város. Elsődleges cél, hogy fenn kell tartani az intézmények működőképességét, minden körülmények között biztosítani az alapellátást, és lehetőség szerint az önként vállalt feladatok döntő többségét, az anyagi lehetőségek függvényében törekedni kell az ellátás színvonalának javítására.

Oktatási, művelődési intézmények

Pomáz város földrajzi elhelyezkedése, vonzó környezete, társadalmi összetétele, az itt élő több nemzetiség kulturális hagyományokat évszázadok óta ápoló tevékenysége, a város iparának és mezőgazdaságának jelenlegi helyzete arról győznek meg minket, hogy településünkön az oktatás, a kultúra, a művészetek, a közművelődés ügye stratégiai kérdés. A legfőbb feladat e téren az értékőrzés, értékközvetítés, értékteremtés, az itt élő fiatalok és felnőttek számára releváns tudás biztosítása.

A tudás és az ismeretek gyors fejlődése miatt minden embernek folyamatosan képeznie kell magát. Ennek következtében a tanulás egész életen át tartó tanulássá, tevékenységgé válik, amelynek alapjait már az általános iskolai képzésben le kell fektetni. Az egész életen át tartó tanulás segíti a munkaerő-piaci részvételt, hiszen nem engedi elavulni a megszerzett képzettséget, és javítja az érintettek foglalkoztatási kilátásait.

A **Nemzeti Fejlesztési Terv Széchenyi 2020**„Humán erőforrás fejlesztés operatív program” céljai öt prioritáson keresztül valósulnak meg az ESZA[1] és az ERFA[2] társfinanszírozása keretében. A fejlesztendő területekhez kapcsolódó intézkedések között kiemelt fontosságú az oktatási-képzési rendszer szín vonalának, hatékonyságának javítása, a nyelvtudás fejlesztése, az oktatás teljes vertikumában az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának elterjedése. A tervezett intézkedések a közoktatási intézmények épületállományának és a kapcsolódó szolgáltatások háttér infrastruktúrájának korszerűsítését, illetve bővítését támogatják.

Pomáz oktatási infrastruktúrája hiányos, részben elavult, a rossz minőségű épületek és berendezések miatt az oktatás nem lesz képes megfelelni a XXI. századi elvárásoknak. A helyzet csak megfelelő infrastrukturális befektetések révén orvosolható, mert ez közvetlenül is hozzájárul

[1] Európai Szociális Alap
[2] Európai Regionális Fejlesztési Alap

az oktatás minőségi megújításához. Az infrastruktúra fejlesztése csak külső (állami, Uniós) források biztosítása mellett valósítható meg.

Bölcsődei gondozás: Az intézményi férőhelyek a jelenlegi igényeket nem elégítik ki. Új igényként jelentkezik - a felvett létszámon felüli - gyermekek időnkénti felügyeletének térítés ellenében történő ellátása, akik napi 4-5 órát tölthetnek el a Bölcsődében. Ennek lehetősége jelenleg nem biztosítható, mivel az óvodai férőhely hiány miatt, jelentős számban maradnak vissza hároméves kort betöltött gyermekek a bölcsődében.
Az intézmény csobánkai és pilisszentkereszti gyermekeket is fogad, mivel az említett településeken nincs bölcsőde. A más településről "bejáró" gyermekekkel kapcsolatos költségeket a normatív állami támogatás részben fedezi. Indokolt és szükséges az érintett települések hozzájárulását kérni a normatív támogatás által nem fedezett kiadásokhoz. 2020-ban új bölcsőde kerül átadásra, amely 2021. januártól tud fogadni gyerekeket. 2021-ben tervezzük a bölcsődét leválasztani az óvodai intézményhálózatról és önálló intézményként, két tagintézménnyel működtetni.

Az óvodai nevelés feladatait ellátó öt önkormányzati óvoda város demográfiai változásával párhuzamos férőhely-fejlesztésre egy új óvoda megépítésével került sor. A férőhelyhiány továbbra is fennáll, mert a fejlesztés nem volt arányos a lakásszám növekedésével. A férőhely hiányt az elutasított gyermekek-, valamint a bölcsődében visszamaradó óvodás korúak növekvő száma, valamint az állami szolgáltatás mellett megjelenő 4 magánóvoda mutatja. A folyamatban lévő lakásépítések, és beépítésre szánt új lakóterületek rövid időn belül a lakónépesség-, ezzel párhuzamosan az óvodai elhelyezés iránti igény további növekedését eredményezik. (Alcsevica beépítése).

Az óvodai **férőhely-fejlesztés** kérdése mielőbbi **döntést igényel.** Szükséges meghatározni, hogy az Önkormányzat milyen ütemezésben és formában (meglévő óvodaépület bővítésével, új óvoda építésével, vagy egyéb módon) kívánja a szükséges férőhelyeket biztosítani. E mellett gondoskodni kell a meglévő óvodaépületek már megkezdett felújításának folytatásáról, valamint az élelem előállítására vonatkozó biztonsági rendszer működtetéséről. Preferálni kívánjuk a magánóvodák további terjedését, a magántőke bevonzását az óvodák fejlesztésébe, működtetésébe illetve a meglévő és működő, de felújításra váró óvodáink más szervezet fenntartásába adni (Pl. egyházi fenntartású óvoda).

Elképzeléseink valóra váltása érdekében nagyobb figyelmet kell fordítanunk a pályázati lehetőségekre, ezzel bővítve az ágazat rendelkezésére álló forrásokat.

Az Iskoláink a rendszerváltás után jelentősen megújultak, új tornatermek épültek, korszerűsödtek. Majd 2013-ban államosításra kerültek, a Klébersberg Intézményfenntartó, illetve jogutódja a Váci Tankerületi Központ vette át az épületek üzemeltetését.

A Mátyás Király Általános Iskolában tornapálya épület, hőszigetelést kapott az intézmény és napelemekkel csökkentjük az intézmény vásárolt energiafogyasztását. A napelemek még nem működnek, ez garanciális javítást igényel. Az iskola konyhája és ebédlője továbbra is

önkormányzati fenntartásban van. A főzőkonyha további sorsáról döntés szükséges. A tornapálya felújítása során a drénezés elvégzésének vizsgálatát el kell végezni.

A Sashegyi Sándor Általános Iskola és Gimnázium idén az MLSZ segítségével mintegy 60 millió forintért új tornapályát fog építeni, az Önkormányzat és Váci Tankerület a beruházásához 6-6 millió forint önrészt fog biztosítani 2020-as évben.

A **Német Nemzetiségi Általános Iskola** tornacsarnokához az előző ciklus képviselőtestülete által megígért, szerződött, de még nem teljesített 7,5 millió forint önrészt kell átadnunk a 2020-as költségvetés terhére. A tankerület vállalja továbbá a Goethe közzel szemben a kerítés áthelyezését és ezáltal egy új parkoló kialakítását. Önkormányzati feladat a C épület statikai vizsgálata, annak megállapítása, hogy vagyonkezelésbe adható-e a Tankerületnek, aki vállalja a felújítás finanszírozását. Ebebn az esetben itt helyeznénk el a Pedagógia Szakszolgálatot, amely fontos feladatot lát el városunkban. Ebben az esetben az A épületet az Önkormányzat visszakapná, amelynek felújítását meg kell oldanunk, illetve hasznosítását ki kell dolgozni. Az A épületben lévő két önkormányzati bérlakást is célszerű lenne kiváltani. Kedvezőtlen statikai szakvélemény esetén a C épület és szolgálati lakásokat magában foglaló épületrész elbontásra kerülhet, de ebben az esetben a Tankerület a B épület vagyonkezelésbe adására tarthat igényt.

Pomáz adottságait tekintve a **Teleki-Watthay kastély** az egyetlen olyan épület, amely méltó helye lehet az igényes kultúra megjelenésének, amely eddig lakodalmas házként működött, de magában hordozza egy magasabb szintű továbbfejlesztés lehetőségét, amivel a város bekapcsolódhat országos, illetve nemzetközi programokba is. (György Ádám Akadémián túl is!) Ez a szép barokk kastély megőrzendő értéke településünknek. Elsődleges feladat, hogy az önkormányzat költségvetésében szereplő kastély fenntartásra elrejtett költségek (mintegy 40 millió forint), átszámlázódjanak a kastélyra, annak valós felhasználási helyére. Ez azért is fontos, mert a kastélyt működtető nonprofit kft áfa visszaigénylésre jogosult, még az önkormányzat nem, így a fenntartás 27%-kal drágább, mint kellene. A második feladat egy ötletdús ügyvezető igazgató kinevezése, a konyhai almérők visszaszerelése és a kastély üzleti célú beindítása.

A földszint helyreállított termeiben koncertek, kiállítások, konferenciák, kurzusok lehetnének, itt kapott helyet a házasságkötő terem. A pince alkalmas értekezletek, konferenciák, oktatások, fogadások, esküvők, rendezvények tartására. A park és a komplex épület-együttes egyidejűleg lehet otthona a művészetoktatásnak (zene-, tánc-, képző- és iparművészet, színművészet), melynek kiegészítő feladata galéria működtetése, alkotóház, alkotótelep (idény-jellegű), művészeti értékek felkutatása, őrzése, kortárs képzőművészeti alkotások gyűjtése és bemutatása, kurzusok, konferenciák, fesztiválok, szabadiskola szervezése (művészeti, régészeti, helytörténeti), hangversenyek, találkozók, versenyek, zenés színházi produkciók, kiállítások, kiadványok, hagyományok ápolása, város image, művészetekkel foglalkozó civil szervezetek segítése, stúdió (hangfelvételek), tudományos kutatómunka, módszertani információs pont, művészeti táborok és nemzetközi projektek szervezése. Vannak programok, melyek önmagukban is bevételt termelhetnek, de a rendezvények látogatói bevételi forrást jelenthetnek a város vendégfogadó helyeinek és magának a kastélynak, a 36 ágyának is.

További feladatunk, hogy a kulturális-művészeti célokat megtestesítő kastély-programhoz keressük a pályázati lehetőségeket.

Egészségügyi-, szociális és gyermekjóléti intézmények

Egészségügyi intézmények

Az egészségügyi ellátás fejlesztésében prioritásnak kell tekinteni az ellátás színvonalának korszerűsítését, ennek érdekében biztosítani kell az amortizálódott, esetenként használhatatlanná vált és ezért a szakmai működést is veszélyeztető nagy értékű berendezések cseréjét, pótlását, valamint új korszerű diagnosztikai eszközök beszerzését.

A tervszerű fejlesztések megalapozása érdekében ki kell dolgozni az egészségügyi ellátás középtávú stratégiáját, figyelemmel az egészségpolitikai célokra, valamint a működtetési formák új jogi szabályozására is. Ennek keretében felülvizsgáljuk az ellátás színvonalának megőrzéséhez szükséges feltételeket, így többek között a forrásokat, az intézményhálózat el helyezésének feltételeit és szervezeti kereteit.

A közeljövő kiemelt szakmai céljai:

- A Pomáz Környéki Orvosi Ügyelet megerősítése kistérségi szempontból is lényeges. Fontos, hogy a az ügyelet biztosítani tudja, hogy Pomázon legyen folyamatosan ügyeletes orvos. (A háziorvosok rendelési idején túl)
- Támogatjuk a Pomáz Környéki Orvosi Ügyelet gépkocsi cseréjét, engedélyezzük, hogy a meglévő gépkocsi beszámításra kerüljön egy újabb gépkocsiba, a régi gépkocsi árát támogatásként adjuk az Ügyelet részére.
- A helyi járóbeteg ellátás előmozdításához fel kell mérni a magánszolgáltatók bevonásának lehetőségét,
- Bővíteni kell az együttműködést a közigazgatási területünkön működő gyógyintézettel, mely kiváló lehetőséget kínál az idősbeteg (fekvő) ellátás javítására;
- Civil kezdeményezések útján szorgalmazni kell egészség megőrzési klubok (betegklub, cukor klub létrehozását, működtetését;
- Helyi szűrővizsgálatok, preventív célú betegségmegelőző akciók (pl. időskorúak Pneumovax oltása) szervezése;
- Mindenek előtt a város egészségügyének előmozdítására hatékonyabban kell támaszkodni a helyben lakó szakmai kiválóságok segítő közreműködésére.

A „**Humán erőforrás fejlesztés operatív program**” céljai, és prioritásai között szerepel többek között az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, amely az intézmények felszereltségének számottevő területi (régiók közötti és régiókon belüli) különbségeinek csökkentését szolgálja. A korszerű szolgáltatások elérhetőségét biztosító orvostechnikai eszköz-fejlesztés a járóbeteg ellátásban lehetővé teszi a korai, gyors és pontos diagnózis felállítását és kedvezően befolyásolja a gyógyítás és rehabilitáció eredményességét.

A korszerű digitális eszközökkel végzett vizsgálatok rögzítéséhez és továbbításához az informatikai eszközök fejlesztése és a kommunikációs kapcsolatok kiépítése szükséges. Az egészségügyi szolgáltatók eszközfejlesztése olyan regionális programokra koncentrál majd, amelyek a régió lakossága egészségi állapotának javításával, a munkaerő munkavégző képességének megőrzésével és helyreállításával a régió versenyképességének javítását szolgálják.

A **Közép-Magyarországi Régió Egészségségügy-fejlesztési Stratégiája** és ehhez kapcsolódó 15 operatív részprogram tartalmazza a főbb fejlesztési célokat, és nevesíti a támogatható tevékenységeket:

- Csoportpraxisok - praxisközösségek kialakítása
- A régió háziorvosainak folyamatos továbbképzése
- Családorvosi rendelők eszközparkjának továbbfejlesztése
- Az otthoni szakápolás szervezeti bázisán gyógyászati segédeszköz kölcsönzési rendszer kiépítése
- Az otthoni szakápolás megerősítése, home care ellátás fejlesztése
- A fekvőbeteg ápolási ellátás fejlesztése: ápolási otthon, ápolási intézet kialakítása
- Mozgó szakorvosi szolgálat
- Infrastrukturális fejlesztés a rendelőintézetekben
- Hiánypótló eszközbeszerzések
- Nappali szanatóriumi ellátási forma kialakítása
- Az időskori pszichiátriai betegek ellátási lehetőségeinek javítása
- Egynapos sebészeti ellátási forma létrehozása
- Intézményi vezetés korszerűsítését támogató képzés
- Az egészségügyi ellátás minőségbiztosítási rendszerének kiépítése a régióban
- Regionális egészségügy-szerkezetátalakítással és – fejlesztéssel foglalkozó intézmény

Pomáz egészségfejlesztési tervében/programjában figyelembe kell vennünk azokat az ellátási formákat, képzési, szervezeti, és egyéb lehetőségeket, melyek javíthatják az egészségügyi ellátás színvonalát, illetve amelyeket a lakosság száma, a szolgáltatás elérésének időtartama[3], vagy egyéb ok miatt indokolt helyben biztosítani.

Az említetteken kívül élni kell minden lehetőséggel, amely a lakosság egészségi állapotának megőrzését, a betegségek korai felismerését szolgálja. Ilyen jelenleg az Egészséges Nemzetért

[3] „Pest megye egyes területein a szakorvosi rendelők ellátási területein, egyes szakterületenként úgynevezett kistérségi mobil szakorvosi rendeléseket kell szervezni, javítva ezzel is az egészségügyi ellátó rendszerhez történő hozzáférhetőséget, valamint csökkentve a lakosság utazásra fordított idejét”. (Közép-Magyarországi Régió Egészségügy-fejlesztési Stratégiája)

Népegészségügyi program szellemisége és célkitűzése, amely kiváló hátteret nyújt a régióban lakók körében rendszeres szűrővizsgálatok elvégzéséhez, egészségnevelő programok megszervezéséhez, lehetőséget nyújtva számos helyi kezdeményezés megvalósításához. (Pomázi Egészségnapok, szűrőkamionok, véradások)

A háziorvosi és fogorvosi alapellátás területén indokolt az évek óta gyakorlatilag változatlan szerződési feltételek felülvizsgálata és korszerűsítése annak érdekében, hogy csökkenjenek az önkormányzat finanszírozási terhei.

Szociális intézmények és feladatok

Szociális Szolgáltatási Központ

A továbbiakban is biztosítanunk kell a már kialakult gondozási formákat, és azokhoz szükséges személyi és tárgyi feltételeket. A növekvő igényt figyelembe véve, szükséges a házi gondozás kapacitás-bővítése, melyről - az anyagi lehetőség függvényében, az éves költségvetésekben kell gondoskodni.
Az étkezési igény növekedését részben törvényi kötelezés eredményezi, mely szerint a „településen élő fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek, hajléktalan személyek vagy szenvedélybetegek részére lehetőséget kell biztosítani az étkeztetés igénybevételére, illetve segítséget kell nyújtani a saját lakóhelyükön történő étkezés biztosítására”.

A szociális ellátás fejlesztése keretében figyelembe kell venni, hogy a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. III. törvény ez évi módosítása új ellátási kötelezettségeket állapított meg a helyi önkormányzatok számára. Azokon a településeken, ahol tízezernél több állandó lakos él – a már hagyományosan kialakult nappali ellátási formákon kívül – biztosítani kell:

- Utcai szociális munkát[4], éjjeli menedékhelyet, nappali melegedőt,
- Idősek átmeneti elhelyezését szolgáló intézményt[5].
- Házi segítségnyújtás kiegészítő szolgáltatásaként, vagy önállóan megszervezett szolgáltatási formában jelzőrendszeres házi segítségnyújtást[6].

A feladatok tervezésénél a korábban kitűzött rászorultsági elvet érvényesítjük. Működtetjük a szociális ellátó rendszert, és tervezzük beindítani a közhasznú foglalkoztatást. A szociális feladatok ellátásának kontrollja céljából - a szociális törvény szerint önkormányzati rendeletben - helyi

[4] Az utcai szociális munka keretében biztosítani kell az utcán tartózkodó hajléktalan személy helyzetének, életkörül ményeinek figyelemmel kísérését, szükség esetén ellátásának kezdeményezését, illetve az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedés megtételét. Az utcai szociális munka megszervezhető önállóan, vagy családsegítő szolgálat, nappali melegedő, illetve gondozási központ keretein belül.

[5] Az idősek gondozóházába azok az időskorúak, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek vehetők fel, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

[6] A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló időskorú, valamint fogyatékos személyek részére nyújtott ellátás. Segítségével fenntarthatók a biztonságos életvitel feltételei, krízishelyzetben lehetőséget nyújt az ellátást igénybevevő személynél történő gyors megjelenésre és segítségnyújtásra

„szociálpolitikai kerekasztalt” kell létrehozni, a szolgáltatás-tervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére.
Az új ellátási formák bevezetéséről, a feltételek megteremtéséről és időbeli ütemezéséről önkormányzati koncepció kialakítása szükséges, annak érdekében, hogy a fejlesztések kérdésében előrelépés történjen.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény alapvető szabályokat állapít meg a helyi önkormányzatok számára, hogy meghatározott ellátásokkal és intézkedések-kel, segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszűntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról.
A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekjóléti szakellátások és hatósági intézkedések biztosítják

Pomázon a gyermekvédelem rendszere kialakult. A Gyámügyi Hivatal 2013-ban a Járási Kormányhivatalhoz került. A Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységével, intézményi keretek között nyújtott napközbeni ellátásokkal, oktatási intézményekben működő gyermek- és ifjúságvédelmi felelősökkel, valamint pénzbeli ellátások nyújtásával az Önkormányzat eleget tesz a törvényi előírásoknak.
Továbbra is biztosítanunk kell a helyi rendeletben és a jogszabályban előírt támogatási formákat, és fenntartjuk a társadalmi szervezetekkel, illetve magánszemélyekkel kötött együttműködési megállapodásokat. Fokozott figyelmet fordítunk a családon belüli bántalmazás megelőzésére, felderítésére és megszűntetésére, a gyermekvédelem rendszerét képező intézmények, társadalmi szervezetek, egyházak és állampolgárok felelősségteljes együttműködésével.
Tervezzük a Védőnői Szolgálat épületének felújítását és a szolgálat feladatainak segítését.
Biztosítjuk a babakelengye programot, hogy minden pomázi újszülöttet méltó módon tudjunk fogadni. A ciklus alatt szeretnénk megvalósítani az egy gyerek egy fa programot.

Igazgatási intézmények

A Polgármesteri Hivatal – mint az önkormányzat működésével, az államigazgatási ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat ellátó. Az abban foglalt helyzetértékelésre, valamint a korszerűsítési követelményekre tekintettel, a feladatok meghatározásánál legalább az alábbiakat kell figyelembe venni:

1. Folyamatban van a közigazgatási rendszer korszerűsítése, modernizációja, amely a feladatok változása mellett jelentős szakmai kihívást is jelent, és erre való felkészülést igényel;
2. Az informatikai eszközök és egyéb felszerelések, szoftverek jelentős mértékben elhasználódtak, azok folyamatos fejlesztése szükséges.
3. A városháza épület alapterülete, belső körülményei nem biztosítják a szükséges, és kulturált ügyintézést és ügyfélfogadást.

A helyi közigazgatás egyéb feladatai
Megoldást kell keresnünk az **elhelyezési gondok**ra, alapvetően a városháza földszinti részének visszaszerzésével lehetne orvosolni a krónikusnak mondható helyiség hiányt, ahova az

ügyfélszolgálat mellett a közigazgatási osztályt is be lehetne költöztetni. Az okmányirodát átköltöztetnénk valamelyik másik épületbe.

Jogszabályi kötelezés a városháza közlekedési szempontból történő **akadálymentesítés**e, melyre kiviteli tervdokumentáció és megvalósítási koncepció készült. A Fogyatékosok Esélye Közalapítvány kiírására benyújtott támogatás az I. ütem megvalósítását tette lehetővé. Azóta nem történt semmi. Ezáltal az akadálymentes bejutás és a földszinti okmányirodába és az ügyfélforgalom belső mozgásának feltétele biztosítható. Az épület felső szintjeinek akadálymentesítése egy további ütemben valósulhat meg, a szükséges források rendelkezésre állása esetén.

Az orvosi rendelő–városháza közelsége miatt jelentős a járműforgalom és parkolási igény. A **parkolási gondok** enyhítésére lehetőséget teremthet az adócsoport épülete melletti terület teljes parkolási célú felhasználása.

A **feladatellátás terén** törekedni kell a minőségi munkavégzésre. Ennek egyik feltétele a munkatársak továbbtanulása és továbbképzése. Az iskolarendszerű képzéseknél támogatjuk a munkakör ellátásához szükséges magasabb szintű képesítés megszerzését, a továbbképzéseket követelményként állítjuk a munkatársak elé. Törekedni kell a könyvvizsgálói, a belső és külső vizsgálatok által feltárt hibák/hiányosságok mielőbbi megszűntetésére, jövőbeni megismétlődésének elkerülésére.

A Pomázi Rendőrőrs személyi, anyagi és technikai feltételei – véleményünk szerint - nem biztosítottak, feladataikat nem tudják az állampolgárok elvárásainak megfelelően ellátni.

A feladatok térségi megoldására korábban tett javaslat:

1. A Belügyminiszter hozzon létre a Szentendrei Rendőrkapitányság alárendeltségében közbiztonsági, közlekedési, bűnüldözői alegységekkel működő rendőrőrsöt 40 fő hivatásos és 5 fő közalkalmazottal.
2. Az őrsön belül hozzon létre legalább öt főből álló KMB irodát, mely szerv feladata kizárólag a pomázi lakosság ügyei vitelére hivatott.
3. A személyi állomány elhelyezésére, illetve a szolgálati lakások biztosítására a Belügyminisztérium, a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság, a Pest Megyei Közgyűlés, a Kincstár és az érdekelt önkormányzati vezetők folytassanak tárgyalásokat.
4. A szolgálati gépjárműparkot új, kizárólag nehéz terepek járására alkalmas járművekkel kell ellátni.
5. Az informatikai és híradási rendszereknél biztosítani kell az országos nyilvántartások adatbázisaihoz való közvetlen hozzáférés lehetőségét.

A fenti program támogatása mellett, folytatni kell a helyi rendőrség megerősítésére hozott konkrét lépéseket. Az új rendőrőrs és a rendőrlakások biztosításával a közbiztonság jelentős javulását vártuk.

Ezzel szemben az önkormányzat megépítette és átadta a Pest Megyei Rendőr-főkapitányságnak az új rendőrőrsöt, de az állomány feltöltése nem történt meg, a rendőrségi működési rendszer átszervezése miatt az épületet kihasználatlannak ítéljük. Az önkormányzat által biztosított ingatlan, amelyen rendőrlakások, szolgálati lakások épültek volna, az önkormányzat értékesítette, így a rendőrőrs tervezett II. üteme megvalósíthatatlanná vált.

Az épületből egy 30 m^2 területű helyiség leválasztásra került, ide lettek bekötve a térfigyelő kamerák, de a kamerák folyamatos figyelése és esemény szerinti intézkedés-kezdeményezés nem lett megszervezve, ez az új testület Közbiztonsági Bizottságának a feladata lesz.

Az önkormányzat saját bevételeiből egy rendőr szentendrei albérletét fizeti, valamint a Luppa V. u. 10. alatti épületben rendőr szolgálati lakásokat alakított ki. Kijelenthető, hogy az alacsony bérezés miatt a rendőri jelenlét csak a lakhatás megoldásával együtt biztosítható. Ennek rendszerét felül kell vizsgálni.

A rendőrség mellett a Polgárőrség hivatott a város közbiztonságának javítására. Az új önkormányzat a közbiztonság javításának prioritást biztosít (főleg az utóbbi időben érezhető drogterjedés miatt) ezért Városőrség létrehozását hirdettük meg a kampány alatt. A Városőrség a közterület-felügyeletből, a rendészetből és a polgárőrségből és (részben) a tűzoltóság ügyeletéből integrált szervezet. A városőrségbe a polgárőrség csatlakozási szándéka nem egyértelmű, a szervezet külön utas megoldásra törekszik, amely nem minden esetben egyezik a városvezetés szándékával.

A Polgárőrség tisztázatlan körülmények között kapott elhelyezést a Polgármesteri Hivatal melletti faházban, ezáltal értékes hivatali területet foglal el az egyébként is szűkös igazgatási területből. Ezért a Polgárőrség kulturált és funkcionális elhelyezésének keressük a lehetőségét. A polgárőrség szervezeti státusza egyesület, így a civil szervezetek közé sorolandó, de a civil szervezet között a közbiztonságban betöltött szerepe miatt kiemelten támogatandó. A korszerűtlen együttműködési megállapodás újrakötése és a finanszírozási rendszerének stabilizációjára van szükség, a jelenlegi egyedi támogatási szerződések helyett.

A Pomázi Önkormányzati Tűzoltóság szervezeti jellege szerint köztestület, azaz önkormányzattal rendelkező atipikus közigazgatási szerv. A tűzvédelem 2012-es átszervezése óta a szervezetnek nincs hatásköre, amit célszerű rendezni. Az épülete, szervezete és technikai feltételei korszerűek, funkciójának megfelelő. Kistérségi feladatellátási szerepkörét és önkormányzati jellegüket tovább kell erősíteni. Körzeti feladatellátásuk révén tűzoltóink jelentős mértékben hozzájárulnak Pomáz kistérségi szerepkörének erősítéséhez és a szervezet egy városüzemeltetési szervezet keretét képezheti.

Városüzemeltetés

A városüzemeltetési feladatokat részben a Polgármesteri Hivatal, részben az Önkormányzat közalkalmazottai, részben különböző vállalkozók látják el, versenyeztetés vagy közbeszerzési eljárás alapján kötött szerződések keretében, a Városfejlesztési Csoport koordinálásával. A következő öt évben kiemelt cél, hogy az önkormányzat minél több városüzemeltetési feladatot saját maga, vagy saját szervezetével lásson el minél jobban gépesített városüzemeltetési nonprofit kft

létrehozásával. (közterület-gondozás, játszóterek és parkok karbantartása, hulladékgyűjtő edények ürítése, kisebb közterületen végzett javítási munkálatok elvégzésével). Ennek érdekében kiemelt cél a Városgondnokság létrehozása.
Fontos feladat a város normális napi életének folyamatos biztosítása – minden évszakban. A lehető leggazdaságosabb, költségkímélő megoldásokat kell megtalálni, rendszereket érdemes összekapcsolni a funkciók ellátására. A városüzemeltetéssel kapcsolatos szerződésekben foglaltak teljesülésének folyamatos figyelemmel kísérése a Polgármesteri Hivatal részéről – különös tekintettel a szolgáltatás minőségére.

1) A városüzemeltetési feladatok ellátásának tervezett módja:

a) A Városgondnokság ill. a Polgármesteri Hivatal, Önkormányzat más egységei által ellátandó feladatok:

	Feladat	
1.	Fák karbantartása, gallyazás, kivágása	tűzoltóság
2.	Buszmegállók tartarítása, téli csúszásmentesítése	közterület-fenntartó csoport
3.	Járdák takarítása	közterület-fenntartó csoport
4.	Játszóterek üzemeltetése, karbantartása	település gondnok
5.	Közterületi szemetesek rendszeres ürítése	közterület-fenntartó csoport
6.	Játszótér wc takarítása	megbízott takarító
7.	csapad ékvíz el vezető árkok tisztítása	település gondnok
8.	csapad ékvíz el vezető átereszek tisztítása	tűzoltóság
9.	Közterületek takarítása	közterület-fenntartó csoport
10.	Közterületen tartott rende zvények előtti és utáni takarítás	közterület-fenntartó csoport
11.	Köztisztasági feladatok ellátása	közterület-fenntartó csoport
12.	Lakossági bejelentések fogadása	
13.	Önkormányzati bérlakások kezelése	
14.	Parlagfű irtás	közterület-fenntartó csoport
15.	Polgármesteri hivatal épületeinek parkosítása	épületgondnok
16.	Polgármesteri hivatal, orvosi rendelők, védőnői szolgálat épületeinek karbantartása, gondnoki feladatok	épületgondnok
17.	Zászlózási feladatok	tűzoltóság
18.	Közvilágítási hibabejelentés intézése	tűzoltóság
19.	Patakmeder karbantartása	tűzoltóság
20.	Hidak karbantartása	tűzoltóság
21.	Korlátok festése	közterület-fenntartó csoport

b) Versenyeztetés alapján kötött szolgáltatói szerződések keretében ellátandó feladatok:

	Feladat
1.	Állategészségügyi feladatok
2.	Földutak karbantartása
3.	Gyepmesteri szolgálat
4.	Illegális szemétlerakók felszámolása

5.	Járdák hibaelhárítása
6.	Kommunális hulladékszállítás
7.	Mezőőri szolgálat
8.	Növényvédelmi feladatok, köztéri fák, cserjék károsító hatása elleni védelem
9.	Parkgondozás
10.	Szennyvízelvezetés és kezelés
11.	Szilárd burkolatú utak karbantartása, kátyúzás
12.	Téli síkosságmentesítés
13.	Sótárolás, sózó ládák kihelyezése, feltöltése
14.	Zárt csapadékcsatornák tisztítása
15.	Főutca, oszlopok virágosítása
16.	Locsolás
17.	Vízelvezető árkok karbantartása, tisztítása
18.	Biztonsági szerelvények, berendezések felülvizsgálatai
19.	Szakipari munkák
20.	Útkaparási munkák
21.	Útpadka karbantartás
22.	KRESZ táblák kihelyezése

A feladatok bővítése és az a) és b) csoportok közötti átjárhatóságát biztosítnai kell.

Közszolgáltatások

A közművek jelentős része nem az önkormányzat tulajdonában ill. kezelésében van (pl. ivóvíz, gáz, elektromos áram), így az önkormányzatnak sok esetben csak közvetett befolyása van a közszolgáltatások minőségére. A szolgáltatások ára is a legtöbb esetben törvényben szabályozott, tehát az önkormányzat hatáskörén kívül van. A fejlesztetni való területekre is az önkormányzat csak javaslatot tesz a szolgáltató fele, illetve erjeszti a lakossági közműfejlesztési társulások megalakítását. A DMRV-től bekérjük a gördülő fejlesztési terveket, így a lakossági egyedi igényeket a DMRV-vel közösen orvosolni tudjuk[43].

A csapadékvíz-elvezető rendszer számottevő fejlesztése a készülőben lévő csapadékvíz-elvezetési koncepcióterv alapján történik. Elsődleges feladat a folyamatban lévő pályázat befejezése, ilyen a Dankó Pista utca környékének csapadékvíz elvezetése[44]. Orvosolandó probléma több befejezett beruházás kijavítása: Pl. Mátyás király utca, Szegfű utca, Margitligeti út, Kökény utca, Goethe köz stb[45]. Elindítjuk a természetes és elhanyagolt vízelvezető rendszerek kitisztítását is. Pl. Rózsa utca[46].

A közvilágítás hiányosságainak pótlása, a hálózat folyamatos fejlesztését tervezzük. Mindenek előtt a hiányzó lámpatestek felszerelésével, valamint eseti kisebb közvilágítás-fejlesztések a város különböző pontjain. Tervbe vesszük a város közvilágítási korszerűsítését, új, energiatakarékos, LED-es lámpatestek felszerelését[47], a közvilágítási hibabejelentést 0-24 órában hívható és jelezhető módon alakítjuk ki[48], a közvilágítást karbantartó vállalkozást rászorítjuk a gyors hibajavításra, eredménytelenség esetén új közbeszerzési pályázatot írunk ki[49]. Ahol végképp nem tudjuk megoldani a hálózati közvilágítás kiépítését, ott napelemes lámpatestek felszerelésével biztosítjuk

a lakók konfortérzetét[50]. Nagyobb közvilágítás kiépítését tervezünk végrehajtani az Alcsavica területen[51] . A lakosság komfortérzetének javítása érdekében áttérünk a fővárosi közvilágítási be- és kikapcsolások rendszerére, ahol egy órával előbb és egy órával később kapcsol be, illetve ki a közvilágítás. Ehhez a transzformátorokban vezérlőcserét kell a szolgáltatótól megrendelni[52].

Energiahatékonyság, napelem-park létesítése

Európai Uniós nemzeti vállalással összhangban cél a megújuló energiaforrások részarányának növelése. Ehhez a célhoz Pomáz is hozzá kíván járulni, ennek érdekében Pomáz kiemelt célja az **energiahatékonyság** fokozása, és a **megújuló energiaforrások** részarányának növelése. Az önkormányzat energiahatékonysági, energiatakarékossági téren közintézményei többségén, közte a művelődési ház és könyvtár épületén tervez fejlesztéseket. Az önkormányzat minden lehetőséget kihasznál, hogy külső forrást is bevonjon az épületei energiahatékonyságának növelésére. Cél, hogy megvalósuljanak további, a klímavédelmet és az **energiahatékonyságot szolgáló fejlesztések,** nőjön a megújuló energia felhasználásának súlya és aránya úgy a helyi gazdaságban, mint a településüzemeltetésben és a háztartásokban.

A rekultivált szeméttelep déli lejtője ideális helyet biztosít egy **napelem-park létesítéséhez.** A projekt megvalósításával cél, hogy az önkormányzat képes legyen villamos-energia felhasználásának jelentős részét saját maga előállítani a napenergia hasznosításával, így **csökkentve az önkormányzati intézmények és a közvilágítás fenntartási költségeit.** Közvetett célként megfogalmazható az a példamutatás, amit a környezetvédelmi érdekeket szem előtt tartó **klímabarát településként** mind a lakosság, mind a környező települések számára nyújtani tud Pomáz. Ilyen lehet egyebek mellett az **elektromos autók köztéri töltőinek** létesítése, amire pályázati forrás is igénybe vehető (azonban mérlegelni kell ezek „rentábilitását”, hiszen a pályázat csak a 8 órás töltési idejűt támogatja 100%-ban, ezt viszont közterületen valószínűleg kevesen vennék igénybe, míg a közterületi igényt kiszolgáló ún.gyorstöltők esetében a pályázat a költségeknek csak töredékét fedezi.)

A kommunális hulladékszállítás szolgáltatással elégedettek vagyunk, azonban rendezendő feladat a Duna-Vértes Hulladékgazdálkodási Társulás tagsági viszonyunk, ugyanis nem ezzel a céggel végeztetjük a hulladékszállítást[53].

Az illegális szemétlerakások csökkentése érdekében vadkamerák[54] felszerelését tervezzük és szigorú rendészeti fellépést vezetünk be[55]. A veszélyeshulladék-gyűjtés rendszeressé tétele révén, együttműködünk a környezetvédelem területén munkálkodó helyi civil szervezetekkel, intézményekkel.

A téli hóeltakarítás és síkosságmenetesítés magas színvonalú biztosítása a főbb gyalogos és kerékpárúton az új, erre a feladatra alkalmas traktor beállításával oldjuk meg [56]. Az autós útvonalokon a hókotrást és a síkosság mentesítést saját eszközökkel tervezzük megoldani[57]. A meredek útvonalak mellé korszerű, zárt szóróládákat helyezünk ki[58].

Alapelvnek tekintjük, a minél alacsonyabb áron, minél magasabb színvonalú szolgáltatás biztosítását ill. megszervezése a polgárok számára. (Amennyire a hatósági árak és a hatályos jogszabályok lehetővé teszik.). Minden lehetséges eszközzel képviselnünk kell a város polgárainak érdekeit a közszolgáltatók irányában.

Pomáz a biztonságos város programja

Napi munkakapcsolatot alakítunk ki a rendőrséggel, tűzoltósággal, polgárőrséggel, megszervezzük a városrendészetet[7]. Mindezt Csobánkával közösen önkormányzati társulásként kívánjuk működtetni. Bármikor hívható, helyi közbiztonsági ügyeletet szervezünk[26], felkészülünk a klímaváltozás következményeire, az ár- és belvízvédelemre[61].

Éjjel-nappal elérhető központi ügyelet fog segítséget nyújtani a lakosságnak a csőtöréstől, a kiégett közvilágításig, a pihenést, nyugalmat zavaró tevékenység megfékezéséig (utcai árusok, hangoskodók, füstölők stb.)

Meteorológiai viharjelzőt telepítünk állandó felügyelettel[62], átszervezzük és működőképessé tesszük a belvízvédelmet és a helyi polgári védelmi feladatok[63]ellátását.

Összehangoljuk a beavatkozó szervek tevékenységét, szorgalmazzuk a távfelügyeleti rendszerek elterjedését[64].

Pomáz az élhető város programja

Megoldást találunk közlekedési gondjainkra. Tárgyalásokat kezdeményezünk a Magyar Közúttal, a NIF Zrt-vel, a MÁV-HÉV Zrt-vel és a BKK-val. Pomázon a legnagyobb közlekedési dugó képződése az miatt van, hogy Pomáznak a 11-es út irányába csak egy használható kijárata van, az 1112-es főút, amelyet a HÉV vonal szintbeli kereszteződése lassít. Csúcsidőben a HÉV szerelvények 7 percenként járnak, amelyet tovább terveznek sűríteni. Ez a közlekedés további ellehetetlenülését jelenti. Szorgalmazzuk a

- Budakalászi fél elkerülő út megépítését
- 11-es bővítését
- Ipartelepi csomópont, körforgalom kialakítását
- a Hősök terei körforgalom bővítését
- új 1112-es út nyomvonalának kiéptiését

Visszaadjuk a Dera-patakot a pomáziaknak, rendszeres karbantartással, a vízfolyások megóvásával, tanösvények kialakításával közkinccsé tesszük vízfolyásainkat. Ehhez a Dera patakot járhatóvá, megközelíthetővé kell tenni.

Megkérdezzük a lakosságot (akár helyi népszavazással) arról, hogy akarunk-e további lakótelepeket, miközben bőrünkön érezzük a túlnépesedés következményeit, miközben egyes területek (szakorvosi ellátás, kereskedelem, vendéglátás, szolgáltatások) csak alig, vagy egyáltalán nem ellátottak, *megoldatlan a közösségi közlekedés.*

Közösségi közlekedés megoldása az új képviselőtestület fontos feladata. Egyrészt a Rákóczi úton a Klisovácz utcáig szükséges szállítani a lakótelep irányába igyekvőket, másrészt új viszonylatokat is be kell vezetni (Pl. Orlovácz, Meselia és Majdánpola lakóterületei).

Szabályozzuk, hogy mikor lehet és mikor nem lehet a lakókat, szomszédokat zavaró tevékenységet folytatni, hangosbeszélővel vasat gyűjteni.

Tehermentesítő út:

Elsődleges cél a várost átszelő, II. rendű főúthoz csatlakozó útról az átmenő forgalom elterelése, a zaj- és levegőszennyezés, valamint a fokozott balesetveszély megszűntetése. Az egyre súlyosbodó környezeti probléma megoldása csak a fővárost elkerülő M0 körgyűrű nyugati szektorának

megépítésétől, valamint az M10 és M 100 főútvonalak megépítésétől és ahhoz csatlakozó elkerülő úttól várható.

A forgalom várható növekedéséből eredő problémák megbízható kivédésének igényével már 1992-ben felléptek az elkerülő út által érintett települések. 2002-ben az „Átmeneti zóna" települései (Szentendre, Budakalász, Pomáz) ismertették egymással fejlesztési koncepcióikat és megállapodtak, hogy szerkezeti terveikben az egyeztetett úthálózatot tervezik és fogadják el. Álláspontjukat kistérségi értekezlet keretében ismertették a minisztérium és a közútkezelő képviselőivel. Állást foglaltak a térség közlekedési helyzetének komplex kezeléséről, a Budakalász elkerülő út és a Szigetmonostori híd szükségességéről.

2003-ban hasonlóan jártak el a Szentendrei sziget települései, akik kistérségi ülésen figyelmeztették a beruházót a korábbi szakhatósági állásfoglalásokra és megállapodásokra.

A közelmúltban Budakalász-, Pomáz-, Szentendre- és Szigetmonostor Önkormányzatai megállapodás-tervezetet készítettek a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium felé, amelyben rögzítették az elkerülő út terület-felhasználási engedély kiadásának önkormányzatok által szabott feltételét. A tervezet településünk vonatkozásában többek között rögzíti, hogy Pomáz kizárólag azzal a feltétellel ad terület-felhasználási engedélyt, illetve járul hozzá a - 11-es út és az 1108 számú út össze-kötése révén kialakítandó - Budakalászt elkerülő út megépítéséhez, amennyiben azzal egyidőben és azonos módon megépül - az erről az útról az 1112-es úthoz kapcsolódó - Pomázt elkerülő út, az országos és pomázi szerkezeti tervben meghatározott és elfogadott, kizárólag pomázi területeket érintő nyomvonalon.

Csomópontok kiépítése: Amennyiben a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium nem támogatja az önkormányzatok (lakossággal egyeztetett, szakértői vélemények figyelembevételével készített és elfogadott) település-szerkezeti tervei szerint az elkerülő út megépítését, vagy annak megépítésére belátható időn belül nem kerül sor, Pomáznak élnie kell a forgalomlassítás lehetséges eszközeivel. Forgalomlassítás elsősorban további gyalogos forgalomirányító lámpák kiépítésével érhető el.

Kezdeményezni kell a Huszár utca, illetve a Beniczky utca – Kossuth Lajos utca egy részének (Hunyadi u.- Hősök tere által határolt szakasz) egyirányúsítását is. A forgalom megosztásával csökkenthető a településközpont kritikus szakaszának környezeti terhelése.

Új és meglévő utak, járdák, kapcsolódó közterületek: A **fejlesztendő lakó- és gazdasági területek** feltáró útjainak kiépítését - a fejlesztési ütemek sorrendjében - az önkormányzatnak kell megoldania. Ebben a tekintetben is jelentős szereppel bír a Budakalász-Pomáz elkerülő út, amelynek nyomvonala a Szentendre-Majdán közötti területet teljes körűen feltárja. A belső úthálózatok a terület-fejlesztések keretében befektető (vagy egyéb tulajdonos) beruházásában valósulnak meg. Az önkormányzati törzsvagyon részét képező belterületi utak fenntartása, felújítása az önkormányzat kötelező feladatát képezi.

Pomáz leromlott állapotú és hiányos közlekedési infrastruktúrájának korszerűsítését, teljes körű kiépítését csak egy folyamatos és céltudatos fejlesztési-, felújítási tevékenység eredményezheti. Ennek érdekében kiemelten kell kezelni a lakóterületi burkolt utak arányának növelését, a járdahálózat továbbépítését.

Nagyobb hangsúlyt kell fektetni az utak- és járdák felújítására, az időszerű felújítások mellett az

elmaradt felújítások – esetenként korszerűsítéssel együtt járó - ütemezésére. Utóbbira csak a már összközművel ellátott településrészeken kerülhet sor. A munkálatok szervezése során törekedni kell több csatlakozó utca, vagy nagyobb összefüggő településrész útjainak egyidejű fejlesztésére.

A földutak és részlegesen kiépített utak korszerűsítésének feltétele az érintett ingatlantulajdonosok anyagi hozzájárulása, valamint pályázati támogatás biztosítása. Az éves költségvetésekben gondoskodni kell az útépítési és útkorszerűsítési tervek fedezetéről, és a mindenkori pénzügyi lehetőség függvényében fejlesztési célú útkeret tervezéséről, a pályázati és lakossági források szükség szerinti kiegészítésére.

A magyar közlekedéspolitika meghatározza a közlekedési rendszer fejlesztésének fő irányok szerinti prioritásait. Pomáz számára az alábbi kapcsolódási pontokon nyílik lehetőség a helyi közlekedési infrastruktúra fejlesztésére:

A regionális és települési, valamint a hálózati jelentőségű egyes önkormányzati külterületi utak korszerűsítésére a ***területfejlesztési célok megvalósításának előmozdítása érdekében.***

A balesetveszélyes útszakaszok és csomópontok átépítésére, a lakóhelyi- és kiszolgáló utak hálózatának fejlesztésére, a kerékpárút hálózat bővítésére, ***az életminőség javítása, az egészség megőrzése, a közlekedésbiztonság növelése, a környezet védelme stratégiai cél elérését szolgáló feladatok keretében***. (A magyar közlekedéspolitika 2015-ig tervezte a szilárd burkolattal részben kiépített belterületi önkormányzati közutak 100 százalékos kiépítettségét.)

A „Pomáz Városközpontjának rehabilitációja és funkcióerősítése" projekt részeként szerepel a mintegy másfél kilométer hosszú főutca (Kossuth Lajos utca és Beniczky utca) teljes burkolatcseréje, figyelembe véve a Hunyadi utcai kereszteződést, a főutca póluspontjaként a Hősök terét és Piac teret, a Huszár utcát és Huszár utcai hidat is egy leágazással. A tervezett 9000 m^2 burkolatcsere 281,3 MFt-tal, a leágazó út 32,5 MFt-tal szerepel a projekt költség-vetésében.

Utak, közterületek jogi- és fizikai rendezése A 2002 szeptemberében elfogadott új rendezési terv telekalakítási-, beépítési- és egyéb tilalmakat tartalmaz. A végrehajtással és tilalmakkal kapcsolatban az önkormányzatnak kártérítési kötelezettsége van, pénzügyi vonzata azonban még nagyságrendileg sem ismert. Ezen tilalmakat felül kell vizsgálni

A tilalmak három éven túli fenntartása esetén a negyedik évben – Pomáz esetében 2006-ban – gondoskodni kell a végrehajtásról. Az önkormányzat kártérítési kötelezettségének csak folyamatos végrehajtás mellett tud megfelelni, minimum évi 15-20 Mft költségvetési előirányzat biztosításával. Célszerű a végrehajtást megkezdeni, elsősorban azokon az út- és közterületeken, melyeket a korábbi rendezési terv már megfogalmazott, és az új rendezési terv változatlan formában fenntartott.

Pomáz útjai és közterületei több vonatkozásban nem felelnek meg a térképi, illetve tulajdoni állapotoknak. Az elmúlt években – alapvetően a közműfejlesztések által érintett településrészeken – megtörtént az utak - rendezési terv és térképi állapotnak megfelelő - rendezése. A következő időszak közterületeket érintő beruházásai-, valamint az építési engedélyezési eljárások során hasonló gyakorlatot kell követni, és törekedni a kapcsolódó közterületek rendezésére. Levéllel kell fordulni a Lechnek Tudásközponthoz, valamint a felügyeletet ellátó minisztériumhoz az alaptérképek rendezése miatt.

Az önkormányzat nagyon régóta -1993-óta - tervezi a **Dera-patak menti kerékpár- és turistaút** megépítését, melynek tervdokumentációja már 1994-ben elkészült. A megvalósításban előrelépés

nem történt, mivel a kerékpárút tervezett nyomvonalát képező patakmenti területek rendezése még nem fejeződött be. Ezzel párhuzamosan új tervek készültek, amely a belső kerékpárutat kerékpár nyomon, illetve kerékpár sávban meglévő utcákban vezeti. Idei költségvetésünkben a belső kerékpárút Beniczky utcáig történő kiépítése szerepel.
A vízrendezés egyik megoldandó feladata a **Dera patak mederrendezése** A patakparton 4 m széles védősávot kell kialakítani a mederkezelés érdekében. A vonatkozó rendeletalkotás függvénye, hogyan és milyen ütemezésben kerül kialakításra a védősáv, a végrehajtáshoz milyen anyagi feltételeket kell biztosítani.
A Dera patak meder- és partszakasz rendezéséhez fel kell használni a pályázati lehetőségeket (Környezetvédelmi Alap Célelőirányzat, Agrártámogatás, megyei támogatás) amely egyben feltétele is a feladat végrehajtásának.

A városközpont rehabilitációja: Pomáz polgárainak életminőség javítása, a vonzó települési arculat, az építészeti értékek és kulturális örökség megőrzése, nem utolsó sorban Pomáz növekvő kistérségi potenciáljának erősítése megkívánja a **település arculatának javítását, rehabilitációját,** meglévő funkciók bővítését, új funkciók megjelenését. Pomáz nem titkolt hosszú távú célja, hogy a térség vizuális központjává váljon, hogy vonzó legyen nemcsak a külföldi turisták és belföldi kirándulók, hanem a környező nagyvárosokból kitelepülni vágyó emberek számára is. Ehhez elengedhetetlen egy vonzó településközpont kialakítása.

A településközpont rehabilitációja az említetteken kívül jelentős regionális hatást fejtheti ki:

- növelheti a helyei turisztikai vonzerőt,
- fellendítheti a minőségi turizmust a térségben,
- hozzájárul a lakások, ezen keresztül a település értékének növeléséhez,
- elősegítheti a gazdaság fejlődését új munkalehetőségek biztosításával,
- a kivitelezés során lehetőség nyílik gazdasági szereplők bevonására is.

A város korábbi terveiben már szerepelt a főutca revitalizációja, a vonatkozó program kidolgozására benyújtott pályázatot a Közép Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács nem támogatta. A jelenlegi gazdasági ciklus talán legjelentősebb fejlesztése valósulhat meg a „Pomáz városközpontjának rehabilitációja és funkcióerősítése" projekt keretében a Kisvárosi fejlesztési programban.
A projekt célkitűzése a városközpont teljes rehabilitációja, amely a már említett teljes burkolat-cserén kívül tervezi kandeláberek[7] telepítését, a jelenlegi légvezetékek (elektromos- és telefon-vezetékek) földkábelre történő cseréjét, az itt található 300 lakóház (ebből mintegy 150 régi paraszthá́z) homlokzatának felújítását, növényzet és tárgyak telepítését. A fejlesztés becsült költsége 1.147.875 Eft, ebből útkorszerűsítés 281.250 Eft.
A program végrehajtásához gondoskodni kell a revitalizációra vonatkozó tervek megrendeléséről, építészeti-, valamint utcaszépítési szempontból a városkép megtervezéséről. A funkció meghatározásához szükséges a helyi piac megértése, versenytársak- és vásárlók ismerete; a beruházás fontos eleme az építészeti, és környezeti értékek védelme.
Az új rendezési terv előírja a helyi művi, településszerkezeti és utcaképvédelem elemeinek helyi értékvédelmi rendeletben való szerepeltetését. A helyi értékvédelmi rendelet megalkotásához

[7]. kandeláber tervezett elhelyezése: 28 méterenként, összesen 54 db

folyamatban van az ingatlan-nyilvántartás utcánként és házszámonkénti előkészítése.
A főutca program sikeres végrehajtásának kulcseleme lehet - jó programozás és menedzselés mellett - a partnerség, a polgárok széles körű tájékoztatása, a vélemények megismerése, a társa-dalmi érdekek lehető legteljesebb mértékű érvényesülésének biztosítása. E mellett nem nélkülözheti a helybeliek támogatását, különböző helyi érdekeltségű csoportok segítő részvételét, vagyis a magán- és a közszféra szoros együttműködését. Elengedhetetlen a folyamat rendszeres monitoringja és értékelése.
Pomáz vonzó települési arculatának kialakításához szükséges a város egyik fogadópontjának, a **HÉV állomás környéké**nek átfogó fejlesztése. A most készülő szabályozási terv rendezetté teszi a meglévő funkciókat (kereskedelmi létesítmények, buszváró, benzinkút, stb.) és lehetővé teszi új fejlesztési területek kialakítását.
Megoldást kell keresni a VOLÁN, MÁV- BKV és a Magyar Közút üzemeltetésében lévő területek, létesítmények, illetve felépítmények kérdésében. Tisztázni kell a tulajdonviszonyokat, a fenntartási és karbantartási kötelezettségeket
A terület fejlesztése nem nélkülözheti sem a külső (országos, regionális, esetleg Uniós) források bevonását, sem a területen új funkciókat létrehozó, vagy meglévő kapacitásokat jelentősen bővítő fejlesztők/befektetők arányos hozzájárulását. A fejlesztés magvalósításánál, illetve prioritásoknál a külső forrásteremtést kell meghatározónak tekinteni.
Fontos feladat a parkolási lehetőség bővítése, új P+R és B+R parkoló kialakítása.
Fontosnak tartjuk felszíni, szintbeli közút-vasút kereszteződés megszüntetését. A Szentendrei úti fénysorompós vasúti átjáró a térségben tervezett ,,tehermentesítő" úthálózati elemek figyelembe vételéve, valamint a közeljövőben megépülő Budakalászi félelkerülő útszakasz forgalomszámlálási előrejelzések szerint is jelentősen növelni fogja Pomázon - a már most is elviselhetetlen mértékű- átmenő forgalmat. Énnek egyik pomázi főutakon jelentős torlódást okozó eleme a reggeli és délutáni csúcsforgalmi időszakokban sűrűn zárva tartott Szentendrei úti Hév-átjáró, (Több javaslat is készült korábban ennek a kikerülésére, a gépjárműforgalomnak különszintű, a vasúti töltés alatti és a Dera-patak feletti átvezetésére.). A tervezett menetsűrítés a jelenlegi közút vasút csomópont átalakítása nélkül megbénítja az 1111-es - 1112-es út forgalmát.
A másik jelentős fejlesztés lehetne a távlati Pomáz, lpari Park megállóhely szabályozási és fejlesztési környezethez illesztett helybiztosítása. A tervezett megálló közelében jelenleg nincsenek sem épületek, sem telkek, nincsenek a tervezett megálló megközelítését biztosító utak sem Az adott környéken ipari terület kialakítása számos egyéb körülménytől is függ (pld Szentendrét tehermentesítő út megvalósulása, tulajdonosi egyeztetések, stb,), de alkalmas lehet egy nagy P+R B+R kialakítására, az 1112-es út nyomvonalának módosítására, ezáltal a Szentendrei út, Pomáz Hősök tere csomópontjának, belső . útjainak forgalom csökkentésére.

Pomáz a gondoskodó város

Szakorvosi szolgáltatást is nyújtó egészségház megvalósítást célozzuk meg, várakozásmentes, korszerű alapellátást szervezünk. Tervezzük az egészségturizmus, gyógyturizmus beindítását. Támogatjuk a versenysportokat, és elindítjuk az amatőr sportolásra épülő „Egészséges Pomáz" akciót. Szociális boltot nyitunk, fenntartjuk és kiszélesítjük a szociális ellátást, távfelügyelettel vigyázunk az idős, magányos lakótársainkra, bevonjuk őket a városi programokba, és segítünk hátrányos helyzetű polgártársainknak. Bevezetjük a *Pomáz kártyát.*

Pomázon a legnagyobb társadalmi probléma a szegregáció terjedése, a mélyszegénységben élők kilátástalan helyzete. Nincsenek kitörési pontok, kitörési lehetőségek. A komfort nélküli, fenntartási munkákat évtizedek óta nélkülöző házak közül sok a Fő utcánkon helyezkedik el, egy rendkívül értékes ingatlanon egy értéktelen épület, amely az egész főutcára rányomja a bélyegét. Hibás elgondolása volt az önkormányzatnak, hogy a főutcán megvásárolt épületekből szociális bérlakásokat alakítson ki. Bérlakásra szükség van, szociális bérlakára is szükség van. Ezért programot készítünk elő fecskeházak, pusle home házak, esetleg konténer, vagy mobil házak építésére (telepítésére) a 2118/60, 2113/31, 2131/31 hrszú- területek jogi rendezése után.

A városba tovább kell keresni azokat az épületeket, ingatlanokat, amelyeket az önkormányzat meg tud vásárolni és a terület rendezése, fejlesztése után (mellett) értékesíteni tud. Elsősorban pomázi, másodsorban Pomázra hiányszakmát képviselő munkaerő idekötésére biztosítsunk lakhatást.

A bérlakás állományunkat felül kell vizsgálni, a határozatlan idejű szerződéseket célszerű határozott idejű szerződésekre módosítani. A bérlakásokból befolyt lakbér egy meghatározott részét a lakások állagmegóvására kell fordítani.

A fiatal értelmiségiek illetve a kevésbé tehetős helyi fiatal pályakezdők, családok ellátására, lakókörülményeik megoldására/javítására el kell gondolkodni bérlakások építésén vagy meglévő, elhagyott helyi ingatlanok felvásárlását követően az önkormányzat ezek rendbetételét követően biztosítson kedvezményes lakhatást a fiatal, pályakezdő, jól képzett rétegek számára. Ehhez megfelelő alapot biztosít az az egyébként kedvezőtlen körülmény, hogy a városban több elhagyott ingatlan áll üresen. Cél ezek egy részéből szociális bérlakások kialakítása.

Pomáz a tiszta város

Gépesített karbantartó gondnokságot, főkertészt, parkosítást, fásítást és virágosítást szervezünk. Intenzív fásítással és virágosítással lépünk fel a klímaváltozás ellen, meglévő fáinkról zöldleltárt veszünk fel, amely alapján az ütemezett gondozást is elvégezzük. Pomáz legyen zöldebb, legyen a fák, virágok és madarak városa, legyünk ember- és állatbarát város! Hozzásegítjük a Pomázi Állatmenhelyt, hogy az önkormányazttól bérelt területe rendeződjön, legyen közútkapcsolata és tudjon pályázni.

A természeti örökség és a környezeti értékek a nemzeti vagyon részei, amelyeknek megőrzése és védelme, minőségének javítása alapfeltétel az élővilág, az ember egészsége, életminősége szempontjából; e nélkül nem tartható fenn az emberi tevékenység és a természet közötti harmónia, elmulasztása veszélyezteti a jelen generációk egészségét, a jövő generációk létét és számos faj fennmaradását.
Ezért alkotta meg az Országgyűlés a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényt, amely a következők szerint határozza meg a **települési önkormányzatok környezetvédelmi feladatait**:
Pomáz 2019-2024. évre szóló **környezetvédelmi programja elkészült**. Gondoskodni kell az abban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról.

A közterület-fenntartási feladatok keretében fokozott figyelmet kell fordítani a helyi rendeletben foglaltak érvényesítésére, indokolt esetben szankciók alkalmazására a közterület-felügyelet, rendészet, városőrség hatékony működtetése útján. Javítani kell a közterületeken keletkező hulladékok összegyűjtésének minőségét, részben esztétikus hulladékgyűjtők alkalmazásával, részben a kihelyezett hulladék-gyűjtők számának növelésével.

A városban megoldott a szervezett hulladékgyűjtés, e mellett működik a zöldhulladék és a szelektíven gyűjtött házhozmenő hulladék elszállítása. Pozitív tapasztalatok mellett gondot
Folyamatosan biztosítani kell az **illegális hulladéklerakók** megszüntetését, és a területek rekultivációját. A hulladéklerakókkal szemben szigorúan kell eljárni és példát statuálni.
A város környezetvédelmi feladatainak teljesítése nem nélkülözheti az érintettek bevonását. Építeni kell a helyi lakosság és civil szervezetek, intézmények aktív közreműködésére. Fel kellene újítani az iskolás gyermekek – korábban hagyománnyá fejlődött – városszépítő tevékenységét, civil- és magánszemélyek kezdeményezése a játszóterek fejlesztésében, utcák fásításában, a Majdán fennsík megtisztításában, parlagfű irtásban.
Segítséget fog jelenteni a 2020. július közepén érkező fülkés és szárzúzos tartktor, mely a fenntartási munka hatékonyságát fogja növelni. Ezzel fogjuk végezni a főbb közlekedési utak mentén az útpadka és az árok - út felőli oldalának - kaszálást, valamint a járda- és útszelvénybe behajló fák, bokrok szükség szerinti gallyazását. De alkalmas lesz a járdák, kerékpár út síkosságmentesítésére is.
Az önkormányzat hatáskörébe tartozó **településüzemeltetési feladatok** ellátásáról részben eseti, részben éves szerződések keretében - gondoskodunk.
A város központi részeinek takarítását közalkalmazottakkal látjuk el. Az új szervezeti struktúrában a polgármesteri hivatalnak és a városnak is lesz egy gondnoka, aki a kisebb javítási munkákat el tudja végezni.
A településüzemeltetési feladatok mennyiségi növekedése, az ellátás színvonalával szembeni fokozott követelmények **szükségessé teszik** egy városüzemeltetési közhasznú nonprofit gazdasági szervezet létrehozását, amely biztosítja **a szervezett**, **szakmai irányítással történő feladatvégzést.**

Számos előnnyel járhat, ha az Önkormányzat a közhasznú szervezetet többségi (51 %) tulajdoni részesedés mellett, egy már működő, megfelelő szakmai ismeretekkel, szakember gárdával, technikai eszközökkel rendelkező társasággal közösen alapítja meg. A tevékenységi kör elsősorban a hulladék-gazdálkodási feladatokra irányulna, kiemelten a szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek (gyűjtőszigetek, hulladékudvar) megteremtésére, valamint a lakosságnál összegyűlő veszélyes hulladékok gyűjtésének megszervezésére – a lomtalanításhoz hasonlóan – évi 1-2 alkalommal. Későbbiek során – kiegészítő szolgáltatásként – elláthatná a közterületek tisztítását, valamint a zöldterület-gazdálkodási feladatot is.

Pomáz az okos város

A jelenlegi ötlet-szerű fejlesztgetések helyett rangsorolt, ütemezett út, járda, közmű építés. Sokmilliós, eldobható ál-tervdokumentációk helyett reális, átgondolt, a lakossággal egyeztetett fejlesztési koncepció kell rövid, közép, és hosszú távra.

A közigazgatás mindenütt a világon az egyik legnagyobb információ-technológia felhasználó. Óriási jelentőségű a kellő időben szerzett, felhasznált és adott információ, mely átfogja a helyi közügyek minden területét, kiemelendő a lakosság helyi közszolgáltatásokkal való ellátása, a helyi közhatalom önkormányzati típusú helyi gyakorlása, valamint mindezek szervezett személyi és anyagi feltételeinek helyi megteremtése.
Az informatika alkalmazása a helyi közigazgatásban két ok miatt elkerülhetetlen. Egyrészt a

korábbinál jóval hatékonyabb, eredményesebb, gyorsabb és pontosabb ügyintézést tesz lehetővé, ezért kötelessége minden helyi önkormányzatnak kihasználni az ebben rejlő lehetőségeket. Másrészt a környezet, a nagyobb rendszer, amelynek része az önkormányzati közigazgatás is, elvárja a kapcsolódást a központilag kialakított rendszerekhez, ezért a fejlesztés ezeken a területeken is halaszthatatlan.

Jelenleg az igazgatásra vonatkozó információk között kiemelten kell kezelni az államigazgatási hatósági információ-rendszert. Ez az egységes közigazgatás legpontosabban szabályozott tevékenysége, amelynek méréséhez jelentős politikai érdek is fűződik. Az igazgatást, amennyire lehet, az állampolgárokhoz legközelebb eső szintre kell telepíteni, valamint biztosítani kell a helyi érdekű közügyek önálló és demokratikus intézését. (A települési önkormányzat információigényeit a feladataiból kiindulva célszerű megközelíteni. A települési önkormányzat feladat- és hatásköri jegyzékében több száz feladatot, funkciót találunk.)

A helyi önkormányzatok nemcsak szabályozó hatóságok, hanem jelentős szolgáltatás-szervezők is, ezért az önkormányzat munkájára kihat az is, hogy sok követelményt, elvárást, technikai standardot kell alkalmazni a társadalmi élet legkülönbözőbb területein, így az egészségügyi, a szociális szolgáltatásokban vagy éppen a közüzemi ellátásokban.

A közigazgatás ellátásának, a településfejlesztés-tervezés és tevékenység sikerét, de már a koncepcionális döntések meghozatalát is jelentős mértékben elősegítheti, hatékonyságát növelheti, ha a megfelelő információk naprakészen rendelkezésre állnak. Ebből adódóan az önkormányzati tevékenység kulcseleme az alapos elemzés során kialakított, a feladataikhoz illeszkedő, jól strukturált információs rendszer kiépítése. A szűkebben vett számítástechnikai támogatás mellett magában foglalja az információ-áramlással összefüggő szervezeti megoldásokat, a kommunikációs folyamatok rendszerbe szervezését, illetve az információk hagyományos hordozókon való megjelenítését is.

Összefoglalva, az elektronikus kormányzás (és önkormányzás) az Internet technológiák alkalmazása az állam által nyújtott szolgáltatások, tájékoztatás és ügyintézési lehetőség biztosítása területén. A lakosság és más szereplők által is tömegesen használható, hatékonyan működő megoldások kialakításáig **a kormányzatnak számtalan részproblémát kell megoldani**.

A helyi informatikai fejlesztési koncepciót az előzőekben felsorolt szabályozási kereteken belül, Pomáz kistérségi szerepkörének és feladatainak ismeretében célszerű elkészíteni.

Jelenleg a számítástechnika területén meghatározható legfontosabb feladatok:

- Az ügyintézők munkaállomásokkal történő teljes körű ellátása;
- A számítógéppark heterogenitásával szemben törekedni kell a munkaállomások egységesítésére;
- Az irodai alapszofverek tekintetében gondoskodni kell a folyamatos verziókövetésről, a hivatalon belül a kompatibilitási problémák megszűntetéséről egységes verziók alkalmazásával.
- A köztisztviselők információs ismereteinek fejlesztéséről (pl.: ECDL vizsga letétele, illetve alkalmazási feltételként való megkövetelése.)
- Készségszintűre kell fejleszteni az elektronikus dokumentumok hivatalon belüli cseréjének gyakorlatát;
- Aktualizálni kell az informatikai szabályzatot;
- Hordozható számítógépeket kell biztosítani a dolgozóknak lehetőleg kétmonitoros

kialakítással;

- A dolgozókat készség szinten meg kell ismertetni az általuk használt programok kezelésével (ASP, KGR, EBR, EPER, stb)
- Támaszkodni kell a meglévő döntéselőkészítő térinformatikai szoftverekre;
- Folyamatosan fejleszteni kell a számítástechnikai megoldásokat, az élőmunkát minél jobban ki kell vátani számítógépekkel (beléptető rendszer, menza kártya, elektromos számlázások, stb.) minél inkább a papírmentes ügyintézés irányába kell haladnunk.

A már alig használható kis teljesítményű nyomtató és másológépek helyett nagy teljesítményű irodagép került beszerzésre, ezáltal kiváltva a másológépeket és a nyomtatók egy részét; ezen kívül lehetőséget nyújt a bejövő iratok iktatására és elektronikus úton az ügyintézőkhöz történő eljuttatásra, az ügyintézés nyomon követésére. Gyakorlatilag megteremtette a belső eljárásokban a hatékony, gyors, biztonságos elektronikus kommunikáció feltételét.
Pomáz területén kiépítettünk több, ingyenes wifi-t biztosító pontot, ilyen az városháza előtti park, orvosi rendelő, művelődési ház, HÉV-állomás és buszpályaudvar.

Pomáz az erős város

Felfuttatjuk a helyi vállalkozásokat, kereskedelmet, vendéglátást, szolgáltatásokat, a helyi termelői piacot. Az ingatlanvagyon kiárusítását beszüntetjük. A még meglévő önkormányzati vagyon megőrzésére, hasznosítására, gyarapítására intézkedéseket teszünk.

A lehetséges fejlesztési lépések között mindig azoknak a megoldásoknak kell prioritást kapniuk, amelyek hozzájárulnak közvetlenül vagy közvetett módon Pomáz élhetőségének fokozásához, a helyi életminőség jobbításához. A lakosság, azon belül is különösen a fiatal korosztály érezze, hogy lehet és érdemes Pomázon élni, boldogulni hosszú távon is.
A lakosság jobb ellátása érdekében mindenképpen figyelmet kell fordítani a szociális, egészségügyi, oktatási-nevelési, kulturális, sport és nem utolsó sorban az igazgatási szolgáltatások, ellátórendszerek színvonalának fenntartható növelésére. Minden korosztály számára fontos tényező, hogy lakóhelyén a szabadidejét hasznosan tudja eltölteni: sportolhasson, kikapcsolódhasson, szórakozhasson, kulturális rendezvények legyenek, művelődhessen, pihenhessen. Ezek feltételeit fokozatosan javítani, bővíteni szükséges. Támogatni kell, hogy erőteljes civil élet folyjék Pomázon. A civilek nagymértékben járuljanak hozzá a lakóközösség összefogásához, a település vezetése és a lakosság kapcsolatának erősítéséhez, egymás elfogadásához, megértéséhez, a nemzetiségek hagyományőrzéséhez és a tősgyökeres helyi lakosok és az új beköltözők közti esetenkénti konfliktusok elsimításához. A közösségfejlesztés egyik lehetséges sikerkritériuma ez lehet. Az ezt elősegítő települési támogatási politika minél hamarabb kimunkálandó.

Alapvető feladat a települési fiatalok (illetve az idősek számára is) számára közösségi tér, terek létesítése a városban. A város fiataljai számára olyan szórakozási, szabadidős tevékenységek lehetőségét kell biztosítani Pomázon, ami itt tartja őket, és nem Budapestre vagy Szentendrére járnak el. Ehhez egyrészt gazdag programlehetőségek, másrészt vonzó helyszínek létrehozása szükséges, olyan helyszíneké, amit magukénak érez ez a korosztály.

A játszóterek-játékterek szükségessége vitathatatlan. Közösségformáló hatásuk minden kétséget

kizáróan alátámasztható. Az elmúlt években a köztéri játszóterek építése, felújítása, valamint egyes iskolai és óvodai játszóeszközök cseréje, megújítása megtörtént, továbbá - gondolva az idősebb korosztályokra is - 5 db felnőtt fitnesz park is elkészült. Ettől a lakosság egészségügyi, fizikai állapotának javulásán túl remélhető, hogy a fiatal felnőtt korosztály is megfelelő szabadidős elfoglaltságot talál, ezzel is megkímélve a kisebbeknek szánt játszótéri eszközöket. Így bővülhet a településen mindenki számára a helyi tornatermek és sportpálya igénybevételével eddig biztosított sportolási lehetőség. A településszerkezeti tervben kell megoldást találni a kérdésre és kijelölni fitnesz park számára területet.

A volt zártkertek településrészbe sok fiatal pár illetve család költözött az elmúlt években. Ez a része Pomáznak még nincs bekapcsolva az ivóvíz-, a közcsatorna-, illetve a gázhálózatba, a csapadékvízelvezetés sincs megoldva, és más szempontból is némileg elszigetelt helyzetű. Egyre erősödő lakossági nyomás érződik, hogy ezek a területek váljanak kvázi lakóövezetté. Ugyanakkor ennek legminimálisabb szakmai, műszaki követelményei sem állnak fenn: nincsenek megfelelő szélességű közterületek, nincsenek közművek, rendezetlenek a telekstruktúrák, az intézményhálózat sem bírja el a lakosságszám növekedését. Ennek a nyomásnak a következő években várhatóan nagyon nehezen fog tudni ellenállni a város. Ugyanakkor tény, hogy a zártkertek a jelen állapotban sem maradhatnak. Távlati cél ezt a településrészt is bekapcsolni a vérkeringésbe társadalmi, közösségi téren mindenképpen, műszaki, infrastrukturális értelemben pedig a város anyagi teherbíró képessége függvényében. A területek tömeges beépítése azonban mindenképpen elkerülendő. A volt zártkertes településrész – elsősorban az infrastruktúrafejlesztések tekintetében – egy kiváló terep lehet kísérleti mintahelyszínek, mintaterületek kialakítására. Olyan fejlesztési megoldások, gyakorlatok kipróbálására (pl. vízönellátó rendszer, házi közműpótló berendezések, stb. kipróbálása), amelyek által a településrész mind környezetei, mind gazdasági szempontból fenntarthatóbbá válhat (nagy ellátórendszerektől való függetlenség, víz- és energiatakarékos megoldások). Az egyes kísérleti projektek sikere esetén, az alkalmazott megoldás, jó gyakorlat kiterjeszthető a település többi részére is.

Pomáz az átlátható város

Korrekt tájékoztatást, átlátható gazdálkodást, mindenki számára áttekinthető közpénzköltést vezetünk be. A közösségi költségvetés megteremtésével a lakosság pontos képet kaphat arról, hogy mire fordítódik az adója. Másrészről a közösségi tervezés során a lakosság tudja felállítani a fontossági sorrendeket a fejlesztésekhez.

Pomáz a fiatalos város

Nincs életterük a fiataloknak (az idősebbeknek sem sok), több közparkot, játszóteret, grundot, sportpályákat tervezünk. A fiatalok a jövőnk és nemzetünk záloga. Bevonjuk őket a helyi közéletbe, ifjúsági képviselő és ifjúsági polgármester-választást tartunk. Megoldást keresünk a pomázi fiatalok lakáshoz jutására, a családalapítás elősegítésére.

Ifjúságpolitika

- Támogatjuk a Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat létrehozását.
- Meg kell alkotni az Ifjúságpolitikai Koncepciót.
- Biztosítjuk a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz szükséges pénzeszközöket, amennyiben lehetőség nyílik rá, bővítjük a felsősokú tanulmányokat folytatók támogatását.
- Igény szerint, lehetőségekhez mérten segítjük az ECDL- és nyelvvizsga bizonyítvány meg-szerzését.
- Legalább a törvényi szinten megteremtjük az ifjúsági tanácsadás és információs szolgáltatás igénybevételének lehetőségét.

Sportlétesítmények és feladatok: Pomáz sportéletére jellemző, hogy egyrészt hagyományokra épülő minőségi sport, másrészt önszerveződő szabadidősport formában, egyesületi, illetve klubkeretekben zajlik. A nagy hagyományokkal rendelkező Pomáz Város SE 1912-óta ad helyt a labdarúgás szervezett, verseny-szerű művelésének, mely a mai napig meghatározó maradt. Számos saját nevelésű játékos jutott el felnőttként a labdarúgás első és második vonalába, sőt válogatott játékost is adott és ad a magyar labdarúgásnak.

Az Egyesületben jelentős az utánpótlás-korúak száma, akik jól szervezett kereteken belül, hozzáértő emberek segítségével ismerkedhetnek a sportág alapjaival.

Támogatjuk a Sashegyi Sándor Általános Iskola és Gimnázium melletti területen az MLSZ-szel és a Városi Spotegyesülettel közösen a sportpálya megépítését.

Befektetések támogatása

A települési önkormányzatok hatósági jogköre a befektetések ösztönzése szempontjából erősen behatárolt, a befektetők viselkedését az önkormányzat inkább közvetett módon képes befolyásolni. A meglévő vállalkozások bővülési lehetőségeinek biztosítása, minél több új vállalkozás ide vonzása a városfejlesztési célok világos, közérthető megfogalmazása, a vonzó és stabil jogi- és szabályozási környezet biztosítása, a lehetőségekhez mérten gyors és hatékony adminisztráció, ügyintézés és engedélyezés révén.
Olyan befektetéseket szeretnénk támogatni, engedélyezni, idevonzani, amelyek munkahelyeket teremtenek, növelik az adóbevételeket és az egyéb bevételeket, de nem veszélyeztetik az itt élők egészségét és a természeti környezetet, valamint a páratlan értékű tájat.
Jelenleg folyamatban lévő befektetést segítő tárgyalásaink:

- Interspar melletti terület közútkapcsolat engedélyezése
- Iparterületen tömbösítési és infrastruktúra fejlesztési lépések
- Céhmester út kátyúzása, fenntartása
- Illegális szemétlerakatok felszámolása, gépkocsi roncsok elszállítása az Iparteleprő̈l,

A befektetési ajánlatok mérlegelésénél a pillanatnyi érdekek mellett mindig érvényesíteni kell a hosszú távú szempontokat is. A befektetési ügyekben egyedi döntéseket kell hozni, a döntéseket pedig konkrét megállapodásban vagy a településrendezési tervben kell rögzíteni.
A gazdaságossági szempontokkal együtt a környezetvédelmi és az egyéb emberi-társadalmi

szempontokat is mindig mérlegelni és érvényesíteni kell.
A pomázi vállalkozásokkal rendszeres kapcsolatot építünk ki és folyamatosan tájékoztatjuk a vállalkozásokat a fejlesztésekről, ütemezésekről.

Munkahelyteremtés

Pomázon a rendszerváltást követően dinamikusan nőtt a helyben lévő munkahelyek száma. Nagy számban jöttek létre városunkban helyi gyökerű vállalkozások, melyek az idő múlásával egyre komolyabb szereplőkké váltak – olykor nemzetközi színtéren is nevet szerezve maguknak. Továbbra is minél több pomázi polgár helyben találjon munkát.
A helyi polgárok számára jó megélhetést jelentő, egyben környezetbarát munkahelyek fenntartása, ezek számának növelése.
Az új munkahelyek létrejöttét elsősorban a helyi kis- és közepes vállalkozások fejlődésének elősegítésével kívánjuk szolgálni, a vállalkozásbarát adópolitika segítségével, az iparűzési adó kedvező szinten tartásával, az önkormányzati megrendeléseknél a nyílt és tisztességes verseny biztosításával, a helyi vállalkozásoktól való ajánlatkérésekkel.
A munkahelyteremtés másik lényeges módja a kistérségi központi funkció betöltéséhez szükséges intézmények befogadása. Ezek az intézmények közvetlenül és közvetve is munkahelyteremtő hatással bírnak, hiszen a szolgáltatásaikat igénybe vevők a város többi szolgáltatását is használják.
Pomázon a helyi gazdaság erősítése lényeges fejlesztési prioritás, hiszen hosszú távon csak egy kiegyensúlyozott, fejlődőképes, a mindenkori új fejlesztési energiákat befogadni képes, azokat hasznosítani tudó gazdaság képes biztosítani a település egészének fejlődését és gyarapodását, a város polgárainak helyben történő boldogulását, életkörülményeinek jobbra fordulását. A településen élő polgárok életminőségét és a város további fejlődését alapvetően befolyásolja a helyi munkahelyek számának jövőbeni alakulása, és a térségben további munkalehetőséget biztosító foglalkoztatási központok jó színvonalú elérhetősége. A gazdaságfejlesztés helyi feltételeinek biztosítása abból a szempontból is különösen nagy fontosságú, hogy a város polgárainak növekvő hányada számára legyen biztosított a munkalehetőség saját településében, ezáltal váljék némileg mérsékelhetővé a Pomázt jellemző – bár a környező településeket is hasonlóan érintő - magas napi ingázási arány.
Fentieket figyelembe véve javasolt az ipari, gazdasági funkciójú területek bővítése Pomázon. Különös hangsúlyt kell helyezni az Ipari park bővítésére, fejlesztésére**.** A gazdasági fejlesztési terület megléte a biztosítékát jelenti annak, hogy a kijelölt területet ne lehessen más célra felhasználni. A vállalkozási terület kijelölése közvetve tehát a munkahelyteremtésnek és az ingázni kényszerülő munkaerő aránya csökkentésének is az egyik feltétele.
Az Önkormányzatnak különleges figyelmet kell fordítania egy-egy nagyobb tőkeerősségű vállalkozás idecsalogatása mellett, a helyi illetőségű kis- és középvállalkozások beindításának közvetett eszközökkel történő támogatására, illetve működési feltételeik javítására. Ennek eszközei többek önkormányzati megrendelések lehetnek.
A munkanélküliség ellen küzdeni kíván az Önkormányzat, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, másrészt az Önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt. A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az Önkormányzat a fejlesztési elképzelései kapcsán előnyben részesíti a helyi vállalkozásokat/vállalkozókat.

Hasonló jelentőséggel bír a térségben munkalehetőséget biztosító foglalkoztatási központok jó színvonalú elérhetőségének biztosítása. E tekintetben a térség jelentősebb igazgatási, gazdasági és szellemi központjaihoz – kiemelkedően Budapesthez - fűződő kapcsolatrendszer elmélyítése, az egyoldalú függés oldása, de az elérhetőségi viszonyok, a munkábajárási feltételek javítása is a feladat része a Főváros és Szentendre valamint az agglomerációs térség, de a megyehatáron túli (Esztergom) közeli foglalkoztató központjai vonatkozásában. Ugyanis Pomáz lakosságának várhatóan nagyobbik része hosszú távon is az agglomerációs térség munkaerőpiacán talál majd megélhetést magának. Ezért a napi rendszerességű ingázás támogatása, kedvezőbb feltételek megteremtése (Pl. állomási nyilvános wc telepítése) annak megkönnyítése céljából, különösen a közlekedési, menetrendi viszonyok, de egyéb, szociális vonatkozások terén is, lényeges fejlesztési feladat. E tekintetben a településrendezési eszközök elsősorban a közlekedéshálózat javításával működhetnek közre.

Ingatlangazdálkodás

Sajnos az igatlankataszterünk nem pontos és nem naprakész. Ez objektív akadályt jelent egy-egy fejlesztési elképzelés megfogalmazásában, illetve tárgyalásokon rontja a tárgyalási pozíciónkat.

Pomáz teljes ingatlanvagyona 1425 db ingatlan, de 2189 naplósáv még ellenőrzésre vár. (A töröltekkel együtt amely helyrajzi szám változás telekalakítás vagy rosszul bejegyzett sorok jellegek stb. miatt keletkeztek) Ebből:

- **törzsvagyon**: 1049 db ingatlan (pl. utcák, közök, terek, parkok, források, patakok, stb.)
- **részben törzsvagyon** 1 db (rendőrség épülete)
- **egyéb vagyon:** 371 db ingatlan,
- **forgalomképes** 378 db ingatlan,
- **helyi döntés alapján forgalomképtelen** 6 db ingatlan (pl. önkormányzati lakások, stb.),
- **törvény alapján forgalomképtelen** 1006 db ingatlan,
- **törvény alapján korlátozottan forgalomképes** 22 db ingatlan (önkormányzati intézmények ingatlanjai),
- **helyi döntés alapján korlátozottan forgalomképes** 3 db ingatlan (pl. szántók, beépítetlen telek stb.)

Az önkormányzati tulajdonú ingatlanokkal úgy kell gazdálkodni, hogy azok a lehető legésszerűbben szolgálják az önkormányzati feladatok ellátását, a város polgárai életminőségének minél magasabb szintre emelését.

A szükséges közszolgáltatások (közmű-infrastruktúra, közúthálózat, alapvető közintézmények) számára megfelelő helyszínek álljanak rendelkezésre.

Az ésszerű ingatlangazdálkodás érdekében a forgalomképes önkormányzati tulajdonú ingatlanok bizonyos része (amelyekre hosszú távon nincs szüksége az önkormányzatnak) a vagyonrendelet előírásainak megfelelő módon értékesíthető (pl. önkormányzati lakások egy része, önállóan hasznosíthatatlan töredékterületek stb.). Az ilyen ingatlaneladásból származó bevételeket lehetőleg olyan stratégiai ingatlanok megvásárlására kell fordítani, amelyekre viszont szükség van a jövőben.

2020-ban egyrészt az előző évben sikertelenül meghirdetett ingatlanok értékesítést tervezzük, valamint az osztatlan közös vagyonközösségekből próbálunk kihátrálni.
A gépi közterület-fenntartás és az alakuló nonprofit szervezet elhelyezésére lehet esetleg ingatlan bérbevételen gondolkodni.
Az önkormányzat saját feladatainak ellátásához átmenetileg nem szükséges ingatlanok a vagyonrendelet előírásainak megfelelő módon bérbe adhatók.
Bizonyos fejlesztésekhez (pl. útnyitás, útszélesítés, parkolóhely-kialakítás stb.) szükség lehet ingatlanok vásárlására. Az ezekhez szükséges fedezetet a költségvetésben folyamatosan biztosítani kell. A jelen gazdasági helyzetünkben azonban szükség lehet bizonyos telekspekulációk végrehajtására is, amikor az önkormányzat csak azért vásárol meg egy-egy ingatlant, hogy haszonnal tovább tudja adni, vagy kedvezőbb telekalakítást tudjunk elérni, ezáltal az ingatlan értéke magasabb a vételárnál.
Ajándékként is elfogad az önkormányzat ingatlanokat, ezek jellemzően telekalakítás miatti út lejegyzések, amelyek az önkormányzat forgalomképtelen törzsvagyonát gyarapítják. Ezen területeknél – amennyiben nem útról van szó- az elfogadás előtt a terület karbantartásáról is gondolkodni kell.
A meglévő ingatlanok hasznosításakor elsőbbséget kell adni a térségi szerepkör erősítését jelentő közintézmények és egyéb közhasznú szolgáltatások befogadásának, de mindig szem előtt tartva a közvetlen gazdasági szempontokat is.

Zárszó

Az önkormányzat alapvető célja az, hogy a városi infrastruktúra fejlesztésével, a közszolgáltatások színvonalának emelésével javítsa a város polgárainak életminőségét. Ebben a törekvésében az önkormányzat számít a város polgárainak, az itt működő vállalkozásoknak, a civil szervezeteknek és az itt érdekelt közszolgáltatóknak, az állami és önkormányzati intézmények minden munkatársának aktív részvételére és konstruktív együttműködésére. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a különböző erőket és tevékenységeket a lehető legnagyobb mértékben összehangolja, közös mederbe terelje, minden itt élő, itt dolgozó vagy ide látogató ember közös java érdekében.

Pomáz, 2020. június 16.

Leidinger István
polgármester

Belváros SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
▪ A foglalkoztatottak aránya magas ▪ A foglalkoztatottak kiemelkedő többsége a szolgáltatási jellegű ágazatokban dolgozik ▪ A lakófunkciónak megfelelően a kiskereskedelmi üzletek között többségben vannak az élelmiszerboltok ▪ Földrajzi fekvése a városon belül kedvező ▪ Megközelíthetősége jó a város más részeiből és a városon kívülről egyaránt ▪ Intézményi ellátottsága kedvező, különösen a szociális ellátások körében	▪ A lakosság öregedése folyamatban van ▪ Az intézmények állapota nem megfelelő ▪ Kevés a kiskereskedelmi üzletek száma ▪ A parkolóhelyek száma alacsony ▪ Kevés a közterek, parkok száma ▪ Viszonylag jelentős a lakóterületek átmenő forgalma ▪ Az patak környezete rendezetlen, vize szennyezett, nem funkciójának megfelelően hasznosítják ▪ A közbiztonság nem megfelelő
Lehetőségek	**Veszélyek**
▪ A patak rehabilitációjával jelentősen növekszik a zöldfelületek kiterjedése és a városrész rekreációs funkciója ▪ A civil szervezetek aktívabban részt vesznek a városrész lakossági ellátásában	▪ A fejlesztések elmaradásával a városrész vonzereje csökken ▪ Kedvezőtlen irányú demográfiai, társadalmi folyamatok indulnak meg, amelyek népességcserét és szegregációt eredményeznek ▪ A közbiztonság helyzete tovább romlik.

Déli családi házas lakókerület SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
▪ A foglalkoztatottak aránya magas ▪ A foglalkoztatottak kiemelkedő többsége a szolgáltatási jellegű ágazatokban dolgozik ▪ A lakófunkciónak megfelelően a kiskereskedelmi üzletek között többségben vannak az élelmiszerboltok ▪ Földrajzi fekvése a városon belül kedvező ▪ Megközelíthetősége jó a város más részeiből és a városon kívülről egyaránt ▪ Intézményi ellátottsága kedvező, különösen a szociális ellátások körében ▪ Erős és szervezett a városrész civil bázisa	▪ A lakosság öregedése folyamatban van ▪ A lakások energetikai hatékonysága alacsony ▪ A lakások átlagos mérete kicsi ▪ Az intézmények állapota nem megfelelő ▪ Kevés a kiskereskedelmi üzletek száma ▪ A parkolóhelyek száma alacsony ▪ Kevés a közterek, parkok száma ▪ Viszonylag jelentős a lakóterületek átmenő forgalma ▪ Az patak környezete rendezetlen, vize szennyezett, nem funkciójának megfelelően hasznosítják ▪ A közbiztonság nem megfelelő ▪ Magas a hajléktalanok száma
Lehetőségek	**Veszélyek**
▪ A patak rehabilitációjával jelentősen növekszik a zöldfelületek kiterjedése és a városrész rekreációs funkciója ▪ A fejlesztésekkel a városrész a belvároshoz közeli attraktívabb lakóövezetté válik ▪ A civil szervezetek aktívabban részt vesznek a városrész lakossági ellátásában	▪ A fejlesztések elmaradásával a városrész vonzereje csökken ▪ Kedvezőtlen irányú demográfiai, társadalmi folyamatok indulnak meg, amelyek népességcserét és szegregációt eredményeznek ▪ A közbiztonság helyzete tovább romlik.

Északi családi házas lakókerület SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
▪ A korstruktúra fiatalos ▪ Jelentős a városrész munkaerő-potenciálja ▪ A gazdasági aktivitás magas ▪ A lakásállomány fiatal ▪ A városrész lakófunkcióját nem zavarják oda nem illő létesítmények ▪ A városrész megközelíthetősége jó ▪ A zöldfelületek kiterjedése jelentős	▪ A születésszám csökkenése jelentős ▪ A lakások energetikai hatékonysága alacsony ▪ A lakások átlagos mérete kicsi ▪ A városrész elhelyezkedése szigetszerű ▪ Nem épültek ki megfelelő közösségi terek ▪ A parkolóhelyek száma kevés, eloszlása nem megfelelő ▪ A lakótelepi zöldterületek minősége és kihasználtsága nem megfelelő
Lehetőségek	**Veszélyek**
▪ A közterek, parkok fejlesztésével a városrész bekapcsolódhat a város zöldfelületi rendszerébe, valamint növekedhet rekreációs értéke ▪ A fejlesztésekkel a városrész a belvároshoz közeli attraktív lakóövezetté válik	▪ A fejlesztések elmaradásával a városrész vonzereje csökken ▪ Kedvezőtlen irányú demográfiai, társadalmi folyamatok indulnak meg, amelyek népességcserét és szegregációt eredményeznek ▪ A társadalmi szegregáció tovább erősödik a városrész egyes utcáiban

Keleti családi házas lakóterület SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
▪ Népessége a rendszerváltás óta növekszik ▪ A munkaképes korúak aránya kiemelkedően magas ▪ A lakásállomány folyamatosan megújul ▪ A lakások mérete és szobaszáma nagy ▪ Az idegenforgalmi attrakciók száma és jelentősége kiemelkedő ▪ Erős az idegenforgalmi és rekreációs funkció ▪ Kiemelkedően magas a szolgáltatási foglalkoztatottak és vállalkozások aránya ▪ A társas vállalkozások aránya magas ▪ Új telekosztások	▪ A városrész elhelyezkedése periférikus
Lehetőségek	**Veszélyek**
▪ Növekszik a belföldi turisztikai kereslet ▪ A városrész vonzerő- és szálláshelykínálata nő az intenzívebb befektetői érdeklődésnek köszönhetően ▪ A fő közlekedési útvonalak mentén erősödik a kereskedelmi és szolgáltató funkció ▪ A lakóterületek hasznosítása intenzívebbé válik ▪ Növekvő igény van magas színvonalú lakóparkok kialakítására	▪ Csökken a turisták száma ▪ Hasonló turisztikai kínálat jelenik meg a régió más térségeiben ▪ Növekszik az idegenforgalmi konkurencia ▪ Tőkeerős befektető hiányában a városrész turisztikai infrastruktúrája nem képes megújulni ▪ A városrészközponti funkciók nem erősödnek meg

Új építésű társasházi lakóterület SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
▪ Népessége a rendszerváltás óta növekszik ▪ A munkaképes korúak aránya kiemelkedően magas ▪ A lakásállomány folyamatosan megújul ▪ A lakások mérete és szobaszáma nagy ▪ Az idegenforgalmi attrakciók száma és jelentősége kiemelkedő ▪ Erős az idegenforgalmi és rekreációs funkció ▪ Kiemelkedően magas a szolgáltatási foglalkoztatottak és vállalkozások aránya ▪ A társas vállalkozások aránya magas ▪ Új telekosztások	▪ A városrész elhelyezkedése perifériikus ▪ Alacsony lakásállomány
Lehetőségek	**Veszélyek**
▪ Növekszik a belföldi turisztikai kereslet ▪ A városrész vonzerő- és szálláshelykínálata nő az intenzívebb befektetői érdeklődésnek köszönhetően ▪ A fő közlekedési útvonalak mentén erősödik a kereskedelmi és szolgáltató funkció ▪ A lakóterületek hasznosítása intenzívebbé válik ▪ Növekvő igény van magas színvonalú lakóparkok kialakítására	▪ Csökken a turisták száma ▪ Hasonló turisztikai kínálat jelenik meg a régió más térségeiben ▪ Növekszik az idegenforgalmi konkurencia ▪ Tőkeerős befektető hiányában a városrész turisztikai infrastruktúrája nem képes megújulni ▪ A városrészközponti funkciók nem erősödnek meg

Tervezett társasházi lakóterület SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
▪ Népessége a rendszerváltás óta növekszik ▪ Új telekosztások	▪ A városrész elhelyezkedése perifériikus ▪ Nincs lakásállomány
Lehetőségek	**Veszélyek**
▪ Növekszik a belföldi turisztikai kereslet ▪ A lakóterületek hasznosítása intenzívebbé válik ▪ Növekvő igény van magas színvonalú lakóparkok kialakítására	▪ Csökken a turisták száma ▪ Hasonló turisztikai kínálat jelenik meg a régió más térségeiben ▪ Növekszik az idegenforgalmi konkurencia ▪ Tőkeerős befektető hiányában a városrész turisztikai infrastruktúrája nem képes megújulni

Meglévő működő iparterület SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
▪ A foglalkoztatottak aránya a városi átlagnál magasabb, ami a viszonylag kedvező képzettségi struktúrának köszönhető ▪ Komfortfokozat és közüzemi ellátottság tekintetében a lakások helyzete kedvező ▪ A rendelkezésre álló ipari területek nagysága jelentős ▪ A sportolási lehetőségek jók ▪ Szentendre közelsége	▪ A városrész a demográfiai adottságok és a lakásállomány tekintetében heterogén ▪ A városrész lakóterületeinek elérhetősége más városrészekből nehézkes ▪ Sok a szintbeli kereszteződés a vasútvonalak és a közutak találkozásánál ▪ A lakóterületek és az iparterületek sok esetben túl közel fekszenek egymáshoz ▪ Az iparterületek egy részének jó megközelíthetősége nem megoldott, így a kertvárosi lakóövezeten keresztül bonyolódik le az iparterület teljes teherforgalma
Lehetőségek	**Veszélyek**
▪ Kialakul a városrész központi területe ▪ Térbelileg (pl. zöldfelületek kialakításával) elkülönülnek a lakó- és az ipari zónák ▪ A fő közlekedési útvonalak mentén erősödik a kereskedelmi és szolgáltató funkció ▪ A lakóterületek hasznosítása intenzívebbé válik ▪ A barnamezős területek (iparterületek, laktanyák) kereskedelmi, szolgáltatási és ipari hasznosítása megtörténik	▪ A városrészközponti funkciók nem erősödnek meg ▪ Nem különülnek el a lakó- és az ipari övezetek ▪ Elmarad az alulhasznosított iparterületek rehabilitációja, kármentesítése és kihasználtságának javítása ▪ Elmarad az elkerülő út megépítése

Potenciális iparterület SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
▪ A foglalkoztatottak aránya a városi átlagnál magasabb, ami a viszonylag kedvező képzettségi struktúrának köszönhető ▪ Komfortfokozat és közüzemi ellátottság tekintetében a lakások helyzete kedvező ▪ A rendelkezésre álló ipari területek nagysága jelentős ▪ A sportolási lehetőségek jók ▪ Szentendre közelsége	▪ A városrész a demográfiai adottságok és a lakásállomány tekintetében heterogén ▪ A városrész lakóterületeinek elérhetősége más városrészekből nehézkes ▪ Sok a szintbeli kereszteződés a vasútvonalak és a közutak találkozásánál ▪ A lakóterületek és az iparterületek sok esetben túl közel fekszenek egymáshoz ▪ Az iparterületek egy részének jó megközelíthetősége nem megoldott, így a kertvárosi lakóövezeten keresztül bonyolódik le az iparterület teljes teherforgalma
Lehetőségek	**Veszélyek**
▪ Kialakul a városrész központi területe ▪ Térbelileg (pl. zöldfelületek kialakításával) elkülönülnek a lakó- és az ipari zónák ▪ A fő közlekedési útvonalak mentén erősödik a kereskedelmi és szolgáltató funkció ▪ A lakóterületek hasznosítása intenzívebbé válik ▪ A barnamezős területek (iparterületek, laktanyák) kereskedelmi, szolgáltatási és ipari hasznosítása megtörténik	▪ A városrészközponti funkciók nem erősödnek meg ▪ Nem különülnek el a lakó- és az ipari övezetek ▪ Elmarad az alulhasznosított iparterületek rehabilitációja, kármentesítése és kihasználtságának javítása ▪ Elmarad az elkerülő út megépítése

Roma-telep városrész SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
▪ Jelentős szabad kapacitással rendelkező munkaképes korú a telepen	▪ Jelentős a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság aránya ▪ A lakosság gazdasági aktivitása alacsony ▪ Magas a munkanélküliségi ráta ▪ A lakosság képzettségi szintje rendkívül alacsony ▪ A humán szolgáltatásokat nyújtó intézményi rendszer hiányos ▪ A telepszerű utcákban a lakásállomány jelentős része félkomfortos vagy komfort nélküli ▪ Az infrastrukturális ellátottság nem megfelelő ▪ A közbiztonsági helyzet nem megfelelő
Lehetőségek	**Veszélyek**
▪ A támogatási források elnyerésével megvalósul a városrész szociális rehabilitációja és a lakosság társadalmi reintegrációja	▪ A támogatási források hiányában a városrész leszakadása tovább folytatódik ▪ Foglalkoztatási és munkahely teremtési programok hiányában nő a munkanélküliség, romlik a közbiztonság

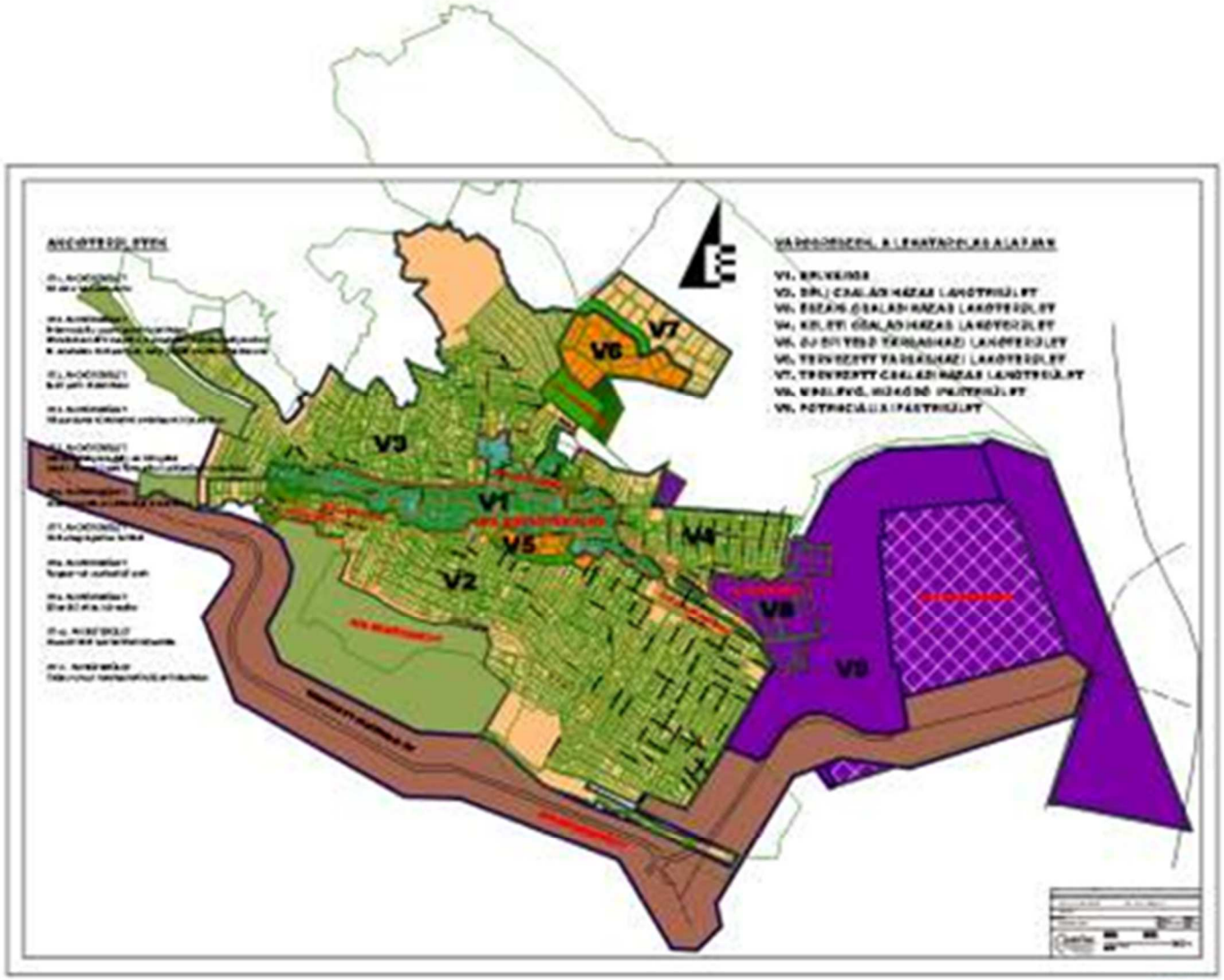
V1
V2
V3
V4
V5
V6
V7
V8
V9